

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 14 MAJ 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

BYGGE OCH BO SPECIALNUMMER II.

DET KVINNLIGA INSLAGET

Längst upp fröken Brita Hörlin, som utställer intressanta stucker och fresker i skulpturhallen. Nedanför till vänster fru Elsa Gullberg, som indirekt i egenskap av föreståndarinna för Slöjdförningens förmedlingsbyrå utträttat mycket för denna utställning av kvalitetsvaror. Till höger skulptrisen fru Anna Petrus i sin ateljé.

INOM UTSTÄLLNINGEN BYGGE OCH BO GÄLLER SAMMA sak som i varje enskilt litet hem: det är männen, som timra huset, kvinnorna som med den allbekanta »ordnande handen» reda det trevna boet inom dess väggar. Det är således till avdelningen Bo vi i regel skola gå för att finna spår av den kvinnliga skaparkraften. Ett konstnärnamn, som visserligen

Från utställningens vinklar och vrår.

Vi stannade i förra numret utanför enrumslägenheten, som utgör kvalitetstombolans andra vinst. Från dess trevliga kök, som Iduns konsulent sakkunnigt skildrar på sid. 472 kommer man in i familjens rum, som skall vara både sov- och vardagsrum. Arkitekt Ernst Spolén har möblerat det med en möbel i brunbetsad furu, enkel i linjerna och klädd med hemslojdstyg i brungult. Soffan kan på ratten bli till en tvåmansäng, vidare finnas två stolar, bord, en bekväm fåtölj och en skrivbyrå, där familjen skall kunna få rum med sina flesta ägodelar, och vid vars nedfällda klaff skrivgöromål också kunna sitta. Den har därför gjorts ganska stor, med en bredd av 1½ meter. Till möblemanget hör slutligen en fotlampa med skärm i rött och blått tyg. Gardiner i rött och vitt, på golvet trasmattoner från Wikman & Wiklund. I tamburen märkes en gammaldags puff, där hattar kunna förvaras. Hela inredningen till lägenheten värderas till omkr. 1500 kr.

I Wikman & Wiklunds sal strax utanför lägger man märke till en del trevliga nyheter. Utom det vackra matsilvret, av J. Ångman, skålar och assietter till smörgåsmat i pressglas av Gate, avsett närmast för restauranger och särdeles billigt. En salladsskål i dylikt glas betingar ett pris av 80 öre. Till de runda messingsbrickorna har det visat sig svårt att få lämpliga brickdukar, varför firmen själv fyllt behovet genom glesa linnedukar med sparsamma broderier i färg. Likaså finnas handvävda små dukar till de avlånga björkbrickorna. Förresten kan man nu, sedan Wikman & Wiklund även fört möbler i marknaden, där få fullständig besättning. Vad ett sådant enkelt men vackert bo för en tvårumslägenhet kostar, berättas på sid 478.

På Handarbetets Vänners utställning beundrar man en utmärkt vacker tapet i flossteknik av Carin Wästberg, avsedd för Engelbrektskyrkans kor och en av sju tapeter beställda på H. W. Den är på grå botten, invävd med guld och med Kristusmonogrammet som dekorativt element. Jämte en del utsökta ryor av Agda Österberg och Maja Andersson märker man här flera prov på linnedamast för möbelyg.

I Hemslojdsföreningarnas Riksförbunds hörn visa de 26 föreningarna — från Malmö till Luleå — provbitar på sina specialiteter. Linnedräll från Ångermanland, halvlinne och tågkorgar från Västerbotten, de lustiga pinnbandspetsarna i linnefärg, rött och blått från Hälsingland, möbelygter från Värmland och Östergötland och mycket mera, som är angenämt att äga.

inte sticker i ögonen så mycket — det ses endast på ett par metallföremål, präglade av hennes enkla, säkra formgivning, — men som ändå liksom svävar över åtskilliga av utställningens vrår är Elsa Gullbergs. Som förmedlare mellan konstnärerna och industrien har hon haft en betydelsefull del i frambringandet av mången kvalitetsvara, som skänker och skall skänka trevnad och skönhet åt hemmen. Det är intressant att se vilka skiftande uppgifter, som kunna föreläggas föreståndarinnan för Slöjdföreningens förmedlingsbyrå. Då en av Iduns medarbetare uppsökte henne i hennes arbetsrum, stod t. ex. på hennes skrivbord ett lågt, vackert dricksglas, nyssexperimenterat för sjukhuspatienter och bekvämt att dricka ur. Det ingår i den kompletta inredning för 5 sjukhem och ålderdomshem, som Slöjdföreningen anmodats ombestyra, däribland för Stockholms Läns Centrallasarett och länslasarettet i Avesta. Fru Gullberg visar typritningar på enkla vackra möbler till sjuksköterskernas rum, o. s. v. och tar fram en assiett med dekor i blått av dalpilar, avsedd för Avesta. På ett bord står en mängd keramik, insänd till bedömande, på ett annat ligga travar av möbelygter, dukar etc.

Slöjdföreningen blir mer och mer an-

litad, berättar hon, vi ha nästan dagligen anbud att utställa utomlands och överväga nu om vi skola skicka utställningar till Schweiz och Rio. Och i sommar utställa vi i Hälsingborg och på Svenska Mässan i Göteborg. De konstnärer, som vilja vara med på den senare, böra insända sina verk före 15 juni. I Göteborg har Slöjdföreningen nu fått ett ombud, nämligen dr Ernst Fischer, som är konsulent i den utställning av vackra vardagsvara som finnes i arkaden därstädes.

Ännu ett par prov på det välgörande inflytande Slöjdföreningen börjar få på nyanskaffningen i skilda institutioner. Flera automater och restauranger ha vänt sig till föreningen med begäran om råd för inredning, chokladaffären Cap, inredd av arkitekt Johannes Dahl, är typen för en modern och konstnärlig butiksinredning, på begäran från några landsförsamlingar har ritning lämnats på en enkel likvagn, och genom samarbete mellan konstnärer och fabriker har man experimenterat fram enkla sommardukar för landsställen i grönt och vitt, blått och vitt och liknande färgställningar, som betinga ett pris av ca 30 kr. dusinet. Till sist berättar fru Gullberg den glädjande nyheten, att det gjorts till ett villkor vid alla lotterier, att vinsterna skola bestå av svensk vara, så att svenskt hantverk och svenska konstnärer främst skola gynnas.

Här och var på utställningen i Liljevalchs Konsthall stannar blicken med välbehag på en del konstnärliga föremål för hemmet, som bära Anna Petrus namn. Den unga konstnärinnan har förut på flera Salonger och en separatutställning väckt uppmärksamhet med en rad skulpturer, som visa en stark personlig uppfattning och kraftfull formbehandling. Denna gång utställer fru Petrus icke någon av sina goda porträttbyster eller större grupper utan hon har komponerat några originella speglar och handciselerade metallskivor till rök- eller tebord, som vi rekommendera de utställningsbesökande att närmare betrakta. Den vackraste är utan tvivel spegeln med det bistra lejonet som överstycke — återgivet på första sidan i Iduns förra nummer — men den lilla väggspegeln med den skulpterade apan, som behagsjukt betraktar sig i nackspegel, har en stor humoristisk charm, och en fyrkantig spegel med åtta små skulpturer insatta i fält, fyra på var sida, äger också förtjänster. Fru Petrus har nyligen varit på en studieresa till Italien och Tunis, varvid hon särskilt studerat den gamla karthagiska konsten i Timgad, en övergiven stad från Hannibals tid, belägen djupt inne i Saharas öken. Från denna resa har fru Petrus fört med rika intryck, som säkert bli till gagn för hennes vidare konstnärliga utveckling på hennes huvudsakliga arbetsfält — skulpturen.

En kvinnlig konstnär finns det dock på utställningen, som ägnat sina krafter åt den annars så uteslutande manliga avdelningen Bygge. Det är stuckatören fröken Brita Hörlin, som utställer goda moderna saker i cement och stuck. Fröken Hörlin har förmodligen ärvt sin begåvning efter sin far som var arkitekt, och nu hoppas hon få tillfälle att dekorera några restauranger eller andra större samlingslokaler, där fresker eller stucker äro på sin

Hurudana golv böra vi ha i vårt hem?

är en fråga aktuell för dem som fundera på bygge och bo. Låt oss här nedan höra ett par erfarnas omdömen.

Arkitekt David Blomberg påminner om att de gamla hederliga skurgolven äro bra trevliga, särskilt nu då de breda tiljorna med sina springor ersatts av smala.

Parkettgolv äro ju charmanta, men han vill avråda från att ha dem i sovrum och korridorer. I dessa bör det vara korkmatta, som man ju kan tvätta över var dag. Det parkettgolv, inramat i en kalkstensfris, som ofta hörde till 1700-talsinteriören, har man börjat använda igen i större förhållanden, t. ex. på herrgårdar. Det har också använts i Centralbankens hus vid Gustav Adolfs torg. En typ för parkettgolv, som också arbetar sig fram, är den billiga och praktiska "långstaven".

Linoleummattor, som i många fall äro trevligare än parkettgolv, böra läggas på papp och klistras. De fernissade golven — ja, dem skulle jag vilja undvika, fortsätter arkitekt Blomberg. Om man för en viss färgverksamhet vill ha målade golv (t. ex. ett svart — det finns också personer, som skaffat sig vita golv — ett djärvt experiment), är förutsättningen för ett redligt resultat: de allra bästa fernissor och minst en veckas torktid. Om man inte har det, bli snart sådana golv fulare än andra.

Stengolv i kök trötta dem, som måste mycket stå på dem, tror jag, säger hr B. vidare. Vad som numera mycket användes för kök och serveringsrum och även annorstädes i stället för korkmatta, är golvmassa. Dess konsistens är ej så hård som asfaltens och stenens, och den är därför behaglig att gå och stå på. På Bygge och Bo-utställningen har man just fått se framfört ett gott svenskt fabrikat av golvmassa, fabriken Schejas.

I badrummet är asfalt svår att hålla ren. Om man har råd, är det bättre att i badrummet lägga in s. k. marmorputs.

Som huslig expert svarar fru Ida Högstedt på vår fråga med att i rangordning sätta: parkettgolv (hygieniska, lätta att hålla fria från damm, och vackra!) prima linoleummatta, målade eller fernissade golv. Bodde jag i Södern, säger hon, skulle jag till köket gärna vilja ha stengolv. Nu rekommenderar jag i stället till köket prima linoleummatta med mönster. Mönstrade mattor därför att de fläckar etc., som bli oundvikliga i köket, mindre lätt synas på dem.

T.

plats. Förra året var den unga konstnärinnan nere i Florens för att studera sitt fack och hon återvände, full av uppslag och experimenteringslust. Så har fröken Hörlin velat pröva cementets hållbarhet igenom en nordisk vinter, och för den skull anlade hon i somras en färgad cementbassäng utanför sin sommarstuga på Utö.

Cement är ett så billigt material, menar hon, och det borde kunna i konstnärlig form, komma till användning i korridorer, hallar o. d. Det där lejonhuvudet, som ser ut som granit, är cement, som jag tvättat av enligt en amerikansk teknik, och det kostar i material — 20 öre. Och i den svarta fontängruppen där, som är större, kostar själva cementet bara 5 kr. Denna prisbillighet i materialet borde väl kunna locka herrar byggmästare till konstnärlig utsmyckning! Och stuckerna äro ju beprövat hållbara. På Kreta finns t. ex. stucker, som äro 2—3000 år gamla.

Fröken Hörlin utställer också en del vackra fresker i pompejansk stil, kombinationer av fresk och stuck, och — en nyhet — cement med blank yta, allt utfört med stark känsla för det dekorativa och alltsammans i bästa mening modernt.

R.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riksb. 1646. Allm. 98 03. Riksb. 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riksb. 86 60. Allm. 402. Riksb. 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 Utländska annonser:
öre å textside. Bestämd 45 öre efter text. 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
o. Platssökande 25 öre. för särsk. begärd plats.

EN FLICKPENSION I STOCKHOLM

FÖR FEMTIO ÅR SEDAN. FÖR IDUN AV GURLI LINDER

I detta nummer börjas införandet av Gurli Linders tidigare bebådade stockholmska kulturskildring från förra seklets mitt. Den Hammarstedtska flickpensionen utgör skildringens kärna, men kring densamma har författarinnan med skicklig hand grupperat ett antal personligheter som spelat en i olika av-

Fru Gurli Linder. Flodin foto.

seenden uppmärksammas roll i det dåtida stockholmslivet. Det hela är en tidskrönika, hållen i en levande och ofta humoristisk stil, en bild från ett svunnet älskvärt, originellt och borgerligt Stockholm, som inte minst bör intressera talrika ännu levande forna pensionselever och deras ättlingar.

NÄR JAG VÅGAR TAGA I ANSPRÅK uppmärksamheten hos Iduns läsekrets för en bild, så gott jag nu kan framställa den, av Hammarstedtska skolan och av Stockholm från dess tid, så är det av följande skäl. Min skildring har till medelpunkt en institution som vi i vår tid icke äga någon motsvarighet till, nämligen en flickpension med både hel- och halvpensionärer och belägen mitt i hjärtat av Stockholm, i den då för tiden högst förnämliga församlingen Sancta Clara; vidare gingo ut och in i det Hammarstedtska hemmet åtskilliga bemärkta och originella personer — liksom ju både Stockholm och stockholmslivet företedde väsentligt olika drag mot nu

Kvällsoln nya blomstermönster
Målar bjärt på trädgårdssäng,
Regnar över slottets fönster
Rosor från en himmelsk äng.

Piltén går med fjät försagda
Tyst på föreskriven sed
Uppför trappor mattbelagda
Mellan urnors dubbla led.

Båvan honom genomilar
Att hans fotsteg kan bli hört:
Hjältens gamla maka vilar —
Tänk, om hennes dröm han stört!

Hennes fåglar sitta tysta
Mot sin vana och natur.
Ej ens kakadu törs knysta
I sin överhängda bur.

från min egen vistelse och kamratkrets i pensionen vilka jag haft att tillgå som material för den kulturskildring jag nu skall försöka mig på.

Att livsminnen alltid ha det största värdet för dem som upplevat deras innehåll är självklart. Jag skall emellertid försöka att huvudsakligen hålla mig till sådant som torde kunna påräkna ett visst allmänt intresse. Personligen har det legat mig om hjärtat att på detta sätt hedra en livsgärning, som jag själv under många år dagligen bevittnat och vars betydande innebörd blivit för mig, liksom väl för skolans elever i allmänhet, allt klarare, ju mer vi samlat av livets erfarenhet.

A. C. Rudbeck, f. Schönström.

FREDRIQUE UNGE.

I.

HÄRSTAMNING OCH BARNDOMSHEM.

Fru Marie-Louise Öberg.

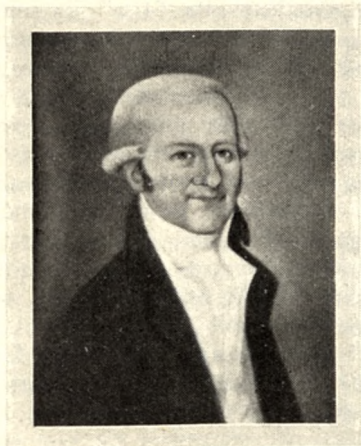
— och slutligen finnas ännu på skilda orter i vårt land åtskilliga f. d. "Fru Hammarstedts flickor", som det torde bereda en viss glädje att på detta sätt uppfriska sina minnen från skoltiden. Fru Hammarstedts verksamhet som föreståndarinna sträckte sig över en tidrymd av 26 år, från 1855 till 1881. En del av vad jag här nedan kommer att berätta har bevarats genom muntlig tradition inom hennes familj, en annan har meddelats mig av elever före min tid, och slutligen är det hågkomster

Antoinette Unge, f. Hård av Segerstad.

— så sjunger Carl Snoilsky om sin barnoms lustgård, slottet Rosersberg i Upland, vid Mälaren. "Hjältens gamla maka" var drottning Desideria, och den sista strofen häntyder på hennes bekanta vana att göra dagen till natt och tvärtom.

Uppbyggt i senare hälften av 1600-talet av riksmarskalken Gabriel Oxenstierna och sedermera restaurerat av kanslipresidenten Bengt Oxenstierna, efter ritningar av Nicodemus Tessin d. y., hade Rosersberg, efter

Bankokommissarien Peter Albrecht Hård av Segerstad.

Är och skiften tunga bommar
Skjutit för mitt Edens dörr,
Men i minnets spegel blommar,
Rosersberg, du än som förr.

Fantanus i lätta slupen
Än mig manar ut till färd
På de aftonröda djupen
Till den kära barndomsvärld.

Vita murar, jag kan se er
Stiga fram mot dunkel grund:
Sömntungt susande alléer
Vid de näckrosfyllda sund.

Runorika lindars toppar
Skälva för en sakta vind,
Stänka stora, ljumma droppar
På den sena gästens kind.

Christina Hård av Segerstad f. Elfvig.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

åtskilliga öden, av Rikets ständer skänkts till hertig Karl av Södermanland, sedermera Karl XIII. I hela femtiosex år innehade han och Hedvig Elisabeth Charlotta detta slott — i den senares dagbok förekommer det ju oupphörligt — som de båda älskade, vårdade och förskönade samt fyllde med praktmöbler och konstskatter. Karl XIII testamenterade Rosersberg till Karl Johan, vilken således 1818, efter den förres död, tog slottet i besittning. Den nye konungen vistades där gärna, och i synnerhet de första åren utvecklades där ett verkligt lysande hovliv. År 1823 hade Desideria, efter sin långa bortovaro i Frankrike, helt plötsligt återvänt till Sverige, och även hon tillbragte somrarna på Rosersberg. Genom kungligt brev erhöi hon sedermera slottet som änkesäte, och ifrån Karl Johans död, 1844, till sin egen, 1860, bodde hon där varje sommar. Carl Snoilskys moder, Sigrid Banér från Sjöo, var statsfru hos änkedrottningen, och härav kom det sig, att skalden som barn vistades så mycket på Rosersberg.

Ungefär tjugo år före Carl Snoilsky, sprang omkring på slottet och i dess trädgårdar och park, liksom sedermera han, med tjusning och bävan en liten flicka, som nog försiktigt höll sin mamma i kjolen, när hon fick lov att följa denna på hennes ronder i de stora och skimrande gemaken. Det var den unga oldfruns, Antoinette Unges, lilla dotter, *Fredrique*.

Stamträdet — vilket så gott som uteslutande har att uppvisa representanter för adeln och prästeståndet — förtäljer, att fru Antoinette Unge i rätt nedstigande led härstammade från Olof Rudbeck, den mäktige skaparen av *Atlantica*, det mest storvulna uttrycket för den fosterlandsstolthet som fyllde 1600-talets Sverige. Hans son, Olof Rudbeck d. y. (1660—1740), liksom fadern botanik, språk- och fornforskare, var även han namnkunnig för sin lärdom och sin språkkunskap. Hans hustru, den vackra och ståtliga Anna Catharina, tillhörde ätten Schönström, som härstammade från en broder till Jesper Svedberg, Peter, vilken adlades för sina förtjänster om Bergs-Collegium, där han var assessor. Det var Olof Rudbeck d. y. som först uppmärksammade den fattige Carl Linnæus och hjälpte honom över de första brydsamma Uppsalaåren, bl. a. genom att anställa honom som informator i sin familj. Det Rudbeckska parets dotter, Anna Catharina, blev gift med kornetten Carl Gustaf Hård av Segerstad, herre till Hattsjöhult, Hårdanäs och Holmen. En av deras söner, Peter Albrecht, blev bankokommissarie i Stockholm. Hans hustru hette Christina Elfving. Hon härstammade från gamla prästsläkter: hennes farfars farfar var Petrus Laurentii Sudermannus (d. 1657), gift med Elvia, dotter av en kyrkoherde Moringius i Elfdalen. Hennes far var kaptenen Samuel Elfving; modern hette Johanna Adlersparre. Genom henne var fru Kjerstin Hård kusin med revolutionsledaren från 1809 greve Georg Adlersparre, som Tegnér nämnde "den man vi egentligen ha att tacka för att vi ännu äro svenskar."

Det var en stor barnskara som växte upp i bankokommissariens Hårds hem. Makarna hade nämligen ej mindre än tio barn, av vilka sju voro flickor. Av dessa blev en gift med en syssling, kommandörkaptenen Birger Elfving, en annan med auditören Jonas Gustaf Zander — far till uppfinnaren av den medicomekaniska gymnastiken, doktor Gustaf

En vårsyn.

Av KERSTIN HED.

*Det var tystnad och stillhet kring
backens brunn
och tyst låg den ensliga gården,
och hängbjörkens slöja stod skälbande
tunn*

*mot den mörknande granskogsbården.
Det skymde till kväll och ur mossens
starr*

*steg en blågrå dimma mot skyn.
Från skogen kom doften av kåda och
barr
och av blommande apel från byn.*

*Då kom det en flicka med ämbar
och ok*

*till den björkomsusade brunnen.
När hon lyfte grepen från gnisslande
krok*

*låg ett drömljust löje kring munnen,
när hon hörde, då bördan på axeln
hon tog*

*hur trastarna spelade än,
då lyfte hon blicken och lyddes och log
och så släppte hon bördan igen.*

*Och hon stannade, stödd mot den
blanknötta vev,
medan vattnets sorlande droppar
och suset av löven en visa blev
om blommor och bristande knoppar,
tills allt vad hon såg, blev en hymn
så stark*

*som bruset av vårväckt älv —
som en vidja, vuxen ur blommande
mark
var hon ett med sommaren själv.*

*Nu susar den gungande vinden på
nytt*

*över skog och vidder som våras,
men ser jag tillbaka på året som flytt,
det är, som min blick ville tåras.*

*Hon är borta, den unga, som stod där
i fjol
under aftonskyarnas gull,
hennes hand, som sträcktes mot lyc-
ka och sol
är vigd att multna i mull.*

*Men följer jag stigen i kväll bortom
byn*

*till backen och brunnen och ängen,
jag vet att jag åter skall möta en syn
under björkens bristande hängen:
en ungmö står där med drömmande
håg*

*och spanar i majkvällens glöd,
och livets hymn i vind och i våg
när högt över smärta och död!*

Zander, och de kända föreståndarinnorna för Partilled flickpension, Emelie och Hilma Zander — samt slutligen dottern Antoinette Louise med lärftskramhandlaren i Stockholm Benjamin Unge. Om dennes förfäder veta både släkttraditionen och de genealogiska kalenderarna föga. Inom den förra tror man sig veta, att en Unge tjänade under Karl XII och att han hade en bror som blev adlad. Detta stämmer med de bokliga uppgifterna att på Karl XII:s tid fanns en inspektör Olof Olofsson Unge, som hade två söner. Den älsste, Peter, blev slutligen överstelöjtnant och var med kungen i Bender, den yngste, Olof, adlades von Unge och slutade som amiral och kommandant i Karlskrona. Peter Unge skulle således vara stamfar till vår Benjamin Unge. Från dennes egen hand föreligger en anteckning som berättar, att han var född i Västergötland 1790, att han redan vid tio års ålder kom till Stockholm i handelsbod hos sin morbror, Israel Hülphers, att han tjugutvå år gammal blev sin egen och borgare i Stockholm, och redan året därpå, 1813, gifte sig med fröken Antoinette Hård. — Efterlämnade släktanteckningar uppta, utom de nämnda, namnen Hiärne, Tilas, Gripenstjerna, von Nummers, Sylvander, af Edholm, Rotenburg, Palmstruch, Dellwig, Wahlenberg, Palo, Härleman, Gödecke m. fl.

Benjamin och Antoinette Unge hade varit gifta i tretton år, då den ännu i sin bästa ålder stående mannen avled. Någon förmögenhet hade han då ännu ej lyckats samla, och den unga änkan stod inför det även den tiden mycket kvistiga problemet att försörja sig och fyra små barn. Genom sina släktförbindelser i hovkretsarna erhöi hon emellertid befattningen som oldfru på Rosersbergs slott och innehade den till sin död, 1853. Hennes tre älssta barn voro pojkar, det yngsta var den ovannämnda dottern, Fredrique Unge. Hon var född den 23 november 1823 och således vid familjens flyttning till Rosersberg blott tre år.

Det var en mycket krävande och ansvarsfull post den unga oldfrun hade att uppbära. När Karl Johan med uppvaktning kom åkande i karriär "som en oljad blix" skulle allt förstas vara parat, och hela maskineriet sedan funktionera utan minsta mankemang. Överseende och tålmod hörde ju inte precis till denne monarks dygder. I ett brev till dottern, däri hon tackar henne för ett par tofflor, skriver fru Antoinette: "Du må tro, att Ältmor gläder sig intet litet åt att hava något så skönt att treda sina ömma och ofta nog trötta tassar uti, då hon får eller måste hava *springsjukan* i sommar. Då kallar jag mig för *urvärket* eller rättare sagt *perpendickeln*". Naturligtvis var lilla "Ika" — som dotterns smeknamn lydde — vid kungabesöken bara i vägen för sin mamma. Men lyckligtvis fanns det i den ena slottsflygeln ett annat hem, där den lilla snart blev hemtam, och där man ej önskade högre än att ha henne hos sig — tomt som hemmet var på egna barn — nämligen hos intendenten för de kungliga trädgårdarna, Johan Öberg, och hans maka, Marie Louise. Dessa ägnade sin lilla skyddsling verklig föräldraömhets, och bandet dem emellan höll livet igenom. "Mamma Öberg" blev sedan i lilla "Ikas" familj "lilla mormor", och dog vid åttioåtta års ålder hos sin fosterdotter från Rosersberg.

(Forts.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

BARNET I TRÄDGÅRDEN. AV LEONARD MERRICK

ÖVERSATT FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

DÅ PASTORN SLUTLIGEN KOM fram till byn Thergrimabes — och sedan han lämnat Athen hade resan varit ytterst prövande — fick han veta, att miss Netterville var ute. Som det var sex månader sedan de råkats, och han hade skrivit till henne, att han skulle komma, var fästmannen förargad.

Värdshusvärderna hade lagt ivriga händer på kappsäcken, men den resande tecknade befallande åt honom att sätta ned den. — Nej, nej — utropade han, — jag måste bo någon annanstans, om det finns något annat värdshus i denna håla! — Han kom ihåg att det var lönlöst fråga efter något på engelska. — På min ära, tänkte han, — det var verkligen förargligt! Naturligtvis kunna vi inte bo i samma hus bägge två, och ingen av de här bönderna begriper ett ord jag säger. Så tröttsamt detta är! Det var verkligen tanklöst av Gertrude att vara ute, då jag kom! Jag måste vara mycket bestämd mot henne, jag ser att jag får lov att tala ännu strängare än jag först tänkte!

Det var middagstid, och solen glödde, den ensliga vita vägen låg och baddade i solskenet under hans dammiga kängor. Hettan och tanken att miss Netterville antagligen skulle komma hem till lunch — för att ej tala om svårigheten att söka logis utan tolk — förmådde pastorn att stanna kvar en stund. — En lemon-squash — beställde han på försök, — skaffa mig en lemonsquash! Och när beställningen endast framkallade leenden och axelryckningar, lyfte han en hand till munnen med en gest, som han tyckte var riktigt syd-ländsk och behagfull.

Värden svarade med flytande tunga, och fastän han i stället kom med vin, var pastor Aloysius Chaysle för trött och törstig att göra invändningar. Han satt i en liten vinlövsberså med vinet på en bänk och kappsäcken vid sidan och var mycket benägen att önska, att han aldrig lämnat Bedfordshire. Han kände att situationen var ovärdig från början till slut. Det var inte mindre än tre år sedan Gertrude lovat bli hans hustru, och giftermålet hade endast uppskjutits på grund av den unga damens vetenskapliga kyla. När en flicka, som var förlovad med en av engelska kyrkans präster, som hade privatförmögenhet, lät honom tråna efter henne i sin församling, medan hon själv ägnade sig åt arkeologiska studier utomlands, så var det tid för prästen att göra slag i saken, tänkte Aloysius. Och det var för den skull han rest hit från Bedfordshire.

Under tiden traskade miss Netterville vägen fram för att möta honom med ett moln på sin intellektuella panna. Hon var fullt medveten om att hon behandlade honom orättvist, och misstänkte ganska slugt vad han kommit för att säga, och alltsammans skulle bli rätt odrägligt. Tanken på giftermål hade aldrig lockat henne, Mannen — så när som på den förhistoriska — hade snarare tett sig fränstötande än tvärtom, och hon undrade varför hon hade varit svag nog att rubba sitt liv genom att förlova sig. Hon närmade sig lövsalen utan entusiasm.

— Hallå, Al, — sade hon, — jag väntade dig inte så tidigt. Har du varit här länge?

— Jag har varit här nära nog en timme, — svarade Aloysius. — Det var tråkigt för mig att du inte var hemma. Nå hur mår du, Gertrude? Tänker du inte ge mig en kyss?

Hon lutade fram ena kinden helt tafatt — sådana fysiska uttryck för vänlighet misshagade henne alltid — och stirrade på kappsäcken.

— Varför har du tagit ut kappsäcken hit? — frågade hon — Varför lät du inte bära upp den?

— Bära upp den? — upprepade pastorn, — jag måste ta in på ett annat hotell. Men jag kan inte tala med de här människorna, — jag måste vänta tills du kom in.

— Jag är rädd att det inte finns något som liknar hotell på flera mil, — sade hon. — Thergrimabes är ganska primitivt, förstår du.

— Det verkar så primitivt att jag tycker illa om att finna dig här, men fast du föraktar konventionen, antar jag, att du inte vill att man skall tala om oss. Du förstår säkert att det inte kan bli frågan om att vi båda skola sova under samma tak — under dessa förhållanden?

— Min kära Aloysius, — utropade hon, — snälla du! Förskona mig från dessa konstigheter! Gå till någon av fåraherdarnas kojor, om någon av dem har en säng att bjuda dig och du vill ligga i den, men tala inte till mig som om jag vore en backfisch i Bedfordshire — jag har kommit över den sortens ting. Har du fått något att äta? Lunchen är strax färdig — vi kan gärna gå in.

— Gertrude, — började han ivrigt, — jag har något att säga dig, och det är lika så gott att jag säger det genast. Dina brev ha inte varit tillfredsställande — oupp-hörligt har du lämnat mina frågor obesvarade. Vi ha nu varit förlovade i tre år, och jag vill att du skall bestämma bröllopsdagen. Vill du gifta dig med mig nästa månad?

— Nästa månad! O nej, det är omöjligt!

— Varför då? Uppriktigt sagt, börjar jag förlora tålmodet, kära vän! Varför är det alltid omöjligt? Giftermålet behöver inte hindra dig i ditt arbete — du kan skriva lika bra, då vi bli gifta som nu.

— I Bedfordshire? sade hon med ett fint leende.

— Jag gillar inte den ton, varmed du nämner Bedfordshire, — utropade Aloysius. — Jag antar, att en bok kan skrivas lika väl i Bedfordshire som i Thergrimabes eller i Egypten eller någon annan av de avlägsna platser, du har en mani för! Hela saken är uppåt väggarna. Det påminner en smula om tillgjordhet. Det borde i alla fall vara orimligt för en ung flicka på tjuguatta år att ströva omkring i världen utan beskydd...

— Utan beskydd! upprepade hon, — utan beskydd! Du talar ett språk, som jag glömt bort! Dina begrepp äro verkligen det antikaste i hela Grekland!

— Jag säger att det i alla händelser bor-

de vara på tok, att en ung flicka strövar omkring i världen ensam — du kunde bli plundrad och mördad här — och eftersom du är förlovad med mig, är det ännu mera orimligt. Det försätter mig i en falsk ställning. Och det är inte lätt att förklara. Folk har börjat prata.

— I Bedfordshire? undrade hon åter.

— Ja, i Bedfordshire, — och de skulle prata i Bloomsbury eller Belgravia eller var som helst. Det är inte lämpligt, Gertrude, det anses verkligen ganska olämpligt. Du måste komma ihåg, att du är ung och vacker och —

— Å, säg inte så där! — sade hon trött. — Ett sådant otrevligt uttryck! Jag är inte van att tänka på mitt personliga utseende, men jag litat på att jag inte är vacker...

— Min syster säger ofta att du skulle vara utomordentligt vacker — replikerade Aloysius, — om du inte stramade åt ditt hår och om du tänkte mera på dina kläder. — Men det är inte din skönhet som är huvudsaken, det viktiga är vår förlovning. — Du har inte rätt att uppföra dig så här, du är inte fri och kan inte hänge dig åt dina excentriska infall, du har plikter mot mig!

Miss Netterville tände en cigarett och tittade tankfullt på ett mullbärsträd. Karakteristiskt nog hade hon icke gjort någon förändring i sin dräkt den dag då hennes fästman skulle komma — och hon hade sagt sanningen, då hon förklarade sig i allmänhet vara likgiltig för sitt utseende. Men trots den illasittande blusen, det oklädsamt uppsatta blonda håret, även trots de intellektuella kalla ögonen såg hon åtråvärd ut. En psykolog skulle också ha sagt, att hon såg ut att vara en kvinna med möjligheter. Men Aloysius var icke psykolog, han såg endast det uppenbara — och icke allt detta.

— Naturligtvis är jag klandervärd — sade hon slutligen — jag vet det. Men jag påstod mig aldrig vara det slags temperament du beundrar. För mig måste den förnämsta plikten alltid bli mitt arbete, för dig är min förnämsta plikt att göra den sortens saker, som vilken annan kvinna som helst skulle göra lika bra. Det är besynnerligt, att jag vädjar till dig! För att vara alldeles uppriktig, så är kärleken i dess kroppsliga form mig motbudande, alldeles fränsett att ett giftermål skulle bli ett rysligt hinder för mina studier. Jag har inga anlag för huslighet, tanken att gå på visiter i församlingen avskräcker mig och tejudningar tråka ut mig. Och jag har inga anlag för moderlighet. Jag borde inte ha lovat att gifta mig med dig — jag har viktigare saker att göra i mitt liv. Det finns massor med kvinnor, som kunna bidra till världens befolkande, men de kvinnor som kunna bidra till världens kunskapsmått äro jämförelsevis få.

— Du uttrycker dig mycket egendomligt, — mumlade pastorn, — mycket besynnerligt verkligen! Om jag förstår dig rätt, bryter du vår förlovning.

— Jag vill inte vara ovänlig, — sade hon, — men jag är alldeles säker på att du kunde handla klokare.

V å r t r ö t t h e t

övertvinnes bäst med järnmedicinen *Idozan* det mest stärkande och aptitgivande medel. Genom sin höga järnhalt (5-dubbel) och utmärkta sammansättning er-

hålls med *Idozan* den snabbaste och bästa verkan. *Idozan* är mycket välsmakande, angriper ej tänderna och bliver på grund av järnhalten samt sin snabba verkan billigast att använda. Anteckna namnet. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

Skadar
ej tån-
derna.

— Det är en sak, som du måste tillåta mig själv bedöma, — som jag bedömde själv, då jag friade till dig — jag kunde visserligen önska, att du hade mera kvinnliga synpunkter, och att du inte uttalade de åsikter du har med en sådan ovanlig rättframhet — men vare sig det blir min lycka eller olycka, så älskar jag dig. Du måste medge, att det vore grymt handlat mot mig att bryta vår förlovning efter denna långa tid! Jag vet verkligen inte vad jag skall säga till folk!

— Du kunde säga, att du givit mig på båten, alla människor skulle tycka, att du hade rätt till det.

— Jag brukar inte berätta lögn, Gertrude, jag måste i så fall erkänna, att du slängt mig,, efter tre år, sedan jag rest till Grekland för att få se dig. Jag hade emotsett ett ömmare slut på resan, det måste jag säga! — Även han betraktade mullbärsträdet. — Jag — jag är inte oersonlig — jag uppskattar fullkomligt ditt intresse för ditt arbete — arkeologi är ett uppbyggligt ämne, det är jag viss på, och...

Miss Netterville gjorde en otålig åtbörd. »Var snäll och beskydda inte antiken! Du menar väl, men det irriterar mig!»

— Jag tänkte just förklara, att om nästa månad inte passade dig av litterära skäl, skulle jag glatt vänta till månaden därpå, — sade Aloysius med smärtsam förvåning. Låt oss kompromissa båda två! Låt oss säga om två månader? Säg, käreste? Vi ha båda två låtit tungan löpa i väg med oss eller hur — vi ha båda varit litet häftiga? Vad säger du? Du skall dela mitt arbetsrum, — du skall få dina egna hyllor i det. Just häromdagen såg jag på ett litet bambuskribbord i High Street, och tänkte hur underbart bra det skulle passa dig. Jag skulle skriva mina predikningar, medan du skrev på din bok, och ibland kunde vi vända oss om och läsa upp för varandra vad vi hade gjort. Skulle det inte vara trevligt! Låter det inte trevligt?

Hon ryste och spände sig till en yttersta ansträngning.

— All! — stammade hon — det har varit ett förfärligt misstag. Jag kan inte gifta mig med dig.

Och pastorn sov icke någonstans i Thergrimabes — han reste samma kväll. När han bjöd henne farväl, sade han: — Jag har löst dig från ditt löfte, Gertrude, emedan du tvingade mig att göra det, men jag skall aldrig upphöra att längta efter dig, och om du ändrar åsikt, så måste du låta mig veta det. Tänk över saken, när jag har rest, — jag skall alltid hoppas att få höra av dig! — Sedan klättrade han upp i det skröpliga åkdonet och skakades över den vita vägen igen, — en tröstlös figur bredvid kappsäcken, som aldrig blivit uppackad. — Och miss Netterville gick nedslagen till sitt arbete.

Thergrimabes består av ett förfallet värdshus och en klunga ruckel. Halvnakna barn svärma omkring i dammet och tiggas av alla vilsegångna turister, som råka förirra sig dit från städerna i närheten, getherdar, värdiga i sina lumpor, rulla tankfullt cigaretter, och i förtid åldrade kvinnor visa sig då och då på trösklarna och skugga med handen för ögonen i solskenet. Detta äro de enda tecknen till liv i Thergrimabes. För övrigt har ni tystnaden och bergen.

Miss Netterville gjorde många expedi-

tioner uppåt bergen, utrustad med en blocknotes och en reservoarpenna skrev hon ofta däruppe. En kväll — hon hade nu skrivit trettio tusen ord, och Aloysius hade rest för en månad sedan — hörde hon det långsamma ljudet av hästhovar. Två besynnerligt kostymerade män redo nedför bergstigen. De hade tydligen just fått syn på henne, och när hon vände sig om, svängde en av dem sin sombrero mot henne med ett oförskämt leende. Han var den längste av dem båda, en svartmuskig, vacker karl med skrattande ögon och stora mustascher, som bågade sig över hans sensuella läppar. Hon lutade sig med rynkad panna över manuskriptet, medan hon undrade, varför hans blick berört henne så egendomligt.

Männen påskyndade farten och stego sedan av sina hästar och gingo fram till henne. Hennes känsla var nu endast rädsla, hon steg darrande upp.

— Det är ingenting att göra — hon är ensam! — sade den mindre av dem, en skranglig, skelögd lymmel.

— Ni skall få se, att ni får mer att göra än ni tror, — skröt hon kyligt, — jag är beväpnad.

— Jaså, ni förstår grekiska? — utropade hans följeslagare. — Så mycket bättre — jag tycker om att träffa en flicka som kan tala med mig! Ni skall få rida med mig, min skönhet. Om ni inte kommer med godvilligt, måste jag bli hårdhänt! Hur skall det bli?

Han fick genast se hur det skulle bli: Miss Netterville slog honom rätt i det vackra ansiktet och måttade med hela kroppen för att ge slaget med väldig effekt — och tog till flykten, medan han raglade baklänges. Men i nästa ögonblick rusade han efter henne, han hann upp henne, innan hon sprungit några meter. Nu var det ingen utsikt till att kunna slå honom, — en arm kring hennes liv höll henne fast, och hon kunde bara skrika på hjälp. Han lyfte henne upp från marken och snubblade fram med henne mot sadeln. Hans flämtande andedräkt slog henne i ansiktet, men hans ögon skrattade mot hennes egna, fastän blodet, som hon utgjutit, sipprade nedför hans mun. Medan han red bort med henne, tätt tryckt intill sig, kunde hon känna hans bröst häva sig under hennes kind. De redo en stund med hennes kind pressad mot hans bröst, innan han talade.

— Anathema ton! En sådan argbigga ni är! — flämtade han — Se vad er näve har gjort! Tycker ni inte ni är skyldig mig en kyss för det!

— Ni, oförskämda människa! — utbrast hon, — jag skulle vilja döda er!

— Ni är en riktig satan till kvinna, — jag visste inte att de sågo ut som ni med det där ljusa håret!

— Ni gör min arm illa — jämrade hon sig — jag kan inte stå ut med det längre.

— Vill ni sitta stilla, om jag inte håller så hårt?

— Jag kunde ju inte komma undan, även om jag hoppade av.

— Det är sant, — sade rövaren — men jag vill inte ha besväret att få er upp igen. Om jag hade er vikt i guld, min vän, kunde jag föra ett behagligt liv. — Han lossade litet på greppet och det djärva, oförskämda leendet lyste upp hans ansikte — detta leende som hade kommit henne att blygas så djupt, då hon först såg

honom. — Seså, det är väl inte så obehagligt att bli omfamnad av en man? Medge det! Det skulle vara rysligt, om ni rådde för det, men ni kan inte rå för det, — kom ihåg att det inte är ert fel, och då kan ni ha det bra!

— Vart för ni mig?

— Till mitt hotell, — sade den skämtsamme banditen.

— Vad menar ni?

— Kalla det en håla om ni vill — jag är inte stolt, och jag har smak för lugna ställen. Men det finns plats nog för er där — och för mat och vin. Vi skola dricka en flaska tillsammans. Se inte så rädd ut! Jag skall släppa er frisk och sund, då lösepenningen är betalad, det svär jag på.

Miss Netterville stirrade in i skymningen. Hon kunde ju berätta för honom, att det inte fanns någon som kunde lösköpa henne. Men om han trodde henne, skulle han troligen behandla henne hänsynslöst, menade hon. Hennes enda skydd var att lämna honom i den föreställningen, att hennes trygghet skulle betalas dyrt.

— Hur mycket vill ni ha?

— Jag skall öppna min mun duktigt. Ni är en vacker kvinna — ni skulle bli mycket förargad, om jag värderade er för lågt! — Han brast ut i ett skallande skratt och tryckte henne smeksammare intill sig.

Hans goda humör var inte utan en viss lugnande inverkan på henne. Det var en mänsklig skurk, och hennes förskräckelse för honom hade så småningom lagt sig. Och medan de redo vidare tätt intill varandra, förundrade hon sig över att hon kunde uthärda denna skam med sådan tapperhet.

Det var en lång ritt, hennes tankar strövide omkring under tiden, och besynnerliga fantasier korsade hennes hjärna. Hon tänkte på Aloysius och önskade att han varit annorlunda. Det föll henne in, att det skulle vara behagligt att bli omfamnad på detta sätt av Aloysius — alltjämt under den förutsättningen, att han varit annorlunda. — Och sedan tänkte hon på att själva ritten skulle ha varit behaglig, om rövaren varit en gentleman och deras omfamning varit verklig. Omärkligt gav hon efter mer och mer för den. Den blev henne mindre motbjudande och till och med... Med en schock av indignation begrep hon vad hon känt och ryste av avsmak för sig själv.

— Nu äro vi framme, — sade rövaren. Han bar henne in. — Det är trevligt att bära er nu, när ni inte gör motstånd — tillade han.

Då de kommo in, stod hon i ett så intensivt mörker, att hon icke kunde urskilja något alls. Sedan såg hon, att man burit in henne i en grotta, upplyst av fotogenlampor, som hängde ned från taket, och möblerad med en ansevärd bekvämlighet. Bortom denna grotta var en annan springa av ljus, och hon märkte, att grottan liknade en svit av rum, som stodo i förbindelse med varandra genom öppningar i klippan. Mannen, som hade hjälpt till att gripa henne kom nu fram, och tre andra visade sig som hälsade på henne med lugn tillfredsställelse. Det märktes ingen oro, intet tecken till våld, till hennes förvåning blev hon lika formellt mottagen som om hon kommit in på ett ho-

(Forts. sid. 482.)

NERLIENS KUNOL. HOVLEVERANTÖR REGERINGSGATAN 33
Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

E
ENA
A

För Vår och Sommar Bomullstyger för Edra klänningar och blusar. Gardiner och Möbveltyger för Edra bostäder. Allt handväft, slitstarkt, ljus och tvättäkta. Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

Prover sändas. . . Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar. *

T U K T A D E S K A L D E R

ETT APROPÅ TILL EN TEATERHÄNDELSE FÖR DAGEN. AV DEN INBITNE.

KÄRE LÄSARE, handen på de ädlare delarna och var uppriktigt! Huru många gånger har du inte slungat en av de s. k. klassikerna i väggen och med ett förnöjt leende sjunkit ned i skrivstolen med "Arvingen till diamantkastrullen eller grönsiskskans hämnd" i dina modernt nervösa händer! De klassiska skalderna äro tråkiga, det är inte fråga om annat. Och inte bara det. De homeriska striderna kring Troja verka barnkammarupptåg nu, när vi varit med om att den berömda trähästen förvandlats till det fruktansvärda odjur, som kallas tank. Sofokles är genom sitt besynnerliga ämnesval så ekivågad, att vi inte töras ha honom på vår hylla, när det finns konfirmander i huset, och att dra igenom Shaksperes tragedier är som att säga kaffeved av mammutträdet. För att inte tala om Molières och Holbergs orkeslösa vitsar...

Och ändå ropas det på alla håll och kanter: tillbaka till klassikerna, till de stora genierna! Endast där ligger frälsningen ur tidens vända och gruvliga idélöshet. Just som jag härom dagen, lutad över "Hon eller dödsgrötorna vid Kohinor", satt och grubblade över möjligheten att komma ut ur detta dilemma, föll mig i händerna en tidningsartikel. Den stod i en av våra allvarligaste tidningar, och författaren förkunnade också med gravallvar en teaternyhet: uppförandet av en pjäs av hr Shakspeare. Men inte så som den emminente skalden skrivit den, utan i bearbetning av en ung regissör. Där stod bl. a. ord för ord så här:

"Hr N. N:s nya bearbetning av lustspelet karaktäriseras av en viss koncentration av detsamma för att ge det en lättare och lustigare ton och söka fånga den stämning, som ju är detta styckes A och O. Han har koncentrerat interiörerna, d. v. s. de mera dystra bilderna, till första akten och förlagt de glada skogs-scenerna till den andra och tredje. Stycket är här indelat i tre i stället för fem akter o. s. v."

Detta är ju Columbi ägg, så löskokt, att det går i den mest dyspeptiska litterära mage. Vi skola inte tråka ut oss genom att stiga upp till klassikerna, utan de stora genierna göras så att säga mera matnyttiga genom att vi närma dem till oss. Äro Oehlschlägers tragedier uttråkiga — och vem kan säga annat — så släpp lös en regissör i de tio banden. Tag reda på de sparsamma lustigheterna, "koncentrera" dem till en akt, häst slutakten, så att inte publicum blir ledset, revidera och stryk! Allt annat är ju underkastat förändringens och utvecklingens lag, varför skulle då skalderna få vara i fred? Bort det, utan Dan tar hand om Ibsen, Norlander får härja med Euripides, och Karl-Evert strör in dagskupletter bland Corneilles lugubra alexandriner. På det sättet får man i sig den klassiska, fast beska medicinen. Det är aldeles, som när man narrar i folk ricinolja genom att bjuda dem på ett glas pilsner — o forna tiders pilsner!

Jag känner mig förunderligt styrkt av detta Columbusägg. Ty nu vill jag avlägga en liten bekännelse. Sedan en tid tillbaka håller jag på med att tillrättalägga Goethes Faust för en mondän publik. Det kan tyckas, att jag gått alltför radikalt tillväga, men nu vågar jag påstå, att min bearbetning endast är "en viss koncentration av detsamma för att ge det en lättare och lustigare ton och söka

fånga den stämning, som ju är detta styckes A och O."

Vilken är nu denna stämning? Ja, visserligen kallar Goethe sin nätta pjäs för sorgespel, och Rydberg har — beklagligt nog — i sin tolkning följt denna allmänt vedertagna läsart. Men den som känner till den omfattande goethelitteraturen vet, att en liten privatdocent Milchwasser i den täcka staden Eseldorf vid samma Ilm, som befuktat Weimar och befruktat den store skalden, bland en bunt ännu outgivna tvättnotor upptäckt ett läskpappersfragment, varpå diktarfursten skrivit

KVÄLLAR PÅ PARKETT

DET ANDRA RYSKA GÄSTSPELET BEGYNTE med Shaksperes Hamlet. Vem kan räkna alla Hamletframställare på svensk scentilja med skiftande uppfattningar av den gåtfulle danaprintsens personlighet. Vi ha haft drömmaren Hamlet, stormaren, ironikern, skeptikern och filosofen Hamlet, lyrikern och realisten Hamlet, plus alla trevande försökare i landsortens numera rivna teaterlador, som ofrivilligt gjort parodi av den evigt frestande uppgiften. Men alla ha varit den unge Hamlet, ynglingen på väg att bli man, med den vises tecken på den lockomkransade pannan. Ryssen Katschalovs danaprints är en man i medelåldern och hans uppfattning av rollen står i överensstämmelse härmed. Det genomgående draget är behärskning, mognad, eftersinnande. Även denne Hamlet kan visserligen flamma upp i plåga och vrede inför upptäckten av sin farbrors och moders lömska död mot hans far, gripas av hämnarens triumfglädje när kungen blir illa berörd av de hyrda skådespelarnes återgivande av Gonzagos mord och ge impulsiva utbrott åt sina sonliga känslor i scenen med modern, då han söker väcka hennes samvete. Men jämvikten brister aldrig, varje nyans i spelet står under kontroll av detta måttliga lagom som är konstens A och O, och som Shakspeare—Hamlet själv ger som rättesnöre i sitt berömda tal till skådespelarna.

Manérfri, sann och psykologiskt djupgående var det intryck man fick av Katschalovs framställning. Minspelet i det intelligent ansiktet och den harmoniska gestaltens talande och vackra plastisk bröto gång efter annan ned den mur, som det oförstörda språket reste mellan publik och skådespelare.

Av de övriga i den stora ensemblen framträdde ingen över hövan, men alla sammanhöllos av den enhetlighet, som visar en maktstark och på samma gång konstnärligt finstämd regi. Det låg för övrigt en rysk kolorit över såväl figurerna som den dekorativa utstyrelsen. Den senare med sina raka linjer och välstämde färger skilde sig betydligt från våra egna lysande shakspeareuppsättningar. Något blev ju torftigt, men det mesta lyckat och eggande för inbillningskraften.

Nästa program, Anton Tschechovs ryska familjeinteriör "Körsbärsträdgården", blev en fullständig framgång. Själva komedien är ju, trots sin föga dramatiska byggnad, ett verk fyllt av vemodig poesi och fin humor. Om någonsin epitetet älskvärd passar in på en scenprodukt så är det här. Denna familj av hjärtliga, sorglösa och naiva människor, som till följd av sin rörande opraktiskhet får gå från hus och hem och mitt i all bitterhet, all besvikelse äro som barn, skrattande och gråtande om vartannat, tar oss med hjärtats oemotståndliga makt. Allt det mjuka, varma, impulsiva som bor i den ryska folksjälen finner ett förtäat uttryck i Tschechovs dikt och de ryska skådespelarnes fulländade tolkning. Ty prägel av fulländning sattes på utförandet från första till sista scenen.

Fru Knipper-Tschekovas förmåga att i godsägerinnans roll betona hela hjälplösheten och godheten i hennes karaktär, hennes rörande glädje, då hon efter en flerårig frånvaro återser de kära rum-

(Forts. sid. 482.)

Faust. Eine Comoedie. Det syns tydligt, om man håller sugpapperet framför spegeln.

Det är med denna heliga läskpappersbit för min själs öga, som jag gått till det delikata värvet att presentera Ur-Faust för mina kära landsmän. Förspelet i himlen är naturligtvis slopat. Jo, det skulle just ta sig ut, sedan Einstein bevisat, att luften är krokig och att en avskjuten kanonkula — sålunda även ärkeänglarna och Mefistofeles — strängt taget röra sig baklänges. Scenen i studerkammaren är naturligtvis moderniserad. Ingen vettig människa sitter i sparkbollens och kulstötningens århundrade och grubblar över s. k. livsgåtor och försöker framkalla andar. Här har jag satt in några lustiga kupletter om mrs Tingley och Per Brahe, vilka Faust och Wagner växelvis deklamera för pudeln, vilken ersatts med en sparkboll.

Spatseraturen på påskdagsmorgonen får väl stå kvar, emedan den ger anledning till ett litet balettdivertissement med musik av — ja det blir en senare fråga. Men det märkligaste av allt är det verkligt geniala sätt, varpå jag omkomponerat den pinsamma Margaretaepisoden, vilken hos Goethe dominerar aldeles för mycket. För att få en "lättare och lustigare ton" och en mera enhetlig dekoration flyttar jag in mötet med Margareta i Auerbachs källare, som inom parentes sagt blir en friluftst restaurang med ett tycke av något mitt emellan Stallmästargården och Zwinger i Dresden, kanhända med en aning av piazzettan i Venedig. Härigenom får jag också användning för teaterns dyrbara rundhorisont, vilken sålunda hastigt förräntar sig. Men det beror på publiken...

Och jag har verkligen tillmötesgått publikens nu så moderna smak för det glada och putslustiga genom att tillåta mig en liten korrigering av mästaren. Var och en som sett Faust i Gounods paranta iscensättning, vet, hur pinsamt den där Margaretahistorien verkar på dem, som beställt supébord på Operakällaren. Men efter min Faust skall ingen behöva bita i en inlagd sillstjärt med en tragisk min. Jag låter Gretchen och Heinrich ringförlova sig i andra akten och gifta sig i den tredje, varvid bl. a. Mefistofeles och Marta uppträda som marskalk och tärna samt dansa den så berömda Faustvalsen — naturligtvis i jazztakt. På det sättet blir det barn, som kommer i sista akten och som annars är så pinsamt, inte alls tragiskt, utan lika legitimt som jag och du, käre läsare. Fångelsescenen blir överflödig och ersättes med ett gardenparty, varvid Mefistofeles, som i smyg tagit juriskandidaten och fått en utmärkt plats i råstun, eklaterar sin förlovning med Marta. Detta hindrar inte alls, att slutkören står kvar. Den får bara en viss parodisk innebörd, som för övrigt icke var så främmande för det begåvade gehemierådet.

Blir inte det bra? Jag är eld och lågor för min vackra idé att göra mina landsmän förtrogna med den klassiska litteraturen. Ty sedan jag nu ansat Goethe, så finns det fullt upp med skalter att tukta. Jag vet inte, om jag skall avslöja det redan nu, men jag funderar att uppföra Dantes gudomliga komedi som revy på själva Operan. Max Reinhardt har redan givit mig ett halvt... men tyst nu min mun, så får du socker!

PÅHLLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Påhllssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

KOSTYM BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

PÅ GRÄNSEN TILL IDEALKÖKET

Köket i enrumslägenheten är inrättat efter den principen, att man arbetar **åt båda hållen** i motsats mot köket i 2-rumslägenheten, där allt arbete sker **åt vänster**.

Delta är spisen »Optimus», som lika väl kan användas över fotogengaskök som över vanligt gas-kök. Den steker, kokar och gräddar samtidigt.

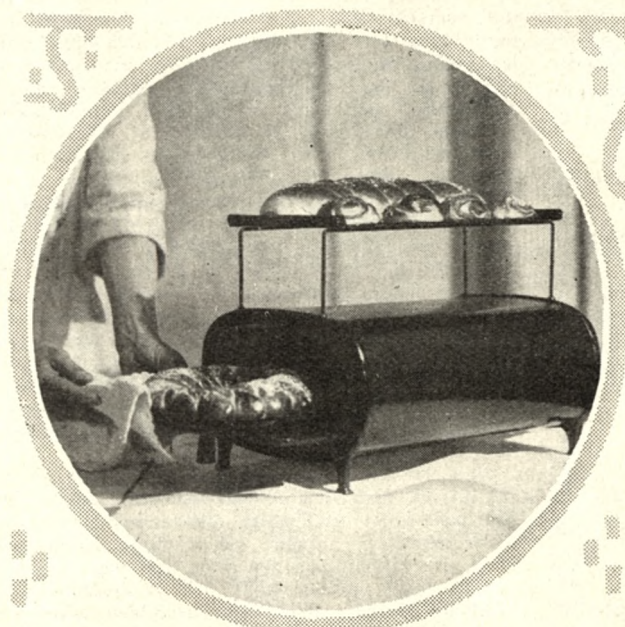
EN UNG, BLIVANDE HUSMODER är i våra dagar att gratulera i händelse hon är så lycklig att själv äga bestämmanderätt, när det gäller att inreda sitt kök med dithörande lokaliteter. Numera börja vederbörande arkitekter och våningsinredare att så småningom taga hänsyn till vad som kräves för att en husmoder och hennes eventuella medhjälparinna må kunna under trevnad arbeta i ett kök.

Till belysande av ovannämnda påstående kan pekas på de båda små bostadsvåningarna, vilka äro utställda i den nu pågående "Bygge och Bo"-utställningen i Liljevalchs konsthall, och vilkas båda kök var för sig nästan kunna kallas mönstergilla, trots att vederbörande utställare, medhjälpare och rådgivare ännu ej vilja eller anse sig kunna kalla dem för standardtyper.

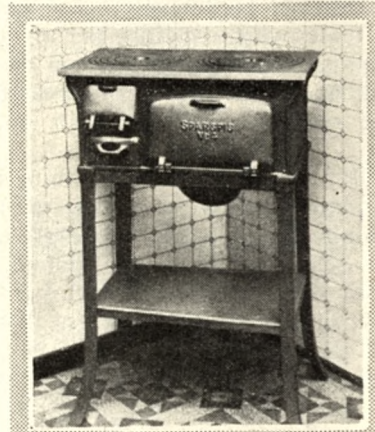
Med uppriktig glädje och tacksam tillfredsställelse skulle emellertid den, som skriver dessa rader, utföra sitt köks- och större delen av sitt hemarbete i ett sådant verkligt ideal-kök, som det vilket tillhör enrumslägenheten å Bygge och Bo-utställningen. Det behövs egentligen endast ett par små detaljförändringar, plus en marmorskiva för köksbänk- och diskanordningarna, för att det hela skulle verka fulländat såväl från praktisk som estetisk synpunkt. Det ej minst trevliga och betydelsefulla med detta kök är, att det, på alla håll utökad med några decimeter, och således lämnande utrymme för större skåp med djupare hyllor, större spis, en smula bredare och längre diskbänk etc., skulle lika väl passa i en större våning eller villa, som nu till endast en liten lägenhet med ett boningsrum, plus ett mindre tvättrum och en ganska stor tambur.

I det nu nämnda köket är den städse som förnämsta ansedda "köksmöbeln", nämligen spisen, placerad mitt uti den längs ena sido-

(Forts. sid. 474.)

Den lilla elektriska ugnen »Piff», som kopplas till belysningsledning, och särskilt är lämplig för små hushåll och ensamma självförsörjande personer.

En ny sparspis från Bolinders, närmast avsedd för sommarstugor. Då man flyttar in på hösten, lyfter man själv spisen av ställningen och använder den om vintern på vanlig spis för att spara bränsle.

Den hemtrevliga matvrån i enrumslägenhetens kök.

PARTIFÖRSÄLJARE
MED ENSAMRÄTT
KONSTFÖRLAGET GRAFIA
S:T ERIKSTERASSEN 40
STOCKHOLM
R. T. 30971

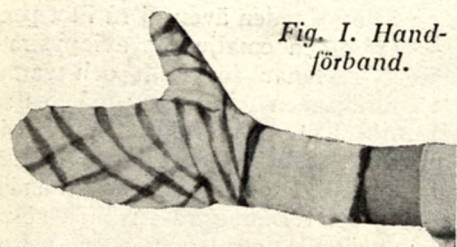

Fig. I. Handförband.

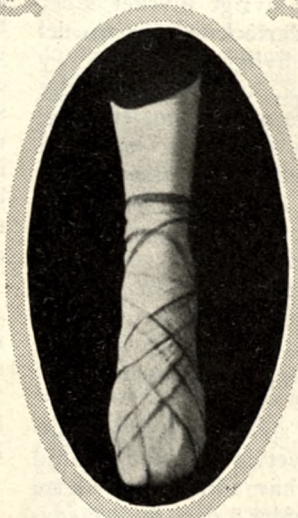

Fig. II. Fotförband.

Fig. III. Fingerförband.

Fig. IV. Löst lagt förband vid brännskada.

Fig. V. Huvudförband framifrån.

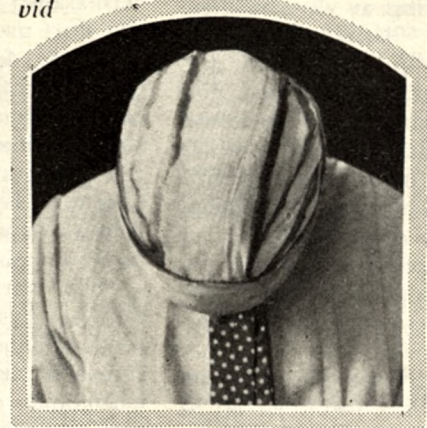

Fig. VI. Huvudförband uppifrån.

Fig. VII. Trekantiga duken använd som stöd för en skadad arm.

Fig. VIII. Trekantiga duken använd som ögonförband framifrån.

Fig. IX. Trekantiga duken använd som ögonförband från sidan.

Fig. X. Trekantiga duken använd som öronförband.

Fig. XI. Trekantiga duken använd som huvudförband.

NÅGOT OM FÖRBAND

I STORT SETT KAN man dela förbandet i två huvuddelar, det inre eller själva sårförbandet och det yttre skyddsförbandet. Sårförbandet består av en närmast såret liggande steril kompress, utanpå denna bomull och vid variga sår och brännsår ett lager fet vadd för att hindra sårsekretet att genomtränga förbandet. Skyddsförbandet utgöres av en binda av gastyg, domestik eller annat tyg, eller i brist härpå av Esmarcks trekantiga förbandsduk, den s. k. mitellan. Denna är synnerligen användbar dels som yttre skyddsförband dels som stödieförband.

Skyddsförbandet tjänar till att fasthålla sårförbandet på den givna platsen, det skall ligga stadigt och får ej utöva något tryck på själva såret, och skall fullständigt täcka sårförbandet. Vidare får det ej onödigtvis generera patienten, får ej vara klumpigt lagt, utan skall se snyggt ut.

Vid skyddsförbandets anläggande bör man allrahelst som nybörjare hålla sig till en viss metod, och de enklaste reglerna för bandagering torde vara dessa:

1. Binda bör hållas så att rullens ytter sida vilar mot handens innersida, då tummen vecklar upp bindan, utom vid tillfällig vikning.
2. Extremiteterna bandageras i riktning inifrån-utåt, nedifrån-uppåt.
3. Varje slag skall täcka hälften av det föregående.
4. Binda skall följa tätt efter kroppen men får ej genom tänjning bringas härtill, utan då så behövs, måste vikningar göras, vilket å extremiteterna sker på yttersidan och i riktning uppifrån-nedåt.
5. Då en binda går över innersidan av en led utan underliggande förband, lägges bomull emellan för att undvika skavsår.

En sak får man aldrig glömma vid förbandsläggning: att tvätta händerna lika grundligt före som efter omläggningen!

Fig. I. Hand, binda (8 cm.). Binda fästes om handleden. På översidan göres sedan en vändning och bindan lägges över fingerspetsarna till mellanhanden, här vikes bindan och lägges tillbaka över fingerspetsarna tills dessa äro fullt täckta. Sedan gör man en vändning på handryggen, tar bindan om lillfingersidan runt alla fyra fingrarna och korsar sedan på handryggen om handleden. Med åttor om fingrar och handled fortsättes tills hela handen är täckt. Efter ett slag om handleden lägges ett par öglor över tummen, var-

Föregående artiklar i serien Sjukvård i hemmet återfinnas i nr. 46 och 51 för 1921 samt i nr. 2, 10, 12, 13, 15 och 17 för i år.

EN VÄLKOMMEN PRESENT är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN PRIS 10 KR. Fullst. omarbetad och utvidgad.

efter man vänder och tar ett par slag runt om tummen (bindan rullas i riktning mot pekfinger), över handryggen, om handleden och sedan i åtta om tumfästet och handleden. Skulle det nu vara något inuti handen som ej är täckt, får man ta ett korsslag om mellanhanden.

Fig. II. *Fot, binda* (10 cm.). Lägges som hand.

Fig. III. *Ett finger* (5 cm.). Bindan fästes om handleden, går sedan över handryggen till det finger, som skall bandageras, över fingerspetsen, tills hela fingret är täckt (bindan rullas i riktning åt lillfinger) därefter ner över handryggen till lillfingersidan av handleden, runt denna, ånyo upp till fingret och i åtta om detta och handleden.

Fig. IV. *Arm i åtta* (8 cm.). Bindan fästes kring handleden, varefter man går snett upp åt armens yttersida, om armen, korsar föregående slag mitt på armen, om handleden och sedan fortsättes på detta sätt uppåt i åttor, så att slagen läggs parallella och täcka varandra till hälften.

Fig. V—VI. *Huvudet, 2 bindor* (bredd 8 cm.). Två bindor fästas samman, och sammanfästningen lägges långt ner i nacken. Bindorna gå sedan ovanför båda öronen och korsas i pannan samt gå åter till nacken, varefter den ena bindan lägges rakt över hjässan till nacken, under det den andra fortsätter runt huvudet för att mitt i pannan fästa det längsgående slaget. Man gör sedan längsgående slag från panna till nacke på vänster sida, från nacke till panna på höger sida, och dessa slag fästas varje gång mitt fram och bak av den rundgående bindan. Härmed fortsättes tills hela huvudet är täckt, då man lägger den rundgående bindan ett helt varv kring huvudet för att ytterligare fästa de längsgående slagen. Bindorna läggs *varje* gång långt ner i pannan och nacken, men så att ögon och öron dock äro fullt fria.

Fig. VII. *Binda upp armen*. Vid alla hand- och armskador bör armen uppbindas i mitella. Armen böjes så att handen kommer något högre än armbågsleden. Mitellan lägges innanför armen med spetsen åt armbågen, rakt upp över axeln; den andra ändan tages snett upp till den andra axeln och knytes om halsen. Spetsen drages så att det blir slätt, sträcket framåt under mitellan och fästes med en säkerhetsnål. Man kan också taga den bakre ändan snett över ryggen och knyta över andra axeln.

Fig. VIII—IX. *Ett öga, Mitella*. Mitellan vikes till en smal binda 5—6 cm. bred, lägges snett över det sjuka ögat under örat på samma sida. Ovanför den friska sidans öra göres en korsning, ändarna tagas framför eller bakom båda öronen, den ena under hakan, och knyts.

Fig. X. *Ett öra, mitella*. Mitellan vikes till en bredd av omkring 8—10 cm., mitten läggs över det sjuka örat, den ena ändan över hjässan, den andra under hakan och bakom det friska örat. Ovanför detta göres en korsning, och ändarna tagas runt om pannan och bakhuvudet samt knyts.

Fig. XI. *Huvudet, mitella*. Spetsen lägges långt ned i pannan, och mitellan bör läggas i breda veck ända ner till ögonbrynen, varefter ändarna korsas över pannan och knyts i nacken. Sedan drages mitellan slät över hjässan, spetsen vikes in och fästes uppåt med en säkerhetsnål.

På gränsen till idealköket.

(Forts. fr. sid. 472.)

väggen löpande långa köksbänken. Platsen är vald med tanke på, att den framför spisen sysselsatta personen skall kunna arbeta från båda sidor. — Ett för övrigt mycket klokt arrangemang, vilket undertecknad för sin del av egen lång erfarenhet livligt uppskattar. Ty att vid matlagning t. ex. ha en förmimelse av att kunna stöta högra armen mot en vägg, eller å andra sidan ej kunna åt detta håll lägga eller ställa undan en sked, visp, kastrull, skål eller ett annat vid spisen användt kärl eller redskap, skulle nog ofta kännas hindersamt i arbetet.

Spisen är av det bekanta Geysirsystemet, där värmen på ett så sinnrikt sätt utnyttjas, att densamma icke blott gör tjänst vid matlagningen utan också uppvärmer hela lägenheten.

På vänster sida om spisen fortsätter bänken — i sin helhet givetvis av samma höjd som spisen — och är här först inredd i tre djupa lådor över varandra: den översta avsedd för mjöl, den mellersta med sin smålådeinredning för kryddor etc., medan den nedersta är ämnad till förvaring av div. bakutensilier. — Bredvid detta "lådskåp" kommer en mörkmålad inredning med plats för grytor och pannor; det hela försett med dörr från "lådskåpet" räknat. — Omedelbart över låd- och grytskåpet, och mellan bänkskivan finnes ett utdragbart bakhbord, som när det användes, placeras på bänken. Sedan kommer ett smalt skåp med hyllor och dörr mot bänken, i vilket är plats för div. köksporslin, kak- och puddingformar, samt bekväma burkar för de vanligaste grynsorterna, kaffe, salt etc.

Efter detta nästan tallriksmala skåp, kommer så skafferiskåpet, vilket förefaller att ha goda ventilationsmöjligheter. Skafferiets inredning är väl genomtänkt och utförd. Bl. a. är skåpet försett med ett par extra s. k. mellanhyllor, avsedda för assietter och fat med ej allt för mycket av mot höjden liggande födoämnen, smörgåsmat o. dyl. I skafferiet finnes ett flugskåp av stålträsnät, och en liten förträfflig idé är det från hyllorna utdragbara brödbrädet. I skafferiet liksom i de övriga skåpen, äro alla hyllkanterna rundade, varför här ingen plats finnes, som frestar till "prydandet" med några mer eller mindre arbetskrävande hyllremсор.

På andra sidan om spisen — den vänstra — är köksbänken inredd dels till en praktisk vedlår, som med ett par handgrepp är lätt att befria från skräp. Vidare har bänken plats för diskbalja, hink o. dyl., medan sopborste och skyffel hänga på innersidan av bänkdörren. Samtliga skåpdörrar i hela köket äro på resp. innersidor försedda med trälistor, i vilka finnas urskärningar där knivar, gafflar, skedar, spadar, vispar m. fl. köksredskap stic-kas ned.

En lyckligtvis numera ej så sällsynt detalj i nyinredda kök, som givetvis tillämpas även här, är att diskbänken och skåpen ej gå ända ned till golvet utan finnes mellan detta och resp. skåp och köksbänk ett c:a 8 cm. brett mellanrum. Denna enkla, ej förrän på senare år gjorda "uppfinring" — den gjordes antagligen av en köksarbetande kvinna! — lämnar plats för halva foten, varjämte undvikes att den annars mot golvet stötande delen av skåpet blir smutsig och får fula fläckar, dels av tvättvattnet, som vid golvet rengöring stänker mot nederkanten, dels av skurborsten och till slut ej minst av tåspetsarna, som ideligen stöta emot träet, när man bakar, kokar, diskar eller utför andra köksgöromål.

Diskbänkskivan består av starkt linoljein-

dränkt trä. Man slipper således den vanliga zinkbeklädnaden, som endast i ett kök är tillfredsställande — åtminstone för ett husmoders- och husassistentsinne — när den är silverglänsande blank. Men denna glans kostar mycken tid och i längden även ej så litet pengar. — Över den emaljerade avloppstratten finnas två kranar för kallt och varmt vatten. På diskbänken står det av mången så omtyckta torkstället, och i närheten av spisen ett praktiskt ställ för placering av plåtar med jäsande bröd. I taket finnes en behändig hissanordning för torkning av använda kökshanddukar, tvättade strumpor eller annan småtvätt, som är beräknad att försiggå i det angränsande s. k. tvättrummet.

Ingången till tvättrummet är från den ganska rymliga tamburen, men kommunikationen mellan kök och tvättrum sker genom en till synes praktisk skåpinredning. I tvättrummet finnes vidare en tvättho av porslin — denna kunde ha varit större! — samt, om minnet ej bedrager, en skåphylla, gränsande intill toalettrummet.

Tamburen är, som ovan berörts, ganska rymlig med ingång till boningsrummet, köket och tvättrummet. Det förstnämnda, som vid vernissagen ännu ej fått sina möbler, är ganska stort med ett lika tilltalande utbyggt fönster, som det i köket. I detta senare, vilket också första dagen ännu var ganska möbelfritt hade man dock hunnit få upp ljusa hemslöjdsgardiner och ställa en blommande ljusröd pelargon på den breda fönsterplattan. — Och man behöver ej alls vara behäftad med någon drömmande, formlös optimism, för att som i en glad vision se skepnaden av en ung — eller varför ej också lika gärna en gammal! — husmor sitta i en bekväm kuddförsedd trälänstol vid fönsterbordet och där stoppa strumpor, sy nytt, eller rent av sömma hälsömmar eller slå med knypelpinnar, när hon ej ögnar en stund i dagens tidning eller läser i en god gammal bok! — Eller också kan man frammana bilden av familjen, samlad i den trevna matvrån — som för resten här ej alls är någon "vrå"! — där den äter sin middag eller dricker sitt kaffe.

IDA HÖGSTEDT.

Kökets viktigaste möbel — spiseln —

förekommer på utställningen i en mångfald variationer. Att beskriva alla nyheter på området är omöjligt. Här plockas några typer ur högen.

I Ingeniörsvetenskapsakademiens avdelning visas 2 nya spisar. Den ena, från A.-B. Lundbergs Värmesystem, Sundsvall, är konstruerad med eldrummet *mitt i spisen*, så att spisen värms i första hand, vattnet i reservoaren i andra hand. Denna spis, som har två egentliga hål och två små dito; där kärl som redan kommit i kokning, kunna ställas, har prövats på Statens skolköksseminarium och fungerat förträffligt och blivit billig. Den är försedd med en regleringsstång, som koncentrerar värmen på kokning eller bakning. Den enda bristen är att spisen ej har värmecugn nedtill. Skulle en sådan anbringas skulle spisen bli allför hög.

Den andra spisen, den Bergmanska, är konstruerad så, att man med hjälp av en lös regleringsstång kan förkorta eldrummet för att spara bränsle. Undersökningar ha visat att de gynnsammaste måtten på eldrum och ved äro dessa: eldstad 28 cm., ved (tresågad) 25 cm.

Bolinders, som konstruerat spisar i 75 år, förlägger sina nyheter huvudsakligen till förbättringar av gamla typer. En sådan är den å annan sida avbildade Sparspisen nr 4, som spar halva bränslekostnaden och är utmärkt för sport- och sommarstugor.

Bland värmeledningsspisarna märker man "Mal-

SPALTEN OM BÖCKERNA

begå några lagbrott för spritens skull. Som prov på de drastiska utbrott studentlynnen kunde ta sig anför Nordenstreng att en glad kandidat en morgon efter en genomfestad natt från vederbörande restaurang fick mottaga en räkning så lydande: I vägg... 75 finska mark. Väggen hade förstörts av en större hål, som tjänat den överförfriskade akademikern till kastrodskap.

Helsingfors' studentliv vid 20:de århundradets början var våldsamt till sin karaktär, ej alltid värdigt Alma Mater, och Gripenberg med sin intensiva livshunger lade ingen hämsko på sina viljeyttringar, när njutningen vinkade.

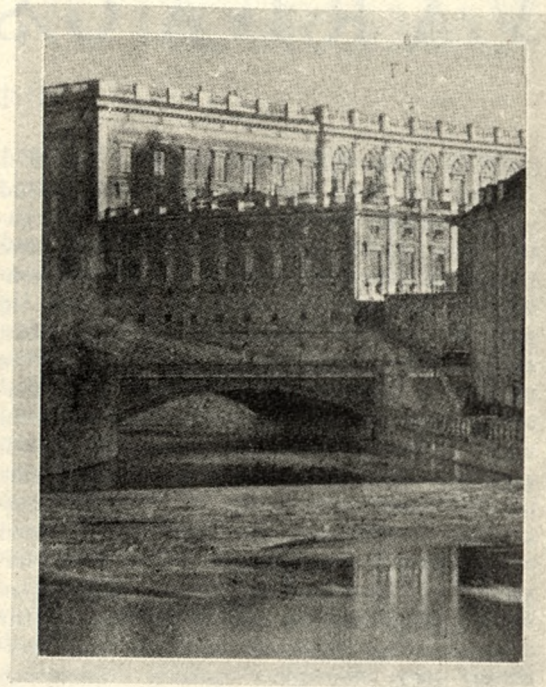
Den avdelning i boken som behandlar Gripenbergs skaldskap är, som nämnts, präglad av ett omsorgsfullt detaljstudium och en nog så träffsäker analys. Nordenstreng ådagalägger en fin blick för skönhetsvärdena i Gripenbergs brusande och stälfasta strofer, visar hans utveckling från erotisk sångare till nationell bard, den där ej endast sjunger om sitt lands lyftning ur tyranni och slöhet utan också handlar.

Läsaren delar nog icke alltid författarens mening om vad som står högst i Gripenbergs lyrik, och vissa jämförelser med våra rikssvenska skaldar kunna också diskuteras. Men i stort sett är monografien förträfflig genom sin strävan att oväldigt bedöma en diktning, som i känslans impulsivitet och formens glans intar en rangplats i modern nordisk lyrik. —

Svenska Turistföreningens årskrift 1922 ägnar hälften av sitt gedigna innehåll åt den svenska huvudstaden och dess omgivningar. Och intet svenskt ämne kan för årskriftens stora publik vara kärkomnare. Hur svenskarne än känna för sitt lands förmästa stad, hur de ena gången häckla, andra gången beundra den, piska den eller skriva dityramber till dess ära, kalla den tråkigt eller glad, småstad eller storstad — hos varje svensk lever i alla fall medvetandet att detta Stockholm mellan holmar, skär och evigt brusande vattenströmmar är vår kulturs stora skattkammare, vår historias dagbok, den samhällsbyggande tankens högsäte och knutpunkten, där landets alla andliga och materiella krafter löpa samman.

Skildringen börjar så långt bort som möjligt i tidernas gryning, i det *Gunnar Andersson* behandlar *Stockholmsnaturens historia* i ett kapitel, fängslade som en saga ur Tusen och en natt. Författaren förflyttar sig med vetenskapens och fantasiens hävstång till urtids- eller grästensåldern, kommer där efter till landskapsdanandets ålder, vidare genom isens och havets ålder till människans ålder. Det är en vandring genom årmiljoner, innan målet är hunnet: den bergiga och söndersplittrade terräng, som efter ofattbara naturrevolutioner steg ur havet och blev grunden för vårt nutida Stockholm.

Nästa kapitel heter *Gamla vattenvägar från Östersjön till Mälaren*, författat av Ernst Klein, som här på ett underhållande och instruktivt sätt berättar om en sommarfärd i kanot, som han företog i syfte att klarlägga sjöars och åars karaktär och lopp i stockholmslandskapet under svunna sekel.

Stockholms slott: västra fasaden, sedd från Vasabron. (Ur *Sv. Turistföreningens årskrift*.)

Men samtidigt begagnar han tillfället att berätta om natur och minnesrika platser sådana de se ut i dag och med skärpa i stilen angripa vad han ej tycker om. *Birger Nerman* framlägger *Sagotraditioner om det forntida Stockholm* och *Ivar Simonsson* beskriver *Det gamla Stockholm*, det som ännu bevarats undan nutidens raseringslust. *Residens och lustslott* ha funnit en livlig skildrare i *Gunnar Mascoll Silverstolpe* och i *Den nya stadsbilden* ger *Ragnar Josephson* en fängslande framställning av det Stockholm vi leva i, belyser dess skönhetsvärden och de missgrepp som begåtts vid stadsbildens omvandling. *Sten de Geer* behandlar *Storstaden Stockholm ur geografisk synpunkt* och *Sigfrid Siwertz* ger en fantasifull, av lyrisk fågring buren framställning av *Stockholms vattenvärld*, Mälaren, Strömmen, Saltsjön; och med äkta skaldisk ingivelse finner han att staden och dess befolkning får sitt skaplyne av detta böljande och brusande vatten. Det "lever i själ och hjärta hos alla, som bo i staden, där Mälaren och Saltsjön mötas". Som final i denna Stockholmssymfoni upprullar *Erik Hägg* ett livligt panorama av Stockholms skärgård, detta huvudstadsbons oförläpna sommarhem, sommarnöjenas, regattornas och sjöfågeljakternas rike. Till dessa skildringar ansluter sig ett ståtligt och omsorgsfullt valt bildmaterial, mängden gång överraskande för Stockholmarens genom det nya i synpunkten, och lockande för turisten.

Vad den digra volymen i övrigt innehåller av text och bilder från olika svenska landskap är här ej utrymme att detaljera.

Det anförda må vara nog för att övertyga envar om publikationens stora värde. E. H.—N.

Skomakaregatan med Storkyrkan i fonden. Huset t. v. kallas Göran Perssons hus. (Ur *Sv. Turistföreningens årskrift*.)

BERTIL GRIPENBERGS LYRIK VANN SÅ gott som genast vid sitt framträdande en varmt uppskattande publik i Sverige, och han läses fortfarande med den förtjusning, man ägnar sina favoritförfattare.

Det är kanske med tanke härför som hans vän och landsman, dr *Rolf Nordenstreng* från förlagsfirman Björk & Börjesson utgivit ett rätt omfattande arbete "Bertil Gripenberg och hans skaldskap".

Diktarens biograf har synbarligen varit glad i sitt ämne, ty dels är analysen av dikterna påfallande omsorgsfull, dels är Gripenbergs personlighet skildrad med den oförställda sympati, man ägnar en själsbefryndad vän, utan att porträttet därför fått prägeln av skönmåleri.

Inledningskapitlet ger en orienterande överblick av den finska nationalitetskampen efter 1809 och av den litteratur, som växte upp i Finland före Gripenbergs framträdande. Författaren spar ej på vässade ord i fråga om den ännu ej utkämpade striden mellan svenskt och finskt kulturelement östanhavs, och i de rader som ägnas Topelius, ger han dennes "Boken om vårt land" till dels skulden för den myckna nationella självförödning, som gjort finnen blind för sina brister.

Sedan följer en utredning av Gripenbergs härstamning, ur vilken rätt omfattande genealogi framgår att skalden hade starkt konstnärligt påbrå både på fädernet och mödernet. Studentlivet i Helsingfors skildras med liv och fart och de upprullade scenerna äga stundom en Bellmansk stämning och färgstyrka. Man drack betydligt; förbudslandet Finland visste ej av någon torrläggning den tiden och följaktligen behövde den akademiska ungdomen ej

cus", som kan uppvärma 2—9 rum och kostar 500—800 kr. samt Geysir, som lär spara 60—70 % av bränslet och kan uppvärma 2—10 rum och den utmärkta Woco, lättskött och bränslebesparande.

En spis, som är lätt att transportera, är Optimus, avbildad på sid. 472. Den kan nämligen bäras ledigt av en person och medföras på utfärder. Om denna spis sättes över gas- eller fotogenlåga, kan man samtidigt laga flera rätter och t. o. m. grädda bröd med användande av en enda låga, varigenom bränsle, tid och arbete besparas.

Slutligen demonstreras på Bygge och Bo den lilla elektriska ugnen Piff, konstruerad av ingenjör Gidoff, Örebro. Den förekommer i 3 storlekar, varav den minsta, som kostar 42 kr., kopplas in i belysningsledning och drar lika stor ström som ett strykjärn. Den nätta pjäsen, som särskilt lämpar sig för små familjer och självförsörjande, kan användas till bakning och stekning. Bullar gräddas i denna ugn på 4 min. och en köttfärs stekes på en halv timme.

R.

Hugo Alfvén 50 år.

HUGO ALFVÉN, UPPSALA UNIVERSITETS director musices, fyllde den 1 maj 50 år. Vidmakthållaren och främjaren av Uppsalasångens lysande

traditioner är han som vi alla veta tillika en av våra främsta tondiktare, särskilt på symfoniens område. Jämte August Söderman och Andréas Hallén har han skapat en nationellt färgad musik, där vi återfinna det svenska folklynnen och det svenska landskapets karaktär omsatt i toner. Vem erinrar sig ej hans midsommarskildring, denna ljusa levande tonmålning, som speglar nordiskt högtidlynnen och nordiskt vemod, eller hans skärgårdsbilder fyllda av vindsus och solspel över blånande fjärdar, en äktsvensk komposition som få i vår inhemska tonkonst. Det ligger något festligt över Alfvéns musik, men en festlighet utan tomma fraser, formens glans omsluter ett innehåll av känsla och kraft. Sitt intresse för studentsångens utveckling visar han ej blott genom sitt förträffliga ledarskap utan också genom att tillföra manskörlitteraturen nya kompositioner av sin hand. Något av det bästa nya i O. D.-programmen bär Hugo Alfvéns namn.

Hyllningarna, som bragtes honom i Uppsala på hans födelsedag, voro många och hjärtliga och ägde en uppriktighet i tonen, som tillfullo ådagalade hur högt man skattar hans insats i svenskt musikliv.

VARDAGSBREV FRÅN PARIS

I. ANSIKTET OCH MASKEN.

DET VAR EN DAG HÖGT UPPE I Norden och långt före kriget. I en liten stad strävade några skinnomsvepta människor gatan fram, medan vinteryrvädret piskade dem i ansiktet. Det var en alldeles bestämd kontingent av stadens befolkning, som vågat sig ut i den rasande snöstormen, en kontingent, som bar på närmare och fjärrare minnen från sorglösa år och dagar, av ljusgrön vår i akacieblad och kastanjeknoppar, av en stad som var vacker och god på samma gång, och generös — framförallt generös. Ty den hade, till den längre eller kortare tid de levat i densamma, överöst dem med håvor från Tusen och en natt, bjudit dem att dricka ur sin bägares övermått, utan att fordra något igen. Åh — jag minns så väl den kvällen! Hur dessa allvarliga människor med sin tunga livsföring sutto där glest spridda i salen och lyssnade på den franske föreläsaren, som av en händelse kommit till staden, hur de låto sina trötta öron lisas av det långväga välljudet från en värld, som de flesta kanske aldrig kunde se igen, och inför sina likgiltiga ögon trollo fram ett ansikte, vars drag för dem hörde ihop med ungdomslust och sorglösa idyller — —

Ingen för vilken Paris varit den första uppenbarelsen av världen utom oss, ingen som i Paris lärt sig att leva, att tänka och att arbeta, skall någonsin och under några förhållanden upphöra att älska dessa drag, där skönhet och älskvärdhet, där vänlighet och lugn harmoni tävla med varandra. Och så är det kanske slutligen inte så mycket dragen. Men en stad har nu en gång sin personliga charm och sitt eget personliga ansikte precis som en människa. — —

Det var åtta år sedan jag senast varit i Paris, och jag medger att jag var nästan lika rädd för att komma hit nu, som den allra första gången, när jag var helt ung och förvånad över att man här kunde få ärtsoppa och äggröra och inte bara åt musslor, sniglar och grodor. — — Jag var så rädd för att kriget skulle förändrat mitt gamla Paris, satt märken i och fårat dess älskvärda ansikte.

Klockan var 1 när vi körde in på gare du Nord — Nordbanestationen, alla skandinavens egen station. Här åtminstone var ingenting förändrat. De små livliga bärarna stodo där som ett garde tennsoldater, vilket stått där i generationer och droskar och biler lika: allt lika enkelt och primitivt som för ett, nej två—tre decennier sedan. Det är den där enkelheten i uppställning och funktion, som jag alltid här har tyckt så mycket om. Man behöver inte gå ner i källare eller upp över sitt eget huvud för att finna sitt tåg eller ge ifrån sig sin biljett. Man har bara att gå rakt fram och ner till perrongen, där de ankommande tågen stå på ena sidan och de avgående på den andra. Så får jag strax en "taxi" och rullar in i Paris genom natten. Fransmännen kalla nämligen en automobil varken "auto" eller "bil" — ty det folk för vilket penningen "är inte bara Gud och Mammon, men därtill kindens rosor och blodet i ådrorna, tänker väl närmast på att automobilen är en taxa — mätare (med fri översättning av taximètre!) Det ligger förresten litet aristokratisk överlägsenhet i benämningen också — ty den kan ju inte tillämpas på privatbilerna. Vad det är kallt! Det slår ett vitt isregn mot taxins fönster, ett riktigt hemvinterregn, som söker överrösta åkdonets ohyggliga skramlande. Men det var ju vå-

ren jag skulle söka här... Förr var det alltid vår i Paris! Uff då! Vad allt ser grått och ruskigt ut! Det är naturligtvis kriget, som satt denna obehagliga ismask över Paris' ansikte!

Men följande morgon vaknar jag i min säng av att solen skiner vänligt in på balkongen utanför mitt rum, som i sig själv inte just är större än en stor tändsticksask. Javisst, där är skorstenarna, som jag känner igen — och där ovan, den blå himlen! Men vad är det — man har ju givit mig samma rum! Det är samma gröna ränder i tapeterna och samma blommiga röda matta på golvet. Och draperierna! Nej, nu måste jag skratta. Ty det är väl ändå riktigt franskt: de där draperierna — ja, jag vet inte om jag vågar säga det, men de ha nog inte blivit tvättade sedan jag var här sist! Och så ringer jag och så kommer Joseph, ja, det är sannerligen Joseph — litet äldre, med en svullen näsa, som är angripen av "grippe" — fransmännen ha alltid grippe, det gemensamma namnet på snuva, hosta, influensa, liksom spansk sjuka, och alla öron- näs- och hals-sjukdomar förresten! Javisst! Och strax efter garconen, en med det lilla virade brödet och den ena enda giffeln till mjölkkafe! Nej, jag måste återigen skratta!

Strax efter är jag uppe och ute. Jag mindes dock inte att Paris var så vackert. Här står det allt precis som för. Den blå dimman som sveper om staden och ger så myc-

ket intryck av rymd — som hänger ner över träden och husen och gör de ljusgröna kastanjeknopparna ännu grönnare. — Och där står ju folk och metar i Seinen, precis som förr! Och andra samlas för att se om det nappar. Och där på motsatta sidan om floden, där stå försäljarna av gravyer och gamla böcker. Också de precis som förr, *precis* — och folk gräver i deras lådor och läser. — Men vad är det? Där är ju gumman, som tvättar hundarna! Det är visserligen för kallt för att bada hundar ännu, men hon har ställt sig där i alla fall, nu liksom alla åren som jag minns — på sin egen lilla privata Seine-bro, eller brygga! Nej, kom inte och säg, att Paris förändrat sitt ansikte!

Och butikerna! Rue de Rivolis arkader med dessa diamanter och perlor, armband och radband! Och de små parfymade rosorna och tvålarna och vykorten — precis de samma vykorten — jag konstaterar bara en enda ny sort skämtkort med enormt stora barnhuvuden — ett litet amerikanskt inslag så gott som intet! Och där är Vendôme-kolonnen! och där är Rumpelmayer — eftermiddagsté-rendez-vous'et för de förmögna! Och där har jag min lilla handskbutik, där jag redan första gången lät sy mina handskar! Allt sig likt, likt — på pricken, på pärlan, på vykortet. Men vad hade jag då tänkt? Att husen skulle vara krossade och hela Paris befolkat av nya människor? Kan-ske det. Jag vet inte.

Men på tredje dagen går jag in till en koafför för att tvätta mitt hår. Här är detta nämligen, liksom så många andra ännu ett manligt yrke. Vid kassan sitter en mycket gammal kvinna och när jag säger mitt ärende, stiger hon upp och följer mig in i ett inre rum, där hon gör champonbadet i ordning. Vi språka om vädret och om Paris, och om olika hårfärger och sorter. Mest om det, ty jag vill inte tangera politiken. Koaffören som är ung och rödblond diskuterar med mig lämpligaste sättet att färga grått hår. Då med ens säger den gamla kvinnan, inte till någon särskilt, men ut i det lilla rummet, där jag sitter tillsammans med en fransyska: "Vi få väl vara glada att ha våra grå hår. Det är inte alla som förunnas lyckan att få bli gamla." — — — Och hon suckar djupt — djupt, ur sitt hjärtas djupaste innersta, ur den hjärtebotten, som sitter så djupt, att ingen kan tränga dit in. — —

I detsamma är hon färdig med sin del och räcker mitt hår till den blonda mannen: — Min man skall koaffera Er, säger hon.

Hennes man! Jag ser upp i hennes gamla, gamla, smala, smala rynkiga ansikte och jag kan inte dölja vad jag tänker. Och hon kan inte låta bli att le: — "Ni trodde jag var hans mormor — inte sant?" säger hon. Och då ser jag att hennes leende är vackert och ungt. — — —

Men efteråt märker jag att jag möter många andra kvinnor, som också se mycket gamla ut och ha unga leenden. Som äro tärda och smala — ack! så smala i ansiktet. Och då först förstår jag, att det jag hittills sett inte alls var Paris, utan bara en traditionell mask, som staden behållit för att täcka och dölja sitt nya och lidande anlete.

ALMA SÖDERHJELM.

Marianne Ekman 50 år.

FEMTIO ÅR FYLLDE DEN 29 APRIL landshövdingenskan Marianne Ekman, Mariestad.

Enkel och gästfri, omtänksam och kärleksfull, har hon i sällsynt hög grad vunnit sympati och aktning inom alla läger. Och sina rika gåvor har hon med stor anspråklöshet och självuppföring ägnat åt höga ideal. Humanitära och sociala strävanden ha i henne funnit en hängiven vän. Det skulle föra för långt att här uppräknat alla de institutioner och föreningar, där hennes ovanligt stora förmåga tagits i anspråk. Här må blott erinras om, att hon är ordf. i Skaraborgs läns hemslöjdsförening, i Skaraborgs länsförbund för Pauvres honteux, i Mariestads Husmoderförening, i Svenska Röda korsets Mariestads-krets. Fru E. har för sitt förtjänstfulla arbete hedrats med flera utmärkelser.

Fru E. är född på fideikommisset Grönlund i Åsbo socken och dotter till greve Philip Klingspor och hans maka, f. Sjögren. År 1895 ingick hon äktenskap med dåvarande disponenten för Fin-spongs styckebruk Axel Ekman.

IDUNS FÖLJETONG. ESTER. EN NUTIDSROMAN

AV ELISABETH HÖGSTRÖMLÖFBERG.

(Forts. fr. n:r 19.)

NÄR GABRIELLE STOD OCH TALA-
de med någon, lutade hennes huvud gärna
litet tillbaka, drottninglikt krönt av de tun-
ga, svarta flätorna, medan överkroppen böj-
des en aning framöver — som då ett vassrör
bugar för en lätt vindkåre —, en sviktande
rörelse, som, om det var en man, som
stod mitt emot, kom honom att förnimma
hennes praktfulla mognad och sunda sinn-
lighet som ett rus, och att vilja sträcka
ut armarna och ta emot henne. Här om
visste hon dock själv ingenting, och när
en av underläkarne en gång lät sig över-
mannas av frestelsen och fångade henne
i ett dristigt famntag, blev hon stel av
vrede och häpnad.

Då doktor Tord Eliasson första dagen
trädde inom sjukhusets dörrar, fick han
genom en halvöppen dörr till ett tvättrum
se syster Gabrielle stå därinne och ordna
i en vas några nejlikor åt en patient. Hans
hjärna rymde inte många kvinnoosyner, och
denna kunde fångslat ett kräsnare öga än
hans. Han såg där han stod, ögonlocken
slås upp från de mandelformade bruna ögon-
nen och fällas ner igen och han såg dagrar
komma och gå över hennes ansikte, likt
jagande skyar över en vattenspegel. Helt
yr i huvudet gick han in och började de-
sinficiera sina händer. Medan han gjorde
det beskrev han henne i några få mycket
otydligt frammumlade ord för en tillstä-
desvarande kamrat för att få veta vem hon
var. Den tillfrågade råkade vara just den,
som fått sina fingrar brända, och svarade
ögonblickligt:

»Det är syster Gabrielle naturligtvis! Ja,
det är en förbannad race, men tyvärr en
glace-maskin, inte värd några ansträng-
ningar.» —

Gabrielle kom ej oftare till operations-
salen än när någon patient från hennes
avdelning skulle opereras, då det ålåg hen-
ne att kloroformera. Men när detta in-
träffat fyra gånger och de dessutom träf-
fats en hel aften på ett festligt samkväm i
anledning av professors 60-årsdag, hade
Tords impulsiva natur fått tillräckligt. De
återstående veckorna undvek han henne
systematiskt, och när hans förordnande var
slut, reste han utan att säga henne farväl,
för att om möjligt rädda sig undan.

Hos honom hade nämligen en frambytan-
de kärlek allvarliga hinder att övervinna.
Den livsuppfattning han efter eget över-
vägande och med stark påverkan från
Tolstoy, kommit till, innebar som en grund-
princip att närheten och ägandet av ett
älskat föremål alltid medförde kompromis-
ser och stötestenar på mannens väg till
sitt kall. Därför hade Tord Eliasson vid
en viss tidpunkt givit ett celibat löfte, lika
påtagligt ämnat som någon romersk prästs,
ty för hans livsuppgift voro inga offer för
stora! Vägen dit hade inte gått efter kom-
pass och karta, utan ett den hårda verk-
lighetens: Vakna och se! hade kastat ho-
nom ditöver.

Tord var enda barnet till en järnvägs-
ingenjör, som med de sina fört ett flyttan-
de liv i landets nordliga landskap. Några
betydande inkomster hade aldrig hans yrke
tillfört honom och med någon större för-
måga att spara var varken han eller hans
hustru utrustad. När de därför bekostat
sonen fram till studentexamen sattes intet
vidare i fråga, så Tords medicinska stu-

dier vilade helt och hållet på lån. Med
hans samvetsgrannhet blev det under så-
dana förhållanden inga onödiga pauser i
arbetet, varken till flirt och kamratliv eller
till socialt ståndpunkttagande.

Året sedan han blivit färdig kom han
att vikariera för en fängelseläkare och kom
därunder att få se in i tillvarons allvarliga
ansikte. Allt starkare fattades han av ett
genomsyrande medlidande med alla dessa
som föddes, hoppades, levde och dogo som
han själv skulle göra det, men som sak-
nade varje skymt av de ljuskällor och kraft-
centraler som stodo honom till buds, och
som patricier och fariséer föraktade, spotta-
de på och dömde. Vid en sällsynt gripande
dödsbädd brast slutligen självskhetens
stålfjäder inom honom och, lutad över fän-
gens brustna ögon, vigde han sin manna-
gärning till en insats i striden för sam-
hällets små.

Dagen därpå skrev han in sig i det so-
cialdemokratiska partiet, självfallet stödjan-
de den enda politik, som tycktes samman-
falla med hans syften, och han blev på-
fallande hjärtlig emottagen. Snart nog er-
bjöds han en framskjuten syssla inom or-
ganisationen, men avtog genast på det be-
stämdaste. — Fadern rasade, mæcenaten
fordrade på ögonblicket sina pengar åter
och ett par tre studiekamrater slutade hälsa.
Ingen tvivlade på att här var »grosse Ge-
danken und ein reines Herz», och excen-
triska åsikter ha begåvade människor lov
att hålla sig med, men att flytta sina kapp-
säckar till underklasshotellet och knyta en
tarvlig röd bindel om armen, kunde och
borde inte förbli ostraffat.

Tord tog alltsammans lugnt och lät ej
rubba sig en tum. Hans fasta tro på sin
sak gjorde honom egentligen osårbar för
allt, men han kände sig på ett barnligt
sätt förpliktad att anta synliga konsekven-
ser av sin övergång, och uppnådde så små-
ningom — i grunden sympatisk och till-
gänglig — en storartad förmåga att stöta
sig med välklätt och förmöget folk. Allt
som allt var det en fläckfritt ärlig och djupt
och ädelt menad revolt, men det enda,
stora fel, som vidlådde den, var att man-
nen ej varit färdig att stå upp för 15, 20
år sedan, då brödet verkligen var knappt,
taket otätt och medborgarrätten förvarad
i för proletärer dyrkfria kassaskåp.

I detta fiendeland förlorade emellertid
inkräktaren Cupido ingalunda hoppet. Han
log och siktade och vek ej från sin post,
och när tre veckor voro gångna hade både
Tolstoj och föresatserna vänt benen i väd-
ret, och den lille hoppade triumferande upp
på skrivbordet och dikterade det brev, som
kom att avgöra två människors framtid.

Gabrielle gick i en fruktansvärd spän-
ning innan hon fick det. Var det väl möj-
ligt att denne man, som tilltalat henne
mer än någon annan hon sett, och som
hon ej en minut förmådde glömma, inte
skulle bli hennes? Han hade inga ord läm-
nat i pant, det var sant, men hon hade
kännt med vilken girig, smekande värme
hans blickar följde henne den där aft-
nen på fästen för professorn, och instink-
tivt förstod hon att hans hyllning var re-
nare och mera värd än de andras.

Äntligen gjorde brevbäraren ett slut på
hennes ovisshet, hon vred om nyckeln till
sitt rum och läste uppmärksamt, strålan-
de av övermodig segerlycka och genom-

hettad av en intensiv värmevåg, de tät-
skrivna sidorna.

— — — Så pass mycket har ni säkert
hört — stod där — så ni vet att mitt an-
seende som Don Quijote är stadgat, och
att de vänliga kalla mig fantast och de
ovänliga något betydligt fulare. Om det
också till en del är överdrivet, så gör dock
klart för er att vandringen vid min sida
blir en mödosam resa i ett landskap, där
tränga pass och branta stup aldrig skola
upphöra att möta! Ja, — jag upprepar
det — mitt liv är ingen trädgårdsidyll,
mitt träd står högt på en klippa i stormen,
men just nu bär dess kvistar blommor, och
i stammen — det hade jag aldrig kunnat
vänta! — gömdes ju en härlig, mörkögd
dryad!

Det blir alltså ett offer ni gör, Gabri-
elle, om ni kommer över till mig, ett offer
av anseende och bekvämlighet, kanske an-
höriga, vänner? Inte heller en tryggad eko-
nomi kan jag bjuda er, men det bekym-
rar mig mindre, ty vågar ni verkligen iklä-
da er det myckna, som beslutet att bli
min hustru innebär, ja, då låter ni er helt
säkert inte avskräckas av det som inte
följer med!

Sedan jag nu övervunnit mina verkli-
gen djupt rotade betänkligheter, darrar jag
av glädje och förhoppningar. Visserligen
har jag ingenting att stödja de senare på,
men solstrålarna, som leka här över papp-
ret, intala mig, att de icke skola komma
på skam. Ni kan väl invända det jag un-
der vår korta bekantskap, om det ens kan
kallas så, knappast gjorde något enda tyd-
ligt närmande, men det förstär ni nu! Dels
ville jag ju inte veta av Er (!), dels bjöd
det mig så emot att tävla på rännarbanan
om en pokal, som alla åstunda att dricka
av, men jag ensam vet gömma tillvarons
röda droppe. — — —

Naturligtvis skulle hon svara ja. Hans
från mängden avvikande tänkesätt voro
hennes fullständigt likgiltiga, hon ville älska
och bli älskad och han ställdes i hen-
nes väg just i det ögonblick denna läng-
tan nådde sin kulmen. Om lyx och sysslö-
shet rörde sig aldrig hennes drömmar,
hon var från barndomen van att arbeta,
och hans tal om offer förstod hon inte.
Men — hon hade så småningom nyktrat
till en smula — han kunde ju gott få be-
hållas i den uppfattningen, det vore ju ej
till hennes skada! Till och med i denna
stund var hon en äkta Kraka, skön och
klok, och kommande klädd och oklädd
till kungens skepp.

Dock glömde hon den dagen mer än en
av sina sysslor på avdelningen, och mitt
i ett samtal om en nyinkommen blodför-
giftning, avbröt hon sig och frågade:

»Säg, syster Karin — man glömmar ju
så snart vad man läste i skolan — vad är
egentligen en dryad?»

(Forts.)

GÖTEBORGS KONTORISTFÖRENING 30 ÅR

NÄR GÖTEBORGS KONTORISTFÖRENING den 17 dennes firar sin 30-åriga tillvaro, kan den se tillbaka på en verksamhet, som med rätta må kalas imponerande. Det säger sig själv, att personer, som valt ett yrke, vilket berättigar dem till inträde i en dylik förening, i regel tillhöra en kategori med sinne för välståndets välsignelser och det praktiska livets krav och därför äga förutsättningar mer än många andra yrkesutövare att ordna sunt och fördelaktigt för sig. Men icke dess mindre är det ägnat att väcka lika mycken vördnad som förväning, att en sammanslutning, ytterst baserad på medlemmarnas näringsfång enbart, kunnat leda till en så stabil institution som G. K. F. under dessa tre förflutna decennier blivit.

Föreningen har nämligen sedan starten 17 maj 1892 icke blott från en i början hyrd lokal kunnat flytta in i eget hem och därmed blivit en liten stat att räkna med i köpmannastaden Göteborg, den har även bildat ekonomiskt bärkraftiga skyddsanordningar mot de flesta av livets ovälkomna vedervärdigheter: sjukdomar, död, platslöshet, ålderdomens analkande skröplighet och minskade vitalitet o. s. v. Den har vidare genom ett med åren alltmera utvidgat bibliotek och en med detta nära knuten föreläsningsverksamhet berett sina medlemmar lämplig själföföda — för att endast nämna några exempel på den numera vittomfattande verksamheten.

Enligt det program, som från första början uppsattes, hade föreningen för avsikt att genom sammanslutningen försöka höja kontoristkåren såväl fackligt som intellektuellt och socialt, och detta skulle ske först och främst genom ordnad ekonomi, samt genom åtgärder i kulturell riktning och utbildning i yrket. Både manliga och kvinnliga medlemmar voro självskrivna. Men det dröjde åtskilliga år, innan de kvinnliga elementen i någon nämnvärd grad anslö sig till föreningen eller togo del i dess arbete. Från och med 1904 skedde emellertid ett omslag i detta förhållande. Det kom vid denna tid till de manliga kollegernas öron, att damerna trätt i författning om bildandet av en egen förening. Och för att ej förlora de föreningsmedlemmar man redan förvärvat utan för att om möjligt tvärtom öka damernas antal, togs då från manligt håll initiativet till en överläggning med dessa, vilket resulterade i tillsättandet av en kommitté, som framlade kvinnornas önskemål. Dessa visade sig vara en kvinnornas egen tillflyktsort samt inrättandet av en sjuk- och begravningskassa.

Agda Melin.

Carola Karlsson.

Vad det första av dessa önskemål beträffar, ledde det till att de kvinnliga medlemmarna redan i jan. följande år disponerade en liten damlägenhet på tre rum i Mühlenbockska fastigheten vid Norra Hamngatan. Och det visade sig, att när väl damerna fått sitt eget lilla tillhåll, skedde också en ständig ökning av det kvinnliga tillskottet i föreningen. I det ståtliga komplexet vid Stora Nygatan, varefter föreningen 1908 inflyttade som ägare, har även en särskild damvåning inretts, där varje torsdag klubbafnär hållas och damerna för övrigt äga en mycket frekventerad och älskad samlingsplats.

Inrättandet av sjuk- och begravningskassan var den andra angelägenheten, som låg de kvinnliga medlemmarna om hjärtat, och bland dem är det särskilt tvenne namn, som äro knutna till densamma. De voro båda med vid starten 1905 och ha alltsedan dess innehaft sina respektive poster där, den ena — fröken Alfrida Holmberg — som sekreterare, den andra — fröken Esther Nyquist — som kassa-förvaltare.

Från samma tid daterar sig inrättandet av den sedermera permanenta damkommittén, vars första ordförande blev fröken Agda Melin. Hon hade redan länge vid denna tid varit en högt aktad medlem av föreningen och som den första kvinnliga styrelsesuppleant nedlagt mycket arbete. Fröken Melin samt nästa kvinnliga suppleant, fröken Carola Karlsson, vilken numera sitter som vice ordförande i föreningen — sedan 1 jan. 1920 — kunna i första hand antecknas som de banbrytande kvinnliga elementen i densamma, fröken Melin som pionären,

fröken Karlsson som den yngre, drivande kraften vid genomförandet av många förbättringar. I föreningens lilla tidning "Kontoristen" har hon som redaktionskommitté nedlagt mycket arbete i mer än ett tiotal år, liksom biblioteket och föreläsningsverksamheten kunnat påräkna hennes intresserade stöd. Men vad som särskilt legat henne om hjärtat, är den understöds-kassa, som redan på ett tidigt stadium igångsatts på frivillighetens väg men genom fröken K:s energiska arbete blivit obligatorisk för föreningsmedlemmarna från och med detta år. Som kassa-förvaltare alltsedan 1914 har fröken K. handhaft denna ömtåliga hjälpform, vartill hon genom hela sin läggning och stora människokänedom kan anses synnerligen väl skickad. All hjälp lämnas under den strängaste diskretion och blir endast bekant för kassans styrelse och revisorer. Fonden disponerade vid senaste årsskiftet 17,000 kronor, och hjälpen lämnas dels i form av gåvor, dels i form av lån, på villkor styrelsen bestämmer. Det kan i detta sammanhang omnämnas som något för för kåren mycket hedrande, att ytterst få ansökningar om den ena eller andra formen av hjälp ingått, även denna vår, som varit så prövande för just kontoristerna.

Trots den omfattande verksamhet föreningen under sin trettioåriga levnad bedrivit, återstå vid jubiléet åtskilliga önskemål uppfyllda. Ett sådant är drömmen om ett eget ålderdomshem i Göteborgs omedelbara närhet (exempelvis Örgryte). Ett betydande kapital, närmare bestämt 161,000 kr., har under årens lopp hopbragts, dels genom gåvor, dels genom anordnande av ett lotteri, och smärre belopp av avkastningen ha i form av hyreshjälp åt äldre utdelats, men själva byggnadsplanerna anses ej kunna realiseras, förrän kapitalet betydligt ökas. Enligt förslag av nuvarande ordf., direktör E. Carlbring, kommer föreningen att i samband med jubiléet utsända till sina cirka 3,000 medlemmar cirkulär, åtföljda av reverser för tecknande av frivilliga bidrag till hemmet, förslagsvis minst en dagsinkomst tre år å rad, vilket, om förslaget slår väl ut, skulle inbringa sammanlagt ett minimum på 90,000 kr. ett för allt (en dagsinkomst lågt beräknad, i genomsnitt 10 kr.

Jubiléet kommer att högtidligt hållas med en större fest, vartill de ledande krafterna i Göteborg skola inbjudas. Diplom och 25-årsmärken utdelas och tidningen "Kontoristen" utkommer dagen till ära i jubileumsupplaga. S. H.

Kring Bygge och Bo.

VAD KOSTAR ETT VACKERT BO JUST NU?

FÖR ATT STÅ DE LÄSARE TILL TJÄNST, som i dessa dagar gå i bosättningsfunderingar, har Idun tagit reda på vad ett modernt bo kostar. En familj, som vill ha en fyrarumslägenhet, kan t. ex. från Wikman & Wiklund få en fullständig inredning med glas, porslin och linne för 12,000 kr. Den, som bara vill ha två rum och kök, kan få ett mindre "idealhem" för mindre än hälften eller 5,000 kr. Så här ser den fullständiga förteckningen på 12,000-kronorsboet ut:

Matsalsmöbel	Kr. 2.474:—
Vardagsrumsmöbel	" 2.044:—
Sängkammarmöbel	" 1.970:—
Barnkammarmöbel	" 700:—
Köksmöbel	" 85:—
Köksinredning	" 229:05
Glas- och porslins-servis	" 398:90
Mattor och gardiner, tyger	" 2.000:—
Belysningar	" 650:—
Bordssilver	" 342:50
Linne och duktyger	" 1.106:55

Kr. 12.000:—

I detta idealhem är då matsalsmöbelen i rökt och bonad ek och komponerad av arkitekt Hörvik. Sittmöblerna äro rottingflätade och utom matbord, hör till möblerna också 2 fätöljer, 6 stolar, serveringsbord, sidobord och skåp. Vardagsrummet är ritat av arkitekt Malmsten och utfört i bonad björk med soffa, bord, bokhylla, skrivbord, två fätöljer och fyra stolar. Sängkammaren är även möblerad med bonade björkmöbler, ritade av arkitekt Sundahl, två sängar, skåp, byrå med spegel, 2 stolar, sybord och två nattbord. Barnkammarmöblerna är ritade av Elsa Gullberg och omfattar två sängar, skåp, bord, fyra små stolar, två andra stolar, byrå och sybord i målad furu. Slutligen har köket en möbel i syrbetsad furu, bestående av ett bord med låda och två stolar.

För tvårumslägenheten ställa sig de olika posterna så här:

Mat- och vardagsrumsmöbel	Kr. 1.290:—
Sovrumsmöbel	" 802:—
Köksmöbel	" 85:—
Köksinredning	" 229:05
Glas- och porslins-servis	" 190:20
Mattor, gardiner, tyger	" 1.000:—
Belysningar	" 461:25
Bordssilver	" 342:50
Linne och duktyger	" 600:—

Kr. 5.000:—

I detta lilla hem är vardagsmöbelen ritade av arkitekt Malmsten och utförda i lackerad furu med stoppade och klädda sittmöbler. I rummet finns bokhylla, soffa med stälresårbottnen och lös sittdyna, två fätöljer, bord, fyra stolar, sekretär, skåp och matbord med klaffar. Sovrumsmöblerna är ritade av arkitekt Nilsson och gjorda i lackerad furu, likaså med stoppade och klädda sittmöbler. Byrån är försedd med spegel, lavoaren har träskiva, och i möblerna ingå två stora sängar, en barnsäng, två nattbord och två stolar. Köksmöblerna är slutligen i syrbetsad furu och består av köksbord och två stolar.

Hjälpa dig själv i Bygge och Bo heter den nya upplagan av Kerstin Keys handbok i hantverk, som snart utkommer i sjätte tusendet. Den praktiska boken, som innehåller på erfarenhet baserade råd angående målning med oljefärg, limfärg och tjärfärg, tapetsering, glasskärning, takbeklädnader, roddbåtens skötsel och andra dylika sysslor vid ett hems byggande, är ett värdefullt stöd för hemhantverkaren. Den utges av Wahlström & Widstrand och kostar 2 kr. Samma författarinns handbok i Amatörbokbinderi utkommer samtidigt i ny tillökad upplaga. 9:de tusendet.

EN IDEALISK ELEKTRISK SYMASKIN.

DET SKULLE NÄSTAN KUNNA ANSES, att nu ingen vidare uppfinning skulle kunna göras utöver de symaskiner, som under de senare åren förts i marknaden. Så är emellertid ej fallet. — Den som skriver dessa rader har nyligen varit i tillfälle att approva en fullkomligt ny typ av symaskin, som från den världsberömda firman Singer & C:o nyss utsläppts i marknaden. "Fullkomligt ny" är kanske ett oegentligt uttryck, enär delvis samma system är anbragt å den lättskötta och populära

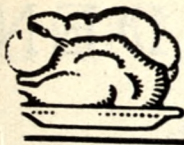
symaskinen "66", som firman fört i marknaden sedan 1908.

Den nyaste symaskinen från Singer heter "101" och kan i sitt slag anses för fulländad såväl vad lättheten att manövrera den som ock vad det uppnådda arbetsresultatet beträffar. Maskinen drives med elektricitet, och en till synes mycket pålitlig monter är inbyggd i maskinarmen, vilken — monter — aldrig behöver röras. Motorns sladd tillkopplas till en vanlig belysnings-sladd och med ett lätt tryck mot en knähävert regleras maskinens hastighet.

Skyttelsystemet är roterande, eller med andra ord en förbättring av ringskyttelsystemet som bl. a. förhjälp maskinen till en nästan ljudlös gång. — Till maskinen hör vidare en elektrisk, liggande och väl skyddad sylampa. Maskinen drar en strömkostnad av endast 3 öre i timmen, strömpriset beräknat efter 50 öre pr kw.

Maskinen kan med ett enkelt handgrepp nedläggas i bordet och med ännu ett par lätta grepp har man i stället för symaskin ett det allra trevligaste sy- eller arbetsbord, som ej alls påminner om att det i sitt inre hyser en symaskin.

En annan apparat som Singer & C:o för ej så länge sedan fört i marknaden är en s. k. symotor, vilken bl. a. har den förtjänsten att den kan anbringas vid vilken symaskin som helst. Den fästes med en skruv, och sedan sladden införts i väggkontakten är maskinen färdig att arbeta. I. H.—DT.

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

HUSMODERNS MINNESLISTA FÖR MAJ.

DET MÅ VARA SEN ELLER TIDIG VÅR, men i och med maj månads ingång börja vårbestyrer såväl inom- som utomhus. Och det ligger knapp någon överdrift i det påståendet, att det är "tusent" saker som i ett hem skola utträttas under majs 31 dagar. Det gäller blott att inte tänka på dem alla på en gång, utan taga en, möjligen två saker i sänder! I motsatt fall uppstår jäkt, förvirring och nervositet, alltsammans lika arbetsförhindrande som uttrötande.

Maj är en ganska angenäm månad vad tillförseln av en stor del livsmedel angår. Kännare påstå, att under ingen av årets månader är fiskarnas kött så välsmakande som under maj. Det skall egentligen endast vara *torsk* och *färsk sill*, som härutinnan skulle bilda ett undantag. *Sik*, *makrill* och *sjölunga* förekomma ganska rikligt och samma år förhållandet med den oansenliga men allt för litet värderade *norsen*. *Lax* och *laxöring* anses denna månad vara bäst och bruka även nu vara som billigt, eller rättare sagt minst dyrbara.

Under maj börja en del grönsaker framträda i rikligare mängder och till förmånligare priser än som förut varit fallet. (Tiden för dessa blir kanske dock denna maj något framskjuten på grund av den sena våren. *Spentaten* har nu sin bästa tid såväl vad kvalitet som prisbillighet angår. *Bänk-salladen* brukar nu vara härlig med stora, knutna huvuden och mjälla, spröda blad. *Rädisorna* växa snabbt och äro både goda och billiga. Samma är delvis förhållandet med de långa, gröna *slanggurkorna*, som nu, i nära ½ meters längd kunna köpas till 2 kr. å 1,50 pr styck. — I medio och slutet av maj brukar den på fri jord vuxna *rabarbern* vara som mjällast, även om den givetvis blir mest matnyttig under juni.

På tal om grönsaker få ej glömmas *nässlorna*, vilka likt spentaten är en mycket hälsosam grönsak, men dock gå före denna senare vad näringsämnen beträffar. — Bland vilda produkter märkas även *murklorna*, som under maj månad bruka ha sin bästa, rättare sagt enda tid. Erfarna svampvänner påstå, att vi denna vår ha att emotse ett gott murkelår, vilket också kunde vara på tiden, enär dessa läcka svampar under de sista 4—5 åren förekommit mycket sparsamt.

Den husmoder, som ännu ej konserverat ägg för sitt vinterförråd, bör ofördröjligen göra detta så snart som möjligt, enär äggen, allt eftersom maj lider mot sitt slut, börja stiga i pris.

Den tyvärr obligatoriska, och för övrigt nödvändiga vårstorstädningen slutföres under maj, och den kommer detta år alldeles lagom för att vara färdig när Pingsten inträder under de första dagarna i juni. — Det som återstår av vinterkläder vädras, piskas och nedlägges tillika med något effektivt malmedel, t. ex. kolikvintäpplen, kvassia, naftalin, naftalinkamfert m. m. För stoppade möbler finnes knappast något så starkt verkande medel mot mal som en stark dekokt av kolikvintäpplen och vatten. I den silade dekokten — 100 gr. kolikvint på 1½ lit. vatten, kokt i tim. — fuktas linne-lappar, varmed möbelyget bstrykes, dock först sedan möbelen är väl piskad och vädrad. Även kläder kunna bstrykas med kolikvintdekokt, liksom klädskynten och möbelöverdrag, blötlagda i samma dekokt och sedan torkade, äro ett ganska pålitligt skydd mot mal. — Finnas dubbla omgångar av gardiner, uppsättas sommargardinerna, medan sedan tvättningen och strykningen av vintergardinerna ombestyras så snart sig göra låter. Detta därför att när en gång hösten kommer med sina otaliga bestyr, är man glad att veta, att gardinerna ligga rena och färdigstrukna.

För den husmoder, som är bosatt på landet, tillkommer ytterligare en mängd bestyr: trädgårdssängarnas iordningsställande och besående med grönsaks- eller blomsterfrö; vidare en ganska stor värbåk, och sedan ett försvarligt tilltaget värbak, hudsakligen bestående av skorpor, vilka besitta den goda egenskaper att de hålla sig goda under en lång tid framåt.

Ja, ovanstående var en del av alla de mångskiftande arbeten, som komma på en genomsnittshusmoders lott, men det finnes nog mängen, för vilken vårarbete blir ännu mera hopat D—A.

IDUNS KÖKSALMANACK.

(14—20 maj.)

SÖNDAG. Frukost: Kott omelett garnerad med skinktärningar; smör, bröd, ost, rädisor, kaffe eller te, vetekrans. — **Middag:** Nässekål med helförloerade ägg eller halverade härdkokta ägg; katrinplommonspäckad fläskbög med brynta potatisar och grönsallad; risrand med kompott av blandad, torkad frukt.

MÅNDAG. Frukost: Stekt salt sill i papper, nykokt potatis; smör, ost, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Kall skivad fläskbög (rester från söndagen) med tomatmakaroner och stekt potatis; varm pudding av torkade aprikoser och dito äpplen.

TISDAG. Frukost: Bräckt falu- eller medisterkory med stuvad potatis; smör, rädisor, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Stuvad abborre, potatis; man-nagrynsbrulé.

ONSDAG. Frukost: Stekt strömming, potatissallad; löskokta ägg; smör, bröd, kaffe eller te. — **Middag:** Kott, färsk oxbringa med potatis och rivet pepparrotssås; nyponsoppa med vispad grädd och små sockerskorpor.

TORS DAG. Frukost: Dillsill och potatis, löskokta ägg; smör, bröd, kaffe. — **Middag:** Imiterad oxsvanssoppa; jästplättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Stekt fläsk med löksås och potatis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — **Middag:** Ugnstekt gädda med gräddsås och potatis; rabarberri med gräddmjölk.

LÖRDAG. Frukost: Fisk- och makaronilåda överslagen med äggstanning; smör, bröd, rädisor, kaffe eller te. — **Middag:** Köttfärs med färsk gurka och potatis; "röda toppar" med gräddmjölk.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Katrinplommonspäckad fläskbög (omkr. 2 måltider för 6 pers.). — Omkr. 2¼—2½ kg. färsk fläskbög (eller skinka) från ett ungt svin. I struken msk. salt, ½ tsk. torr senap, ¼ tsk. ingefära, 1 hekto katrinplommon, 1—1½ msk. smör, omkr. ¾ lit. vatten, katrinplommonspad.

Man väljer ett så benfritt stycke som möjligt av hogen från ett ej för stort och fett fläsk. Svålen fränkäres försiktigt, bogstycket torkas med en duk doppad i hett vatten och ingnides med saltet och kryddorna. — Katrinplommonen sköljas och få ett hastigt uppkok, och få koka 5 min., varefter de urkärnas. I bogstycket göres med vass, spetsig kniv smala, men ganska djupa stiek i vilka de, i tre stycken efter längden, delade katrinplommonen djupt instickas. Bogstycket lindas med fina, i varmt vatten doppade snören och brynes vackert på alla sidor i det i en stekkastrull frästa smöret. Det spädes först med katrinplommonspadet och därefter med det heta vattnet, vilket senare, om så önskas kan tillsättas med ½ tsk. fast köttextrakt. Steken får sakta steka under lock omkr. 2½ tim. och öses ofta samt spädes vid behov. Då steken är färdig, avklippas snörena, och steken skäres så mycket, som kan anses behövt i tunna skivor, och uppläggas på fat med skivorna åter hoplagda. Serveras med den silade och skummade skyn, lätt avredd med 1 liten tsk. potatismjöl, uttröt i litet kall buljong eller dito vatten, och smaksatt med salt och om så är behövt, kryddor och litet köttextrakt. Brynta potatisar samt färsk gurka och sallad bjudes till, eller ock utbytes dessa båda senare mot helkokta katrinplommon eller äpplemos.

Risrand, fyllt med kompott av torkad frukt (för 6—8 pers.). — 1½ dcl. risgryn (150 gr.), ¾ lit. vatten, ¾ lit. mjölk, 2—3 msk. strösocker, 2 tsk. vaniljsocker, 8 blad gelatin, 3—4 msk. hett vatten, 2½ dcl. tjock grädd. — **Kompott:** 1 hekto torkade aprikoser, 1 hekto torkade päron, 1 hekto katrin-

plommon, omkr. 4 dcl. vatten, 1 dcl. strösocker. — Frukten sköljes noga i flera ljumma vatten. Den lägges varvtals med sockret i en aluminium- eller emaljerad kastrull, överhålles med vattnet och får stå på varm plats 6—10 tim., varefter den får ett långsamt uppkok. Kastrullen avlyftes och frukten får kallna i sin lag. — Risgrynen sköljas först i kallt, sedan i hett vatten och påsättas i det kokande vattnet. När detta är nästan inkokt, påspädes den uppkokta mjölken, och grynen få koka mjuka. Om så behöves, tillsättes mera mjölk. Gröten, som bör vara tjock, upphålles, och strö- och vaniljsockret tillsätts. När gröten är kall, nedröres det sönderklippta gelatinet, upplöst i det heta vattnet, och omblandas noga. Sist iröres den till hårt skum vispade grädden. Massan slås i vattenspolad, sockerbeströdd hålförm och får stelna på svalt ställe under 3—5 tim. Uppstjälps på glas- eller silverfat, och i hålet lägges den kalla, utsvällda frukten, medan lagen slås omkring risranden.

Varm pudding med torkade aprikoser och ring-äpplen (för 6 pers.). — 1 hekto torkade aprikoser, 1½ hekto torkade äpplen, 4—5 dcl. vatten, 1¼ dcl. socker, 15—20 sötmandlar, 2 dcl. stöbröd, ½ lit. gräddmjölk, 1—2 ägg. — Frukten sköljes i ett par ljumma vatten, och blötlägges under några tim. i vattnet, tillsatt med hälften av sockret. Den kokas sedan mjuk i samma vatten och sönderröres. Äggen och mjölken — den senare uppkokt och kallnad — sammanvispas och blandas med stöbrödet, varefter blandningen får svälla under ett par tim. Fruktmoset blandas till brödmassan, resten av sockret samt de skällade, finhackade sötmandlarna tillsätts, och det hela lägges i en smord och brödbeströdd eldfast förm. Puddingen gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1 tim. Den kan uppstjälps, om två ägg tages, då bleckform kan användas i stället för en av eldfast gods. Serveras varm eller ljum med enkel vaniljsås eller vispad eller enbart tunn grädd.

Dillsill (för 6 pers.). — 2 stora salta sillar, 5—6 msk. ättika, 1 rågd msk. socker, ¼ tsk. stött vitpeppar, finklippt dill (omkr. 1 msk.). — **Sås:** 2 dcl. tjock grädd, ättika, socker, 1 msk. finklippt dill — Sillarna urvattnas väl under 18—24 tim. och renas. De flås, delas i halv och befrias från ryggs- och småben. Sillhalvorna läggs tillsammans två och två med hackad dill emellan och läggs på glas eller serveringsfat, dock sedan de först skurits i omkr. 1½ cm. breda strimlor. De begjutas med den med sockret och vitpepparn blandade ättikan och få stå 1—2 tim., innan säsen slås över. Till denna vispas grädden till hårt skum, socker, ättika och den finklippta dillen tillsätts, varefter säsen lägges över och omkring sillarna. Anrättningen serveras med nykokt potatis.

Imiterad oxsvanssoppa (för 6 pers.). — omkr. ¾ kg. enkelt, benfritt kött, 1—2 msk. smör, 1 medelstor portug. lök, 2 morötter, 1 palsternacka, 3—4 msk. mjöl, 1½ lit. vatten, drygt 1 lit. buljong (fr. föreg. dags pepparrotbringa), 10 vitpepparkorn, 2 kryddnejlikor, ½ lagerbärsblad, salt (1—2 msk. sherry eller madeira). — Köttet skäres i valnötstora bitar, som brynas i smöret med de i stora stycken skurna rötterna samt den hela löken. När köttstyckena äro bruna, påströs mjölet och allesammans omröres varsamt, tills mjölet är ljusbrunt, då det kokande vattnet jämte buljongen påslås. 1 tsk. salt och de hela kryddorna tillsätts och soppan får sakta koka omkr. 2 tim. under tätt tillslutande lock. Soppan uppsilas, löken och rotsakerna samt de hela kryddorna avlägsnas, varefter köttstyckena samt soppan slås tillbaka i kastrullen. Det hela får ett uppkok, varefter soppan avsmakas med kryddor (gärna ett par korn cayennepeppar) samt, om så önskas med vin. Serveras het.

Jästplättar (för 6 pers.). 300 gr. mjöl, ½ lit. gräddmjölk, 1—2 ägg, 20—25 gr. jäst, 2—3 tsk. socker, ½ tsk. salt, 2 msk. smält smör eller växtmargarin. — **Till gräddning:** 1½—2 msk. smör. — Mjölken ljummas svagt och inarbetas småningom med sked i det siktade mjölet, tillika med de vispade äggen, sockret, saltet och det smälta smöret. Sist tillsättes den väl uttrödda jästen. Smeten, som bör vara blank och smidig samt tämligen tjock, får jäsa omkr. 1 tim. Härav gräddas sedan tjocka plättar i plättlagg eller också munkar i munkpanna. Serveras varma med sylt.

Affärsmän!

Insänd varor till gratis avprovning i

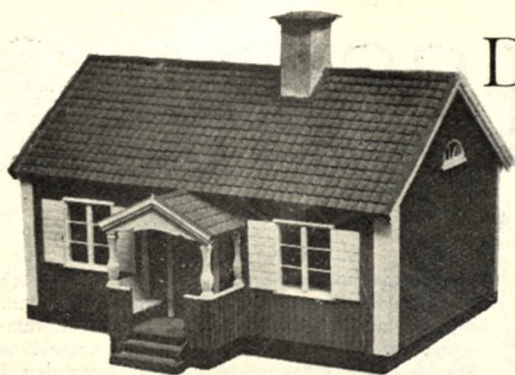
Iduns Provkök!

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

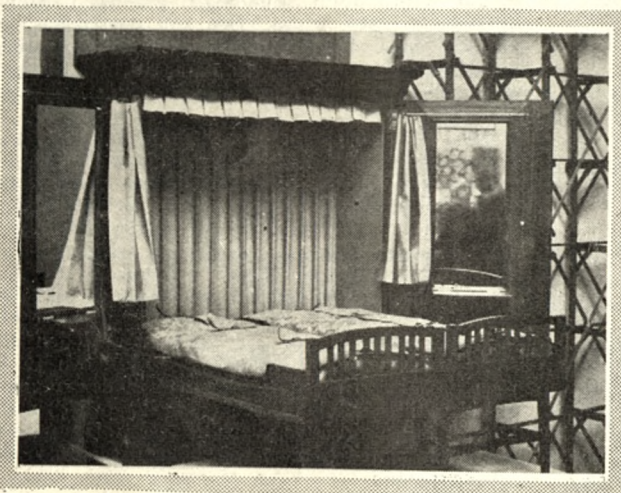
DEN ORDNANDE HANDEN

En av Forssjö stugor, som levereras färdiga. Den rymmer vardagsrum, matrum, sovalkov, kök, tambur och kvist.

Modärnt tapetmönster från Käbergs Nya Tapetfabriks A.-B.

En praktisk skåpsäng för trångbodda familjer. På dagen fällas sängarna upp mot väggen, spegelväggarna stängas och det hela ser ut som ett skåp.

Värmeledningskaminen Sigma, som uppvärmer 5-6 rum och badrum.

Draghandtag av smidesjärn, komp. av K. Hallgren.

Fröken Kerstin Key, huslig rådgivare vid 2-rumslägenhetens köks inredningstillande, i sitt hem.

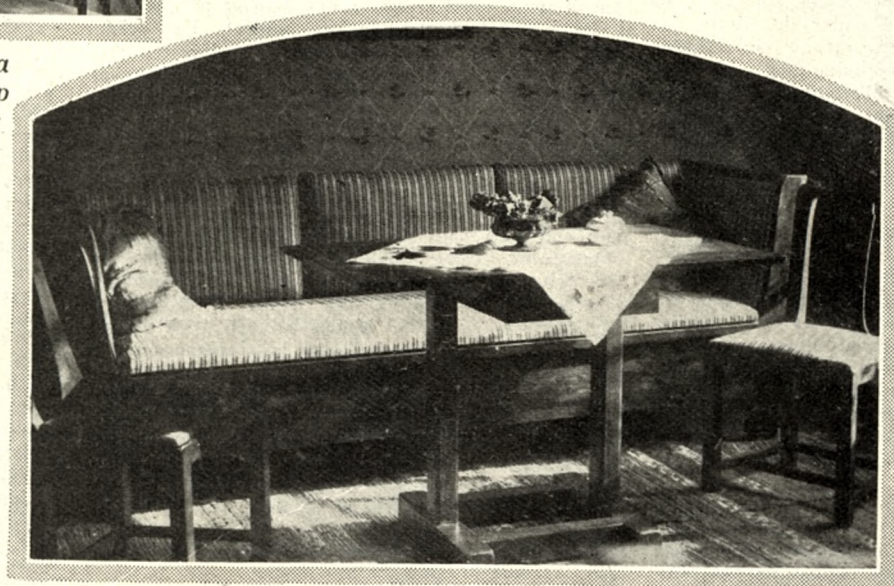
Hemkonsulenten i Upsala Läns Hushållningssällskap, fröken Ingrid Carlson, som står för inredningen av enrumslägenhetens kök jämte arkitekt Hörvik.

En av de vackra tågkorgarna från Västerbotten, utställda av Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund.

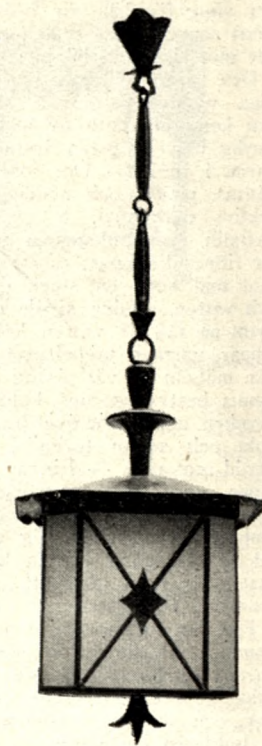
Interiör från fröken Kerstin Keys 200-åriga ryggstuga, där hon själv utfört målning och annat hantverksarbete.

Rum i enrumslägenheten med möbler av arkitekt Ernst Spolén.

HJÄLP DIG SJÄLV! — ÄR DET GODA VALSPRÅK, FRÖKEN KERSTIN Key, huslig rådgivare vid inredningen av 2-rumslägenhetens kök, valt till sitt, och hantverkare är hennes käraste hederstitel. Fröken Key har verkligen prövat på de mest skilda områden av hantverket, och i sitt vackra hem vid Villagatan har hon kvar några prov på sin konstskicklighet. De flesta av hennes arbeten ha skingrats för att pryda andra hem. Den vackra, enkla, drivna sockerskålen i antik form på hennes kaffebricka t. ex. är hennes eget verk, de handhamrade kopparkrukorna på salspanelen

(Forts. sid. 483.)

Modärn blyglaslykta för trappuppgång, komp. av K. Hallgren.

LJUVA PORTRÄTT OCH ELAKA

Till det vackraste bland de äldre tavlorna och f. ö. bland hela utställningens kvinnotyper hör denna målning, »Oskuld», av Bertalan Székely.

En ungersk
konstutställning
och en svensk
humoristsalong.

Från
»humorist-
salongen» i
Gummesons
konsthall:
Harriet Bosse,
tecknad av
Einar Nerman.

En mera
vemodig ungersk kvin-
nobild: Aladár Körösfői-Krieschs
porträtt av konstnärens hustru.

Ungersk livskärlek och färgglädje strålar ur denna målning av en zigenarflicka, utförd av József Biró.

UNGERN HAR EN GOD KLANG I VÅRA UNGA KONSTNÄRERS ÖRON. Där lär finnas en djärv, stark målarskola av modernistisk läggning. Denna är emellertid knappast representerad på den utställning av ungersk konst, som öppnats på Konstakademien i Stockholm. Revolution och motrevolution lära ha spritt förödelse också bland målarna, som i tider som dessa alltså få lida även för andra ideal än Cézanne eller Gauguin.

Intressant är utställningen i alla fall genom vad den ger av ett främmande folk.

Det genomgående intrycket, man får i dessa salar, är av ett starkt rörligt gemyt. Lärdomar ha hämtats från Paris och

Den älskliga flickaktigheten har här sin representant, i »Den snälla tanten» av Oszkár Glatz.

München, men vid deras omsättning har något nationellt satts till. Än visar det sig i något visst fantastiskt, än i en orientalistisk färgglädje, än blott i en stram virtuositet. De många för oss underliga namnen i katalogen bli liksom inte bara tomma ljud, när man fördjupar sig litet i dukarna — man anar sig till något av magyarsk hetighet, som naturligtvis stundom täcker endast över tomhet, men det väl dock i de färre fallen. T.

*

En svensk humoristsalong har öppnats i Gummesons konsthandel. Den förste, som framträder med en utställning där, är *Einar Nerman*.

Det är eleganta — ja karrikyrer, kan man kanske knappast säga, snarare älskvärdt moquanta teckningar av känt folk, man möter där. Också om en del damer har konstnärrens ritstift tillåtit sig att antyda en kvickhet, eller en uddighet. Vad? — skola vi vänta oss en ny *Madame Sorel*-episod? — Ingen fara, säger *Einar Nerman*, de svenska damerna ha sinne för humor. Och dessutom har jag blivit snällare med åren, särskilt mot damer. När jag för en tio år sedan ritade av *Rosa Grünberg*, men nej — låt det vara glömt.

Jag vill hellre vara humoristisk än elak, fortsätter hr *Nerman*. Det är bara *Gwen*, som sagt, att jag saknar humor. Följaktligen ämnar jag bli elak, när jag nu snart ritar av *hennes*...

Barnet i trädgården.

(Forts. fr. sid. 470.)

tell — lika formellt som hotellvärdar beredde sig rövarna att hålla henne fången.

Utom anföraren! Anföraren skötte, som vi sett, sin sak med godmodighet. Om han icke var »den mildaste man som någonsin skurit av en strupe», var han åtminstone mycket jovialisk. Ingen riddare har någonsin fyllt en dams glas eller skalat hennes fikon med mera hänsyn, och när han berättade för de andra hur modigt hon försvarat sig, bekräftade han hennes tapperhet med sådan humor, att hon icke kunde tillbakahålla ett småleende.

På samma gång var det med en viss bävan hon såg sig ensam med honom, då måltiden var slut. Det visade sig nödvändigt att bekänna, att hon icke hade några vänner i *Grekland*, som han kunde sätta sig i förbindelse med, och dessutom att ingen av hennes vänner i *England* var i den ställning, att de kunde lösköpa henne. Han snodde sin mustasch tankfullt, medan hon förklarade detta.

— Ingen älskare! — frågade han — Prat, ni kan inte påstå, att ni icke har någon älskare — en kvinna som ni!

— Det är sannt, förklarade hon.

— Och ingen man?

— Nej, jag skulle gifta mig, men så ändrade jag åsikt.

— *Diabole!* han hade icke blod i ådrorna, annars skulle han ha burit bort er som jag gjorde! Ja, det ser ut som om jag begått ett misstag. Alla kvinnor ljuga, men alla män äro dumma en gång, och jag tror er! Jag fick alltså ett slag i ansiktet för ingenting! Det var trevligt!

— Jag har en klocka på mig, föreslog hon, — ni kan ta den, om ni vill! — Det var ett litet schweiziskt ur, som hade kostat trettio shillings. Han såg på det och ryckte på axlarna.

— Är det vad ni bjuder mig för att jag skall släppa er? Jag tycker ni är värd mera.

— Jag har ingenting annat att bjuda er. Men fast jag inte har några vänner, som kunna betala lösesumma för mig, så finns det fullt med folk, som kommer att sakna mig. Deras letande kanske inte gör mig någon nytta, men troligen slutar det med att ni blir skjuten. Eftersom ni inte kan hoppas få några pengar genom mig, skulle det vara klokt att släppa mig.

— Ni har förstånd också under det där vackra håret, — anmärkte han uppskatande. — Får jag bjuda på en cigarett?

— Nej, sade hon, men hon betraktade cigarettbunten sorgset och önskade, att hon haft sitt etui i fickan.

— Nu är ni en liten åsna! Varför skulle jag vänta och förgifta er med en cigarett, då jag kunde slå er i huvudet med en av de här? — Han rörde vid pistolerna i bältet, som omgav hans kraftiga midja. — Ni ser ju att jag själv röker av dem — välj ibland allesammans!

Miss *Netterville* och rövaren rökte tysta några minuter. Sedan...

— Varje man är en dumbomb en gång, — upprepade han tankfullt, — men det måste vara en gräns för hans galenskap. Om jag släppte er fri på det här sättet, vilken åsna ni då skulle tycka mig vara! Inte stort bättre än friaren, som låt er ändra mening!

— Jag skulle tycka att ni handlat som en tapper och ädelmodig man!

— Ah, ni försöker vinna mig med smicker, ni listiga katt! sade han. Vet ni, att jag skulle kunna älska er vansinnigt, min skönhet med det gula håret! Jag tror att jag blev kär i er då jag kände er knytnäve! Jag tycker om er för att ni slagit mig, — jag skulle tycka om, ifall ni slog mig en gång till. Kom och slå mig igen, skönhet med det gula håret — och sjung en kärlekssång för mig! Sjunger ni?

— Nej, mumlade hon.

— Det var skada, ty ni är en passionerad kvinna — ni skulle ha sjungit väl. Varför ryckte ni till?

Hon hade ryckt till, då hon upptäckte, att denna bandit kände henne bättre än hon känt sig själv för en timme sedan. — Jag ryckte icke till, — sade hon.

— Elden har ingen hetta, och det finns intet vatten i floderna, allt är som den rätta kvinnan säger, — instämde han. Ja, så, ni ryckte icke till, skönhet, fast ni skakade av askan på er cigarett, så att den föll ned på ert knä! Nå, då skall jag sjunga för er i stället. Jag skall sjunga vid edra fötter, medan mina stackars kamrater bära ha korten att leka med. Det är bra att vara anföraren någon gång — det är bra i kväll.

Han knäppte på strängarna och stämde upp en serenad. Den djupa rösten var oskolad, men fyllig och ljuv. Efter den första förvåningen glömde miss *Netterville* vem det var som sjöng, — det var en konstnär på scenen, en älskare framför ett fönster, det var nästan hennes egen älskare, som hon älskade! Musiken klappade på hennes hjärta, och nu syntes icke ett spår av det leende, som gjort henne så nedslagen, på det vackra ansiktet — känslan idealiserade vagabonden.

Då han slutat, var hon mycket blek.

— Är ni så kall som den kvinnan i sången? viskade han.

— Ja, mumlade hon — jag är lika kall.

— Ni narras, — utropade han, — ni älskar mig. Och i nästa ögonblick ryckte hon en pistol från hans bälte...

— Jag vill döda mig! flämtade hon.

Hon trodde, att hennes handled var brunten, då hon släppte vapnet. Han tog upp det och gick fram och åter i grottan, medan han slog sig för sitt bröst och utropade.

Under tiden undrade den engelska damen, varför hon icke föraktade honom.

— Vill ni gå? — utropade han plötsligt. — Ni skall gå nu, om ni vill det.

Jag svär att ni skall bli följd tillbaka. Jag älskar er, jag avgudar er, jag bönfäller er att stanna! Vill ni gå?

Hon böjde på huvudet. — Jag vill gå.

Han ropade på sina män, och hon hörde deras förundran, deras steg, som avlägsnade sig — slutligen klapprandet av hästhovar utanför. Hela tiden hade anföraren stått tyst och grubblat, nu lyfte han på huvudet och hon såg med rörelse, att han hade tårar i ögonen.

— Farväl, *zoe mou*, — sade han.

— Ah, — stammade hon. — Älskade ni mig verkligen?

Han öppnade sina armar och miss *Netterville* kastade sig i dem med passionerade läppar.

— Allt är i ordning för damen — hördes ett rop.

— De vänta på er, sade rövaren sorgset.

— Det... det är ingen brådska för ögonblicket, — hörde miss *Netterville* sig själv svara.

*

Innan hon lämnade honom, försäkrade han att hon kunde lita på sin eskort, och det hände henne intet missöde på vägen. Men hon hade förlorat sin spänstighet. Några dagar efteråt återvände hon till *England* och — kanske ansåg hon inte längre beskydd så överflödigt — gifte sig med *Aloysius* följande månad, fastän hon icke ansåg det nödvändigt att underrätta honom om sitt äventyr.

De ha nu varit gifta i flera år och leva lika bra ihop som de flesta äkta par. *Aloysius* har fått ett förträffligt pastorat, och det älsta av deras barn är en liten son, som upptar moderns intresse till förfång för arkeologien. Om inte sonens älsklingslekar vore, skulle pastors hustru kanske tänka mera sällan på sin egendomliga upplevelse, men pojken sätter sin halmhatt på sned som en *sombrero*, sticker en korkbössa i bältet och låtsar, att pastorsbostaden är »rövarens håla». Vid sådana tillfällen anmärker *Aloysius* humoristiskt, att »en liten rövare är en olämplig person i en pastors trädgård.» Och den unga fruns ögon stå vidöppna.

Kvällar på parkett.

(Forts. fr. sid. 471.)

men och den dyrkade körsbärsträdgården och hennes sorg, då hon för alltid skall lämna det skövlade hemmet, allt var konsten i dess högsta form — en konst, där ingenting märktes av skapandets möda, endast dess fullgiltiga resultat. Samma mästerskap i människoframställning visade hr *Katschalow* som godsägarinnans bror, en av dessa ryska adelsnaturer som ingenting förstå av livets kärva sidor, en öm och fin personlighet, drivande med strömmen och dömd att gå under i virvlarna. Och de övriga i det rika och skiftande persongalleriet stodo likaledes alla på talangens högsta plan, vare sig det gällde stora eller små uppgifter. Det blev intrycksstarka timmar i *Dramatiska teaterns* salong, oförgätliga, emedan scenens konst här räckte livet handen och gränserna mellan konst och liv utplånades.

Det sista programmet, »Varje visdom har sin dårskap», en satirisk komedi av *N. N. Ostrovskij*, erbjöd samma förtjänster i fråga om spelet. Här hindrade emellertid den bristande språkkännedomen de svenska åhörarna att kunna följa med, enär pjäsens verkan är helt beroende av den starkt satiriska dialogen. Tyvärr var den tryckta redogörelsen för handlingen alldeles för snäv för att tjäna som vägledning.

Lyckligtvis gavs »*Körsbärsträdgården*» som avskedsföreställning, så att publiken fick med sig det ogrumlade intrycket av den yppersta regi- och skådespelarkonst, som över huvud kan bjudas.

*

Kungl. teaterns senaste premiär och den sista för säsongen slog ej väl ut. Operetten »*Fortunios visa*» av *Offenbach* kan ej intressera numera, varken musikaliskt eller textligt. Då skall den åtminstone

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGETUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39

**Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardinier**
RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apilbiter, Vingasill, Reinsad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

**KÖP
TANGENS
GARDINER**

**GUMMANS
Tvättpulver**

-de' ä'
ändä de'
bästa.

TAPETER

Rudolph Björklund & Co
8 Malmstorgsgatan 8
STOCKHOLM

**AFFÄREN GRUNDAD
1855**

Rikstel. 1723 - Norr 6458

**PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

framföras i livligare takt än vad nu blev fallet. Den rätt breda taldialogen formligen släpades över scenen och var fanns det glada humöret? Den enda som tycktes ha någon aning om att det spelades operett var fru *Wretholm-Ohlsén*, som i skrivaren Friquets roll på ett uppriskande sätt bröt sig ut ur klungan av döddansare.

Baletten "Hertiginnans friare" av *Natanael Berg* är anmärkningsvärd i egenskap av stor svensk balettkomposition. Våra kompositörer ägna sig sällan åt genren, och den kan vara riskabel nog, ifall tonsättaren ej får samarbeta med en fantasirik balettkomponist.

Natanael Bergs musik är duktigt gjord utan att äga någon ursprunglighet i det rent melodiska. Orkestervärvnaden är skickligt utförd och vissa situationer i baletten ha ett karaktäristiskt musikaliskt underlag. Men själva baletten är trots all grannlåt i kostymer och ett par smakfulla scenerier ett koreografiskt dödvatten. Inte ens frkn *Ebon Strandins* och fru *Steiers* smidighet och bravur i tarantella och täspetsdans förmå överskyla balettkomponistens idéfattigdom. Vår balettkår har nu kommit så långt i konstnärlig utveckling, att den förtjänar bli tagen i anspråk för värdefullare uppgifter än de intresselösa dansnummer som bildade inslaget i "Hertiginnans friare".

Konsertföreningen har avslutat sitt arbetsår med uppförandet av en serie Tschajkovskisymfonier, och den epilogen duger. I sina bästa yttringar är Tschajkovskis musik en balsam för örat efter allt modernistiskt larm, som den nutida tonkonsten plägar oss med. Publiken har också visat sin förtjusning genom att fulltaligt närvara vid dessa konserter och tilljubla Schnéevoigt och hans orkester ett varmt tack för nyorienteringen i en av den ryska musikens skönaste terränger.

Sommarrevyerna komma. Den första maj tog Axel Engdahls sista revy "Världskarusellen" Folkteatern i besittning med hela vitz- och kuplettbagaget. Författarens godmodiga skämtlynnighet har hållit i sig ända till slutet, churu kupletterna den här gången till dels blivit ersatta med en tokrolig replikväxling mellan de välkända revyfavoriterna Ludde, Rulle och Zara. Det är naturligtvis gott om aktuella anspelningar, och av vitzarna, äkta göteborgare, fostrade i Aron Jonassons skola, kunna de flesta gå under rubriken: icke straffbara. Balettnumren äro smånätta, dansöserna vackra och Axel Engdahls blida ande svävar över det hela.

På *Oscarsteatern* låter hr Ranft oss få se utländska gäster, tydligen för att vi starkt skola sakna operettscenens konstnärinna, vår egen Naima Wifstrand. Nu senast uppträdde Liva Weel från Scalateatern i Köpenhamn i en "komedioperett", *Dansgrevinnan*.

Den nya operetten har en lättflytande musik och en odrägligt dum och långdragen handling. — Liva Weel sjöng och spelade väl i den kvinnliga huvudrollen. Margit Rosengren, som hade det andra av styckets viktiga kvinnliga partier, är ju tekniskt och plastiskt ännu icke fullt färdig, men ett naturligt behag överskyldar vad som i det avseendet kan brista — och så har hon ett stort plus: hon är fri från allt vulgärt. Elvin Ottoson var en skön älskare. I en icke vidare tacksam roll tillvaratog Axel Ringvall de komiska möjligheter, som funnos. Chr. Schröder får kanske bäst av alla fram det som just bör ligga i operetten: det lekande, kvittrande, ja rent ut sagt barnsliga som vi alla vilja ha med i vårt liv, om det skall vara något med det — och detta med en liten tillsats av självironi, parodi kanske, eftersom vi ju i alla fall äro vuxna människor. Sven d'Ailly spelade något, som angavs skola vara en fjantig markis, men i stället liknade en deliristisk snushandlare.

Den ordnande handen.

(Forts. fr. sid. 480.)
stamma från den tid då hon fick ägna sig åt sitt älsklingsyrke, — kopparslageriet —, vilket inte är tänkbart i en stadsvåning med grannar, den utsökta guldsmedskonsten har hon prövat med framgång, som synes av en delikat brosch i drivet guld och med pärlklasar, och på en vägg har hon en träpanelning, ett utsökt intarsiaarbete med sju träslag, som inbragt pris på Gävle- och Stockholmsutställningarna och lovord av själve Walter Crane. Numera sysslar fröken Key mest med bokbinderi, som är stillsamt nog för att passa i en vanlig våning, hon har skrivit en mycket spridd bok i ämnet och påstår att hon skall lära ut konsten åt vem som helst, som har något så när anlag för ordentlighet, på 30 timmar. En av hennes elever, som hon nämner med stolthet, är doktor Karolina Widerström. För övrigt har fröken Key upfunnit en bokpress, som är behändigare att hantera än de el-

(Forts. sid. 487.)

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

Gyllenhammars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Vid överanstängande arbete.
För ALDRINGAR, VUXNA OCH BARN.

TRIETT **PIFF**
Elektrisk Bak- & Stekugn
demonstreras å
utställningen
BYGGE & BO
i nedre bottenvån.
Kom och se.

är namnet
å nutidens bästa Köksbord. Kan användas som Köks-, Bak- och Strykbord. Således tre bord i ett. Sju olika bakredskap medfölja och förvaras dammfritt inuti bordet, som kan omändras på en halv minut. Försäljes av
A. O. WAROLÉN,
Falköping-R.

Marguerite
Vid alla tillfällen
då Nikänner längtan efter "något riktigt gott", på båt och järnväg, på kvällen vid en bok eller då Ni nu snart ligger ute i hängmattan är Thules Marguerite-choklad det delikataste som finns.

**THULE
CHOKLAD**

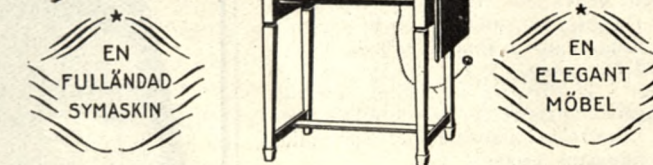
Lämpliga inköpsställen

Vardagsrumsmöbel
Pris Kr. 1600:—

WIKMAN & WIKLUND
Fleminggatan 17
Telefoner: Namnanrop
Stockholm

Iduns
Framtidens Symaskin

EN FULLÄNDAD SYMASKIN
EN ELEGANT MÖBEL
SINGER 101
DRIVES ELEKTRISKT-MOTORN INBYGGD I MASKINEN
BORD OCH STATIV HELT TRÄ-INTET GJUTJÄRN

Specialaffär

orientaliska och europeiska
MATTOR

är öppnad i
Drottninggatan 11, 1 tr.
STOCKHOLM

A/B RUDOLF MATTSSON

för dem som bygga och bo

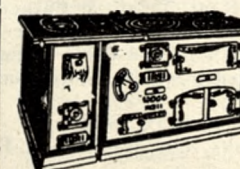
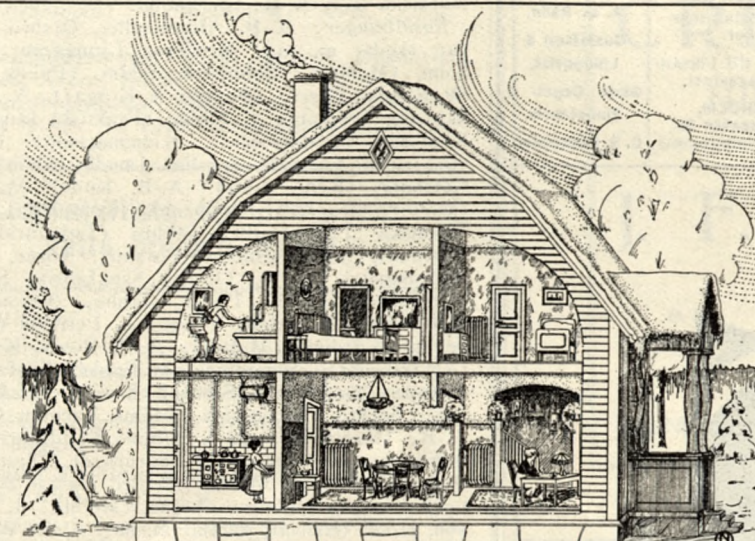

PUKEX

ugnsformar av genomskinligt, eldfast glas.

Starka - Ekonomiska
- Eleganta -

BÖHLMARKS
NORRMÅLMSTORB 4 - STORA NYGATAN 33
HÖGBERGSGATAN 19

VAD ÄR HUSMODERN HÖGSTA ÖNSKAN? JO, NATURLIGTVIS EN WOCO-VÄRMELEDNINGSSPIS, enär denna är Lättskött, Prydlig, Bränslesparande och Effektiv.
WOCO, BORÅS.

SVENSK
HEMSLÖJD
GRUNDAD ÅR 1899

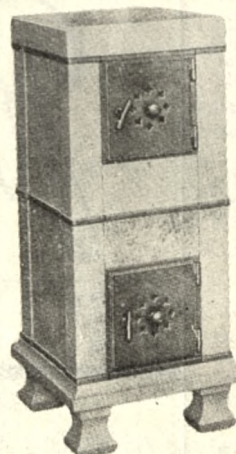
BESKYDDARE
H. MAJ:T KONUNGEN
ORDFÖRANDE
H. K. H. PRINS EUGEN

FÖRSÄLJNINGSLOKAL
12 BIBLIOTEKSGAT. 12
Riks 76 25 växel. Allm. Norr 8143 växel

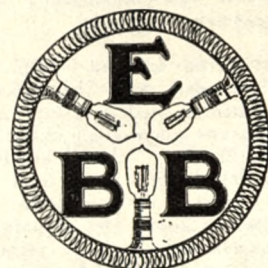
Möbler - Möbелtyger - Mattor
Gardiner - Bomullstyger
Belysningsarmatur m. m.

HANDÖLS
TÄLJSTENSKAMINER

ÄRO BÄST

HANDÖLS NYA TÄLJSTENS- & VATTENKRAFTS
AKTIEBOLAG - STOCKHOLM
UTSTÄLLNING OCH KONTOR:
33 BIRGER JARLSGATAN 33
RIKSTEL. 10190 - ALLM. 5853

ELEKTRISKA BELYSNINGSBYRÅN

Erik Nordgren
Storgatan 19, Stockholm.
Riks 736 87. A. T. Norr 67 95.
Av Kungl. Kommerkollegium godkänd
installatör.

Utför: alla slags elektriska arbeten och reparationer för såväl stark som svagström. Speciellt: Installationer av elektriskt ljus i villor och gårdar. Försäljer: Armatur, Osramlampor, kok- och värmeapparater, Elektriska experimentartiklar, Ficklampor och batterier i alla storlekar m. m. Monterar: Urnor, Vasar, Tillverkar sidenskrmar på beställning. Ensambeforsäljare i Stockholm av motorcyklarna "Francis Barnett och "Rex-Acme". Förstklassiga engelska maskiner. Motorcyklar är idealet som samfärdsmedel till och från arbetet. Cykel- och motorcykelreparationer utföras billigt.

ETT VACKERT TEGELTAK
förhöjer Eder villas värde, skönhet och hemtrevnad. Vänd Eder till OLSSON & ROSENLUNDS AKTIEBOLAG Stockholm

Tel. 1048, Norr 520 eller Heby, tel nr 7

Observera Bolagets monter å Bygge och Bo i Liljewalchs Konsthall.

I KOLONI-

är **BOLINDER'S SPARSPIS** IDEALET

Spisen kan uppställas fristående utan murning på en särskilt konstruerad fotställning såsom synes på bilden.

När Ni sätter

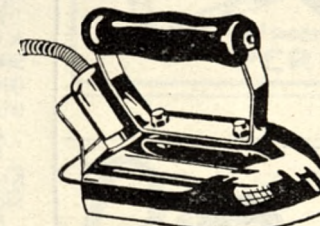
BO

glöm ej

DE BLINDAS FÖRENING

MAJORSGATAN 12
JAKOBSGATAN 15-17
STOCKHOLM

KORGMÖBLER
KORGAR och BORSTAR

DEGEA Kvalitetrykjärnet utan Konkurrens
Marknadens ELEGANTASTE HÅLLBARASTE
och BILLIGASTE strykjärn

Pris för järn med strykjärnsfot, elegant dubbelförnicklat, 380 watt, vikt 2½ kg. Kr. 11.-

För komplett sladd med helt förnicklad DEGEA-kontakt (prakt. konstruerad med ledningen avlastad så att brott eller fel i sladden undviks) tillkommer Kr. 2,50.

2 års garanti.
Finnes hos varje välortad Elektrisk installationsfirma, Järnhandel eller Bosättningsaffär.

Ensambeforsäljare för mellersta och norra Sverige:

ELEKTR. AKTIEBOLAGET SKANDIA - STOCKHOLM
Filial: Umeå Butik: Tunnelgatan 14

Sommarnöje vid
Viggebyholm

önska hundratals personer hyra, men det finns ej.

I stället för att förgäves söka efter lämpligt sommarnöje gör varje person klokast i att köpa en vacker tomt för t. ex. 2.000 kr., varav en fjärdedel erlagges kontant, ävensom en av Fors-sjö Bruk i avpassade delar tillverkad, trevlig, vinterbonad Stuga, vilken tillhandahålls fritt Viggebyholms station från 680 kr. till högre pris, och kan, om så önskas, allt göras klart på en månad.

Genom att på detta sätt ordna för sig får man det bra, billigt och trevligt samt har den fördelen att årligen själv uppbära vad hyran annars kostar, således en ren, årligen återkommande besparing.
Järnvägsresan tar endast 25 min. och båten från Ropsten 35 min., och blir det nog svårt att finna lämpligare och naturskönare plats med allmänt badställe, fiskevatten och stora promenadplatser, till vilka alla tomtägare bliva meddelägare och därför erhålla servitutsintekningsrätt.

Alla upplysningar lämnas beredvilligt vid Viggebyholms Utställningslokal, Lästmakaregatan 6. Rt. 32 71. Sthlms-Tel. Norr 167 43, eller vid Gärdskontoret, Viggebyholm. Rt. och Sthlm 90.

BOLINDER'S

HUSHÅLLSSPISAR

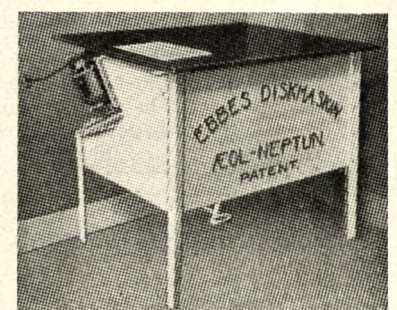
för ved-, kol- och gaseldning fylla de högsta anspråk på solitt utförande, gediget material, pryddig utstyrsel och ringa bränsleåtgång.

L. SWENSONS
helförsilvrade prima
Bord-, Dessert-, Smör-,
Ost-, Frukt-, och Kräft-
KNIVAR

Observera stämpeln:
L. S.
Handpolerade
Nr 12

Erhålls i alla juvelerare- och bosättningsaffärer. Tel. 51 Höör.

Diskmaskiner

Ebbes Bruk, Husqvarna

Ytterligare
PRISNEDSÄTTNING

MATTOR

rengöras bäst av oss medelst särskilt konstruerade maskiner och apparater, vilka garanterar fullständig rengöring på samma gång som minsta slitning av desamma.

FÖRVARING över sommaren i desinficerade magasin. OBS! För hämtning och hemsändning ingen särskild avgift.

AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS PARASITISIDA
STOCKHOLM
Bildat 1893.
Rikst. 36 72. Sthlmstel. Norr. 87 99.

Kontrollera själv
Eder egna bränslekostnader och Eder egen eldning genom inköp av Våningsspann "SIGMA"

Särskilt lämpligt för villor, egna hem, bostadslägenheter,

Stationshus, samlingslokaler, butiker, kontor, etc.

Högsta verkningsgrad!
Största driftsäkerhet!
Konstnärligt o. dekorativt utförande.

Begär offert från
SJÖBO BRUK A.-B., SJÖBO.

A.-B. Adlings Byggnadsbyrå

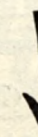
Projekterar och utför
Byggnadsarbeten

av
alla slag

R. T. 22993
St. T. 177, Br. 4415
Stockholm

TRÄDGÅRDAR

anläggas, renoveras
och ritas

JANSON & HALLSTRÖM
TRÄDGÅRDSARKITEKTER
Etabl. 1913

GREVTUREGATAN 24 A - STOCKHOLM
Rikstel. 755 49 - A. Tel. Norr 266 77

S Ä T T

BO
genom

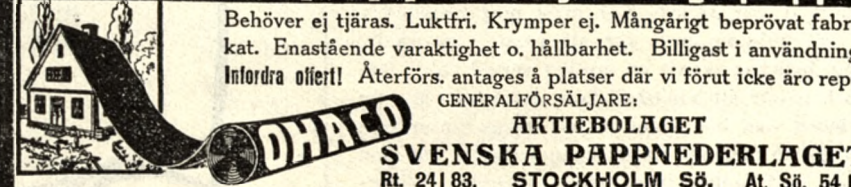

KREDITEN
ordnas för vederhäftig köpare genom
AVBETALNINGSKÖP

A/B NORDISKA KOMPANIET
BOSÄTTNINGSBYRÅN

MINSKA UTGIFTERNA genom att använda underhållsfr!

Ohaco-Takpapp Underlags- och Förhydningspapp

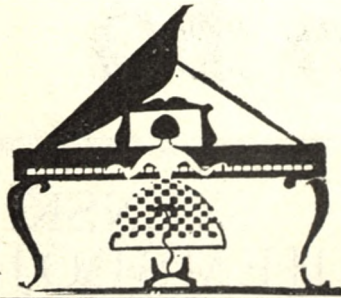
Behöver ej tjäras. Luktfr. Krymper ej. Mångårigt beprövat fabrikt. Enastående varaktighet o. hållbarhet. Billigast i användning. Infordra offert! Återförs. antages å platser där vi förut icke äro repr. GENERALFÖRSÄLJARE:

AKTIEBOLAGET
SVENSKA PAPPNERLAGET
Rt. 241 83. STOCKHOLM SÖ. At. Sö. 54 19

Glöm ej vid sättande av bo Iduns Kokbok

Kokar fortare och billigare än Ved, Gas eller Elektricitet
Säljas i järn- och bosättningsaffärer samt hos
A/B B. A. HJORTH & C:o
STOCKHOLM

När Ni sätter bo gör ett besök hos
A.-B. FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER

Förstklassiga Svenska
**Flyglar,
Pianon, Orglar**
fr. Kr. 1275. fr. Kr. 295
Mångårig garanti.
Bekväma betalnings-
villkor.
Vänd Eder till Försälj-
ningsmagasinet.
**STOCKHOLM,
Regeringsgatan 39**
(mitt emot Sidenhuset)

Malmisjö,
Billberg,
Östlind & Alm-
quist,
A. G. Rålin,
Gustafson &
Ljungqvist,
Gävle Orgel- &
Piano-fabrik,
C. B. Pettersson.

Krantz

Giv ungarna smörgåsar-

svenska folkets nyttiga och bekväma husmanskost! Men slösa inte bort pengar på dyrbart smör utan giv dem vad som är lika bra, men betydligt billigare. Kort och gott:

GIV DEM **MUSTAÖS** "BÄSTA-VÄXT"

Fläckkuttagningsmedlet

Quillayol

Detta synnerligen praktiska och billiga medel för rengöring och tvättning av såväl ylle- och sidentyger som oljemålade och lackerade föremål finnes nu åter till salu å apotek samt i materialaffärer i flaskor å 0:60 och 1 kr.

APOTEKET LEJONET
MALMÖ.

Nehej!!

Det skulle vara
M.ZADIG
Tvålpulver
med violdof
sa' Mamma!

GRAND HÔTEL & HÔTEL ROYAL
STOCKHOLM

Priser som
före kriget

Enkelrum från kr. 6.
Dubbelrum " kr. 10.

Goda adresser för dem, som
sätta bo och bygga.

Badanläggningar: A.-B. Carl Gerner, Malmö. Nordiska Rör, A.-B., Stockholm.

Bosättningar: A.-B. Alcometaller, Örebro, (Knivar, skedar m. m.). Bröderna Ljunggren, Stockholm, (Möbler). Böhlmark, Sthlm, (Pukex glas). De Blindas Fören., (Borstar & Korgar). A. E. Johansson, Frejgatan 3, Sthlm, (Praktiskt sängskåp). Knutsson, (Bäddmöbler). Kinamagasinet, (Handvävt siden, kinesiskt porslin) Lundby Skönfärgeri, Göteborg, (Kem. tvätt). A.-B. Rudolf Mattsson, (Mattor). Nordiska Kompaniet, (Kompletta). A.-B. Nordiska Tvättinrätt., Sthlm, (Tvättinrättning). Normans, Sthlm, (Glas & Porslin). Olsén, Sthlm, (Ottomaner). P. J. Olsons Sängfabrik, Storvik, (Trädgårdsmöbler). Paban, Sthlm, (Ottomaner). Adolf Persson, Sthlm, (Sängar). Peträus & C:o, Sthlm, (Gardiner, Mattor). A.-B. Resår, Karlstad, (Resårsängar). Skandinaviska Trädgårdensfabriken, (Tangens Gardiner). Sjöstedt & C:o, (Diskmaskiner). Sthlms Parasitiska, Sthlms Vacuum Cleaner A.-B., (Mattrengöringar). Sthlms Vaddfabrik, Systemadrassen. Svensson & Bourghardt, (Duntäcken). Svensk Hemslojd, Sthlm, (Möbler, mattor & gardiner). Svenska Möbelfabriken, (Möbler). L. Swenson, Höör, (Knivar, gafflar m. m.). A. O. Warolén, Falköping, (Köksbordet Triett). Wickman & Wiklund, (Kompletta). Örgryte Kem. Tvätt- & Färgeri, Göteborg, (Kem. tvätt). Knut Öhrström, (Ottomaner).

Byggnadskontor: Adlings Byggnadsbyrå, Sthlm. *Cementarbeten:* A.-B. Arcus, Sthlm. Stockholms Cementgjuteri, Sthlm.

Dammsugare: A.-B. Elektro, Lux, Sthlm. *Diskmaskiner:* Ebbes Bruks Nya Arrendes A.-B., Huskvarna.

Elektriska Installationer: Elektriska Belysningsbyrå, Sthlm, (Belysningar, Ringledningar).

Elektriska Kok- & Värmeapparater: Elektriska A.-B. Skandia, Sthlm. Elektriska A.-B. Therma, Sthlm. Elektriska A.-B. Volta, Sthlm. D. Gidoff, Örebro, (Elektriska bakugnen "Piff"). Jägers Elektriska A.-B., Eskilstuna.

Fiberplugg: Ingenjörfirman Gösta Platin, Sthlm. *Flaggfabriker:* Ekelöv & Svensson Flaggfabrik, Karlstad, Göteborgs Flagg- & Täckfabrik, Göteborg. Stockholms Flaggfabrik, Sthlm.

Fotogenkök: A.-B. B. A. Hjort, Sthlm, (Primuskök). *Färdiggjorda Färger:* Montelius Handels Kompani, Sthlm, (Sani-Flat).

Färdigmonterade villor & stugor: Forssjö Trävaru A.-B., Katrineholm.

Gas- & Vattenledningsentreprenörer: A.-B. P. Naumburg & C:o, Sthlm.

Golvträ: A.-B. Fogelfors Bruk, Fogelfors. *Granitarbeten:* Bröderna Gustafsson, Sthlm.

Icopal tjärfri takpapp: A.-B. Svenska Icopal & Takpappfabriken, Malmö.

Keramik: Konstförlaget Grafia, Sthlm. *Kokkärl:* Kokums Järnverk, Kallinge, (Emalj). Kungsörs Bleckkärlsfabrik, Kungsör, (Aluminium). Svenska Metallverken, Västerås, (Skultuna Emalj).

Kokspisar: Bolinders Mek. Verkstads A.-B., Sthlm. Ebbes Bruk, Huskvarna, Huskvarna Vapendepöt, Huskvarna. Ing. A. Hermansson, Sthlm.

Lås: Byggnadsmaterialaff. Göta, Sthlm. Låsfabriks A.-B., Eskilstuna.

Marmor: Nya Marmorbruks A.-B., Kolmården. *Murtegel:* Olsson & Rosenlunds A.-B., Sthlm.

Parkettgolv: A.-B. Jönköpings Snickerifabrik, Jönköping.

Papp: A.-B. Joh. Ohlssons Tekn. Fabrik, Sthlm. *Pianomagasinet:* A.-B. J. A. Fogelqvist, Musikhandel, Norrköping. A.-B. Förenade Piano- och Orgelfabriker, Sthlm. Hirsch Pianomagasinet, Sthlm. Lundholms Pianomagasinet, Sthlm.

Sanitära Inredningar: Skånska Rörlednings A.-B., Malmö.

Solignum: Ternström & Roos, Sthlm. *Strömbrytare:* A.-B. Membra, Sthlm.

Symaskiner: Huskvarna Vapendepöt, Huskvarna. Symaskins A.-B. Singer & C:o, Sthlm.

Takpapp: Svenska Pappnederlaget, Sthlm, (Ohako takpapp).

Taktegel: A.-B. S:t Eriks Lervarufabriker, Uppsala. Olsson & Rosenlunds A.-B., Sthlm.

Tapeter: Björklunds Tapetaffär, Sthlm. Käbergs Nya Tapetfabrik, Sthlm. Tapetkompaniet, Sthlm.

Textilier: Almedals Försäljningsmagasin, Göteborg. Arvika Spinneri & Vävnadsaff., Sthlm. Konstfliten, Göteborg. Kinamagasinet, Stockholm. Norrköpings Bomullsvveri, Norrköping, (Tuppen). Norrköpings stuvlager, Sthlm. S:t Birgittaskolan, Sthlm. Skand. Trädgårdensfabr. Tangen, Sthlm. Svensk Hemslojd, Sthlm. Äkta Spets- & Sidendepöten, Sthlm.

Toilettrumstillbehör: Nordiska Rör A.-B., Sthlm. *Toruströ:* Byggnadsmaterialaff., Göta, Sthlm.

Trävaror & Snickerier: A.-B. Träkol, Sthlm. Olsson & Rosenlunds A.-B., Sthlm.

Trävaror & Snickerier: A.-B. Träkol. Olsson & Rosenlunds A.-B., Sthlm.

**UNGERSKA
KONSTUTSTÄLLNINGEN**

KONSTAKADEMIEN
STOCKHOLM.

Öppen kl. 10 f. m.—6 e. m.

Entré 2 kr.

KNUTSONS
Ottomaner
Dalag. 14, Sthlm. oöverträfade

1:sta
2:dra
3:dje

upplagan av boken

**SADHU
SUNDAR
SINGH**

av B. H. STREETER
och A. J. APPASAMY

slutsålda
på 3 veckor

Enda arbete på svenska språket om den märklige mannen, vilket godkänts av Sadhun själv.

4:de upplagan
(7—9:e tusendet)

nu utkommen!

Pris häft. (232 sid.) kr. 2:75.

DIAKONISTYRELSENS
BOKFÖRLAG.
STOCKHOLM.

DIRIGOLD

BORDBESTICK
(Knivar, gafflar, skedar m. m.) äro de yppersta. Eleganta, hållbara, i längden billigast. Använd ej nysilver, som vanligen är utländskt och blott håller en kortare tid. Dirigold varar en mansålder. Svensk uppfinning och tillverkning.

Ensamtilverkare:
A.-B. ALCOMETALLER
Örebro.

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filtar, mattor, gardiner. Billiga priser.

ADOLF PEHRSON
NYBROGATAN 34
Stockholm. A. T. Öst. 36 73.

STÅLRESARMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Mot blodbrist och allmän svaghet

Ferrin

Bästa Järnmedel,

Utmärkt stärkande.

Korsetten "SPIRAL"

Bästa hälsokorsett, av extra 1:ma dräll eller jaquard, försedd med helt böjbara spiralfjädrar o. planschetter, vilka omöjligt kunna brytas av.

Priser från 10:— Kr.

Obs! Oombärlig för alla Husmödrar.

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
74-78 Drottninggatan 74-78
STOCKHOLM

MATTOR

piskas, tvättas kemiskt
Omfärgas

Sommarförvaras hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Z-bageriets bröd.

Vörtlimpor (Carlzonslimpor), Kungsbröd, Formbröd m. m. finnes hos de flesta välsorterade brödbäck- och livsmedelshandlande.

C. A. Carlzons Bageriaktiebolag, Z-bageriet

Döbelnsgatan 65, Stockholm.

A. T. N. 114 13. R. T. 87 03.

Hermes

lätillgänglig, hållbar och billig
velocipedringar
äro marknadens
förnämsta

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
maizenagröt
etc.

Tvättmaskin: Kommandit A.-B. Sjöstedt & C:o, Sthlm.

Täljstenskaminer: Handöls Nya Täljstens & Vattekrafts A.-B., Sthlm.

Varmvattenapparater: Ebbes Bruks Nya Arrendes A.-B., Huskvarna.

Villatomter: Wiggbyholm, Gårdskontoret, Wiggbyholm, Österskärskontoret, Sthlm.

Värmeledning: Värmelednings A.-B. Celsius, Malmö.

Värmeledningsspisar: A.-B. Malcus Holmqvist, Halmstad. Woco, Borås.

Värmeledningsskamin: Sjöbo Bruk, Sjöbo, (Sigma).
Öppna spisar: S:t Eriks Lervarufabriker, Uppsala.

Litteraturlista för dem, som sätta bo och bygga.

Bostadsplaner:

Praktiska och hygieniska bostäder, betänkande utgivet av kommittén för utredning rörande bostadssociala minimifordringar för smålägenheter. Statens byggnadsbyrås typritningar för egnahemsbyggnader. Pris 5 kr.

Svenska Slöjdföreningens mönsterblad. Pris 2-3 kr. Katalog gratis.

Byggnadsritningar till moderna sportstugor och villor, utförda av Gate, Torben Grut, C. O. Hallström, Gustav Holmdahl, Höög, Mörning, Cyrillus Johansson, Knut Nordenskjöld, Carl Åkerblad m. fl. Björk & Börjessons förlag.

Den svenska egnahemsrörelsen, utgiven av Nationalföreningen mot emigrationen. Gebers förlag. Pris 3 kronor.

Arbetarbostäder vid industriella verk, av John Åkerlund. I distribution hos Nord. Bokhandeln. Pris 4,50.

Svenska allmogehem, av Gustaf Carlsson. I distribution från Fritzes Bokhandel. Pris 5,75.

Gamla Svenska Allmogehem, av Gustaf Carlsson. Fritzes Bokhandel. 2 häften à 5 kr. vardera.

Inredning och möbler:

Vackrare vardagsvara, av Gregor Paulsson. Bröderna Lagerströms förlag. Pris 2,50.

Svenska Slöjdföreningens teckningar för hantverk och slöjd Katalog gratis.

Hus och hem, av August Brunius. Norstedt & Söners förlag.

Facktidsskrifter:

Svenska Slöjdföreningens Tidskrift. Per år 15 kr. (10 häften och 2 specialhäften). Redaktör Gregor Paulsson. Medlemmar erhålla tidskriften kostnadsfritt. Medlemsavgift 10 kr. A.-B. Gunnar Tisells Tekniska Förlag.

Form och Färg, Göteborg.

Byggmästaren. (Huvudredaktör Hakon Ahlberg. Andre redaktör Axel Eriksson.) Pris per år 15 kr. Bröderna Lagerströms Förlag.

Arkitektur. Pr år kr. 8. A.-B. Gunnar Tisells Tekniska förlag.

Teknisk Tidskrift med Arkitektur. Pr år kr. 40. A.-B. Gunnar Tisells Tekniska förlag.

Tidskrift för Hembygdsvärd. Utgiven av Samfundet för Hembygdsvärd. Pris pr år (6 häften) kr. 8. Redaktion: Grönegatan 12, Lund.

Byggnadsvärlden. Pris pr år (24 häften) kr. 8.

(Forts. fr. sid. 483.)

jes brukliga och kan skötas med en hand. Hon håller nu som bäst på att ta ut patent på uppfinningen.

Men på somrarna flyttar fröken Key ut till sin kära sommarvilla vid Roxen, där hon vid behov ikläder sig en målars skepnad. Härom våren — under den dyra kristiden — strök hon sin stuga med olje- och rödfärg, målade fönsterbågarna fina och hade den tillfredsställelsen, att hela historien kostade henne 90 kr., medan en släkting, som lejde för arbetet, fick betala 300. Till på köpet kom hon hem till staden efter sin målarvecka brun och pigg som efter en rekreation! Under sitt omväxlande liv har fröken Key delat med sig mellan det älskade hantverket och sina starka sociala intressen. I sin vackra sommarvilla Sandvik har hon i tio års tid tagit emot utslitna kontorister och butiksfröknar som sommargäster, hon hade på sin tid en arbetsstuga för småbarn i den gamla Nybergsgård, hon han studerat intarsia i Vierlanden, haft slöjdskola vid Lästmakaregatan i många år, hon har verkat ivrigt för Östergötlands hemslöjd, på sistone har hon hållit föredrag i hemvärd över hela Sverige såsom Husmoderföreningarnas Riksförbunds utsände, och för ögonblicket skriver hon på en bok, som kommer att heta: Bygg dig själv en stuga och vårda Ditt

NYHETER I
CRETONNE

NU INKOMNA

J. F. HOLTZ

H. M.
DROTTNINGENS

HOF-
LEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTORG 5 - STOCKHOLM

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad | endast
Konfekt | 4:70 kr.
Marmelad | per ask

till landsorten fraktfritt 5:20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

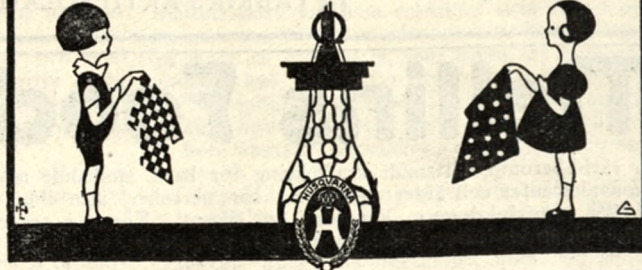
Då alla husmödrar erkänna att ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Barnens kläder sys och lagas, stoppas och märkas bäst

HUSQVARNA SYMASKIN

Maskinen erhålles på bekväma betalningsvillkor.

VÅRVINDAR SYSTER ELLAS
SALVA

Tillverkare
FABRIK A-B ELLAS
~STOCKHOLM~
PRIS
KR:2

Bevara huden för
vårvindarna. An-
vänd varje morgon
och kväll Syster
Ellas Salva.

Försäljes
överallt

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrländsgatan 16 - Stockholm.

A.-B. NORDISKA
TVÄTT- & STRYKINRÄTTNINGEN

LEVERERAR PÅ KORTASTE TID

HUSHÅLLSTVÄTT

SKONSAM OCH SAK-
KUNNIG BEHANDLING.
INGA FRÄTANDE ÄMNER.
FÖRSTKLASSIGT ARBETE.

H. K. H. Kronprinsens
Hofleverantör

ALLM. TEL. NORR 9960

RIKS TEL. 30460

S:t Eriks öppna spisar, kakelugnar ("Mariebergare"), glacerade väggbeklådnader, väggbrunnar, keramik, trädgårdsurnor, glacerat taktegel.

A.-B. SANCT ERIKS LERVARUFABRIKER,

Tel. 210

UPPSALA.

Tel. 210

JÄGERS
DOPPVÄRMARE

300 watt Kr. 10.—

450 " " 12.—

600 " " 14.—

**KÅBERGS
KONSTNÄRS
TAPETER**

13 BRUNKEBERGSTORG 13
STOCKHOLM
R. T. 431

KÅBERGS NYA TAPET-
FABRIKS AKTIEBOLAG

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och älderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- och drogaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

hem! Kanske får en del av hennes företagsamhet och duktighet sin förklaring i det faktum, att hon är smålänning, och från det mörkaste Småland till på köpet!

På tal om köket till 2-rumslägenheten framhåller fröken Key, att det inte skall betraktas som norm för hur ett kök måste vara. Hade förberedelseiden ej varit så begränsad — ett par veckor — hade det mera kunnat tangera idealköket. Särskilt ville hon dock framhålla förträffligheten i den apparat, som leder spisvärmen in i behållaren i tvättrummet. Hon har själv i 18 år använt apparaten i sitt sommarhem, och den fungerar där oklanderligt. Verkstaden, som konstruerar varmvattenapparaten, har för närvarande levererat 100 st. sådana pjäser till allmän belåtenhet. Om man eldar på kvällen i köks-spisen, har man på morgonen 40 grader varmt badvatten i behållaren, vilken rymmer 150 liter. Vilka utsikter för landsbygden, där badrum hittills ofta varit en utopi! Bland andra som konstruerat dylika varmvattenapparater, är baron Max Hermelin, och det icke minst förträffliga är apparatens pris — 100 kr.

I en-rumslägenhetens kök är det fröken Ingrid Carlsson, som varit "den ordnande handen". Fröken Carlsson utexaminerades 1919 från Fackskolan i Uppsala och sedan 1920 har hon varit hemkonsulent i Uppsala Läns Hushållningssällskap. Som sådan reser hon omkring på landsbygden och håller kurser i rationellt skötande av hem och diverse föredrag, och hon har genom sin fackliga duglighet och sitt älskvärda, friska väsen gjort sig ofantligt omtyckt av sina åhörare och elever. Det vore säkert till stort gagn för en rationellare hemvård ute i bygderna, om de olika länen tillsatte åtminstone var sin hemkonsulent. I närvarande stund är deras antal blott fyra. Det intresse deras verksamhet väckt, vittnar om att här finns ett behov som väntar att bli fyllt. R.

En trevlig blus med virkad kant.

FÖR DEM, SOM AV EN ELLER ANNAN orsak icke vilja ha en helvirkad eller stickad jumper, lämpar sig denna modell utmärkt. Blusen är i kimonofason, kring hals, ärmar och nerkring virkas med molinégarn eller dylikt i färger efter behag.

Mönster, som ställts till vårt förfogande av fru B. Lidbäck, kan erhållas jämte beskrivning mot insändande av 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning, Stockholm, prov å virkningen mot insändande av 60 öre i frimärken till fru B. Lidbäck, Iduns Redaktion, Stockholm.

*

En barnklänning för — 1:45.

En liten klädning för 3 à 4 års barn.

Ovanstående modell är virkad av oblekt 6-trådigt bomullsgarn. Den är lätt att förfärdiga och lätt att tvätta. Någon strykning behöves ej förekomma.

**BRIO
MOTORN**
Den vibrationsfria, encylindriga.
Lättstartad, driftsäker,
stark, tystgående och
billig i driften.
Återförsäljare antagas.
AKTIEBOLAGET BRIO-MOTOR,
SUNDBYBERG

Tapetkompaniet

levererar Eder

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

Duktyger - Handdukar

Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
GÖTEBORG

Spirella-

Korsetter erhållas hos

Fru ANN-MARIE SEDSTRÖM,
Östermalmsgatan 22. A. T. Öst. 57 97.

Garantimärket på yppersta Fickur
Bese prov hos Urmakaren!

Kalmar Vapen,
Högsta kvalité kärnmjöl
Kalmar Ångvarns A.-B.

AZYMOL STIMULUS

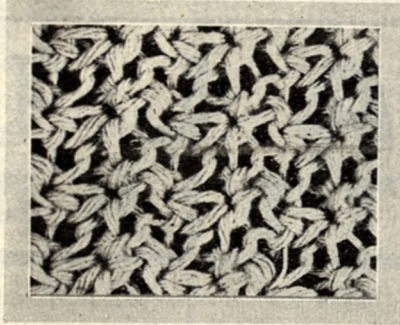

förlänar glans och kraft åt håret
samt hindrar dess avfallande.

OBS! De varje flaska åtföljande läkareintygen.

Man virkar det lilla livet först, sedan kjolen med sin spets i kanten, och hopsyr de båda delarna i midjan. Skärpet flätas av rött och vitt garn.

Pappersmönster jämte beskrivning kan erhållas mot insändande av 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning, Iduns Redaktion, Stockholm. Prov å virkningen jämte spetsen mot 60 öre i frimärken till fru B. Lidbäck, Iduns Redaktion, Stockholm.

Detalj ur virkningen.

Mamma och föreningslivet.

SNART EN HALVTIMMA HADE FRU L. stått i telefon och minst tjugo gånger under denna tid hade hennes 13-åriga lilla dotter Britta gått och tittat efter om ej samtalet var över. Britta skulle få gå till Stina och leka se'n, bara hon kunde sina läxor men nu stod ju mamma, som skulle hjälpa med franskan i telefon så länge, att det blev väl alldeles för sent se'n att gå till Stina. Och så var

det alltid, så snart mamma skulle hjälpa henne med något. Antingen var det telefon, som ringde och mamma blev upptagen i halvtimmar eller ock var det sammanträden. Hon hatade allt detta och hon avskydde allt som tog hennes älskade mamma ifrån henne. Hur lycklig tyckte hon inte Stina var, som jämnt fick ha sin mamma i fred, och tänk vad där ständigt var lugnt och trevligt med kaffebrickan ofta på bordet, när hon kom på e. m. och Stinas mamma sittande med sitt arbete i den stora stolen vid fönstret medan Stina satt bredvid med sina läxor, sitt arbete eller en rolig bok. Eller ock stopade de strumpor tillsammans eller läste Stina högt för sin mamma eller lade de puzzles tillsammans. Visserligen hade hon ju hört, att de tyckte, att hennes mamma var så duktig och att hon skötte om alla möjliga föreningar så bra, men vad brydde hon sig om det, när hon aldrig fick så där riktigt rå om sin mamma. Hon suckade tungt och lovade sig själv, att föreningar det skulle allt få vara för henne, när hon blev stor.

Äntligen hörde hon mamma ringa av och med brådskande steg gå genom rummen. Britta smög sig in i sitt rum, ty hon visste, att mamma ville att hon skulle sitta färdig med boken uppslagen, när hon kom.

Men allt var tyst och mamma kom ej som hon lovat. Då smög Britta sig åter ut och där stod mamma i tamburen färdig att gå ut.

— Mamma, min franska, sade Britta stilla.

— Ja, kära barn, den glömde jag bort och nu hinner jag omöjligt, ty då kommer jag för sent till sammanträdet i föreningen "Försummade barns vård", du får försöka reda dig själv, kvällen är lång och du har intet annat att göra. Hinner jag hem innan du lagt dig, skall jag hjälpa dig då.

— Men läxan är så lång och svår, mamma, och du lovade hjälpa mig och så skulle jag ju få gå till Stina och leka se'n.

— Ja, det får du fortfarande, men plikten framför allt, kom ihåg det, min flicka, och så nickade modern ett hastigt adjö och tamburdörren föll igen efter henne.

Britta skämdes över sin uppstudsiga tanke, men hon stirrade på den stängda dörren, medan stora tårar stego upp i hennes ögon. Så gick hon långsamt tillbaka in i sitt rum, medan en känsla av något bittert steg upp inom henne.

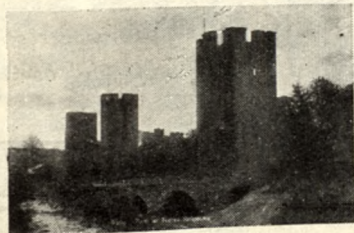
Hon försökte läsa, men orden ville ej fastna utan kretsade tankarna blott kring mamma, och hennes ord "plikten framför allt" ljödo åter och åter i hennes öron. Till slut kom en trotsig tanke, som viskade till henne, "men mammas plikt är väl inte att bara sköta föreningar utan mig också".

Britta skämdes över sin uppstudsiga tanke, men hon kunde ej släppa den, ty hon tyckte hon hade rätt.

När mamma se'n kom hem på kvällen, hade Britta skrivit ett ödmjukt litet brev och lagt på mammas nattduksbord vari hon erkänner sina tankar och ber mamma om förlåtelse och säger, att hon tycker det är så svårt att hon aldrig, som Stina får ha sin älskade mamma hos sig, därför att mamma aldrig hade tid för föreningar, sammanträden och telefon och så slutade hon med att be sin mamma ej bliva ond, ty hon längtade så mycket efter henne och saknade henne så mycket.

Detta lilla brev gav fru L. mycket att tänka på, och när hon varit inne och sett på sin lilla flicka, som somnat med tårar på kinderna och den svåra franskan under huvudkudden, kom hon till insikt om att hon försummat mycket, som hon ej förut tänkt på, att en mors första plikt är i hemmet och hos barnen, så länge de behöva henne. Sedan, men först sedan, om tid och krafter medgiva är hennes insiktsfulla hjälp värdefull för samhället.

MARTHE.

Tillbringa Edra ferier å
GOTLAND
Besök VISBY. Nordens märkligaste medeltidsstad. Lämpligt mål för skolresor.
Upplysningar genom
TURISTBYRÅN, VISBY.

Gynna
IDUNS
annonsörer.

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

Rydbergs Blandning

PERCY F. LUCK & Co.

N I N O
Oat-meal

Ninon är
hudcrämen
par preference

HYLIN & C^{OS} F. A. B.
STOCKHOLM

Av SANGALLA the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

IBEM

Liksom vinterns snö och frost
smälter för vårsol blid
försvinner var fläck av rost
för IBEM till evig tid.

"IBEM", rostuttagningsmedel,

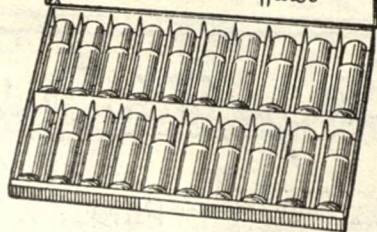
finnes överallt till 75 öre tuben.

AUG. SJÖSTEDT, Apelbergsg. 52, Sthlm.
Tel. Allm. Norr 153 42, Riks 55 99.

Spieckers
Sano-Kapslar

En kapsel
dagligen abstrar snabbt
kräfter, levnadsmod och ar-
betslust. Undanröjer trötthet,
nussmod och sömnlöshet.
Åsk Kr. 4.25 Finnes å alla apotek
och kemikalieaffärer

LÄSARINNORNAS SPALT

Signaturerna X:et, Herrgård,
Bekymrad, Dal-Anna, Landsorts-
fru, Tilly, Lidande, Livsintresse,
Gymnastikdirektör, Förhoppnings-
full 26 år, Tj—C, och Rådvill
Landsortsflicka ha personliga
svar att avhämta. Insänd svars-
porto, så tillstålla vi Er svaren.

FRAGOR.

Vore mycket tacksam få veta
namn på hotell vid badorter i
Danmark. Vad kostar uppehållet
vid danska badorter nu?

"Billigt — men bra".

Adress önskas i London å pen-
sionat helst nära park, där ny-
gifta kunna erhålla ett hem un-
der några månader i förening
med undervisning i engelska.

Arsprenumerant.

Har tänkt tillbringa min semes-
ter i Finland och blev fastare be-
sluten därtill efter D:r Söder-
hjelm's artikel. Varför resa ej
svenskarna till Finland?

Som jag är fullkomligt obekant
med någon lämplig tillflyktsort
under semestermånaderna, frågar
jag om Idun eller Iduns läsarin-
nor känna till någon trevlig, ej
för dyr badort i "de tusen sjöar-
nas land". Tacksam för upplys-
ningar vore

"Självförsörjande".

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Undertecknad placerad
på landet älskar musik oerhört,
men har intet tillfälle att få höra
vacker musik eller sång (utom
fågelsång förstås, men den har
ju nu på vintersidan ej heller va-
rit så förstklassig). Längtar efter
toner. Undrar om det är en för-
mäten tanke att fundera på att
lära spela fiol (kan få en bra
dyl.). Även få tillfälle till un-
dervisning i de första grunderna och
behöver ej befara att störa någon
vid event. överspelning. Vilken
undervisningsbok vore bäst för
nybörjare?

Röda Korssyster.

Svar. När både tid, lust, till-
fälle till övning och undervisning
samt fiol finnes, kan nog ingen
anse det vara förmätet om ni sö-
ker att på föreslaget sätt få eder
önskan efter toner uppfylld. Ty-
värr känna vi ej till någon bok
där undervisning i fiolspel med-
delas, och tro för övrigt att fiol-
spelning ej alls kan inhämtas ge-
nom än så den noggrannaste
tryckta och sedan lästa beskriv-
ning. Upplysningsvis kan nämnas
att fiolspelning anses vara den
allra svåraste att lära av all mu-
sik.

Fråga. Ber få upplysning i föl-
jande spörsmål. 1) Hur skall
man behandla en "militärpäl",
köpt i vinter, vilken har den min-
dre tilltalande egenskapen att släp-
pa hår, allra helst synbart på
blå kläder? 2) Finnes något ef-
fektivt medel att rengöra och
hålla aluminiumkastruller invän-
digt fina och blanka. Ny kast-
rull blev efter första användning,
då endast sockerlag kokades,
tämigen brun invändigt, troligen
en följd av själva vattnet. Har
försökt med aska och vatten men
medlet både besvärligt att tillgri-
pa ofta och ej nog effektivt.
Spörsmålets besvarande torde in-
tressera många Idun-läsare.

Ingrid.

Tänk alltid på
NORMANS

vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

Ett par tre

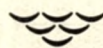
matskedar Tømtens Toåttpulver i
en spann ljumt vatten är utmärkt
att använda vid rengöring av
panel, dörrar och fönsterposter.

NESTLÉ'S BARNMJÖL

användes av alla mödrar, som vilja se sina barn
friska, frodiga och välmående. Detta närings-
och uppfostringsmedel, som är lättsmält, gott och
billigt, är absolut tillförlitligt i synnerhet vid den
kritiska avvänjningstiden. Nestlés barnmjöl är
även ett förträffligt och kraftgivande födoämne
för barn i alla åldrar, mag- och tarmlidande samt
äldringar.

Kom ihåg att SVENSKA MAKARONI

nedgått mycket i pris, att de äro av utmärkt
kvalitet och att de kunna tillagas
på mångahanda sätt! Följ
vår annonsserie i
denna tidning.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-
siden, Räsiden 3: — mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Ny sändning från
Kina av handbroderade Dukar, Löpare, Flygeltäcken, Runda motiv till Kud-
dar, Sjalar, Handvävda Siden, Bronser, Porslin, Handknutna mattor m. m.
Obs. Låga priser.

Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks 30 86.

FALU- ÄTTIKA

— den bästa konserverings-, mat- och
bordsättika, som finnes i marknaden —

tillverkas av

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS A.-B.

VARJE MORGON SYSTER ELLAS SALVA

Vill man hava en
ungdomlig, frisk o.
smidig hy bör man
icke underlåta var-
je morgon och kväll
ingnida händer och
ansikte med Syster
Ellas Salva.

Tillverkare PRIS KR. 2
FABRIKSAB. ELLAS
~ STOCKHOLM ~

Försäljes
överallt

ODALMANNEN

Odalmannens värv består i att bruka jorden. Överallt där odlade marker möta blicken, se vi resultatet av hans trägna arbete. I tunga stövlar med skinnförklädet som ett pansar framför bröstet, går han nu som fordom efter hästen i plogfåran och när han stannar ett ögonblick och låter blicken glida ut över landskapet, känner han behov av att säga med Vår Herre: "Si allt är ganska gott!" Han har skäl att vara nöjd med sitt verk och ändå finns det alltid någonting, som måste ändras eller förbättras. Under det dagliga slitet har odalmannen ej glömt skönhetens och tankens skatter. De vackra, rödmålade bondgårdarna och ortstidningen på fönsterbordet vittna om skönhetssinne och andliga intressen. Bästa beviset på odalmännens vägenhet är dock, att han alltid putsar sina skor med Viking skokräm. Han känner av egen erfarenhet att Viking skokräm överträffar alla andra salubjudna skoputningsmedel och använder därför alltid endast denna skokräm. Om skorna putsas med Viking, förbliva de både hållbara och prydliga. Därför har också dottern sytt in på en vägghonad dessa ord:

Om skorna blott med Viking putsas, av vägens damm ej lätt de smutsas.

CAP

Kakao

lämnar ingen bottenats

**Flaggor
Sticktacken**

och

Vaddmadrasser
i alla prislägen o.
kvalitéer. Begär
prislista. Driftiga
agenter antagas.

Göteborgs Flagg- & Täckfabrik
GÖTEBORG I.

OTTOMANER

Förmånliga betalningsvillkor

THORWALD OLSÉN, Blecktornsgränd 6, Sthlm.

Allm. Tel. Söder 9851.

Goldwyn 60

TAND-CRÈME öre

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N° 14
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Svar. Antagligen är det från början något fel med skinnen i pälsen efter den faller så onaturligt mycket som fallet här synes vara. Det enda råd vi kunna giva är att duktigt piska och sedan kamma samt borsta pälsen. Därigenom avlägsnas en del redan lösa och på god väg lossnade hår. 2) Aska är fullt ut lika olämpligt för rengöring av aluminiumkast-ruller, som någonsin soda. Numera finnes en hel del olika rengöringsmedel för aluminium, vilka i allmänhet äro ganska billiga; några särskilda namn minnas vi nu ej, men de föras i de flesta bosättningsmagasin — men vill ni fort och lätt ha en aluminiumkastrull blank, så koka i den sur rabarber, färsk eller buteljrabarber.

Fråga. Vore tacksam för upplysning genom "Frågor och Svår" spalt, huru på praktiskt sätt i hemmet sammansätta stärkelse för strykning av kragar och manschetter.

Prenumerant.
Svar. Här är ett förtäffligt recept på okokt stärkelse, vilken städse användes av mycket dugliga strykerskor: 50 gr. borax, 3 hekto stärkelse, 15 gr. skivad aseptintvål, 1 lit. vatten (drygt). Borax, tvål och $\frac{3}{4}$ av vattnet uppvärms men får ej koka. Stärkelsen upplöses i resten av vattnet, som bör vara kallt. När boraxlösningen är kall blandas den till stärkelsen. För att få den riktigt blåvita färgen, tillsätts några få droppar ultramarin. — Vid själva stärkningen, nedläggas de väl tvättade, från föregående stärkning fullt befriade artiklarna — kragar, manschetter etc. — i stärkelsen och varje sak gnuggas duktigt däri så stärkelsen fullt tränger in i vävnaden. Skulle något av stärkelsen sitta fast på tyget, doppas fingret i en bredvidstående skål med vatten och så skrapas stärkelsen bort. (Finge denna sitta kvar, uppstode sedan vid strykningen ojämnheter). Allt efter som kragarne etc. äro stärkta, läggas de bredvid varandra på en handduk, som sedan rullas samman. Därefter kan strykningen omedelbart börja.

Fråga. Vill någon vara vänlig och upplysa om, vart jag skall vända mig för att erhålla någon anställning under inst. sommarsemester, som uppapperska vid badort, rest. eller sommarservering, där man kan förtjäna något — samt utan att behöva skaffa sig onödigt dyrbara kläder d. v. s. gå klädd i enkla bomullsklädnader. Mycket tacksam om svar till

Svar. Vi tillråda eder att direkt tillskriva kamrern vid någon av våra enklare men ändock väl ansedda badorter. Möjligen får ni då det rådet att höra er för hos den person — oftast hushållsföreståndarinnan — som har anstaltens matordning om hand. — Vill ni ej gå denna vägen, får ni försöka att anlita en platsanskaffningsbyrå.

Fråga. Svensk bondflicka önskar i Tyskland utbildas till gartner. Till vem vända sig och hur ordna allt bäst och billigast? Svar emotes tacksamt.

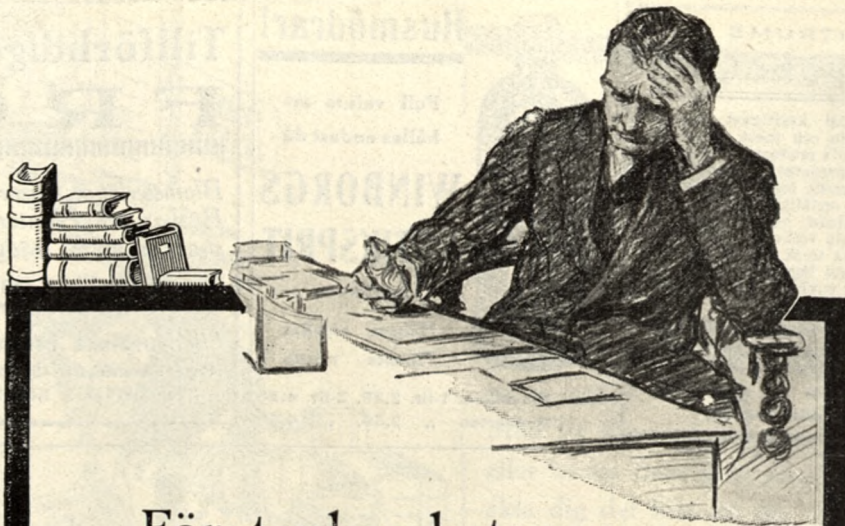
"Gång allein".

Svar. Svensk bondflicka tillrådes att först söka komma i en svensk mindre trädgårdsskola och där inhämta de första grunderna i trädgårdsskötsel, innan hon beger sig till ett främmande land, för att där på ett främmande språk lära vad som fullt ut lika bra kan läras i hemlandet.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

För tankearbetaren

är vid det uppslitande arbetet »4711» ett oumbärligt medel till att uppfriska de ansträngda nerverna.

Man bör emellertid endast använda den äkta 4711 (Blå-Guld-Etikett). Från år 1792 framställd i alltid samma överlägsna kvalitet och efter ett originalrecept, som ingen annan äger.

4711 Eau de Cologne

Gör ett försök med 4711 Eau de Cologne-Tvål

Detta märke på varje förpackning — en borgen för bästa vara.

Begär

Sellerins

så får Ni det bästa!

Växtmargarin:

"Extra Växt"

Gräddmargarin:

"Högsta Märket"

Oatine

OATINE är behagligt i bruket, välluktande och oundgängligt i barnkammaren. Begär uttryckligen Vit creme grönt lock och tillbakavisa alla efterrapningar. Tub eller burk, vanlig storlek, och stor burk (5 gånger så mycket).

Begär endast OATINE "Vit creme, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är välluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Kameror, Förbrukningsartiklar, Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT, FREDSUTFÖRANDE
Aktiebolaget Arto. Malmö.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Husmödrar!

Full valuta er-
hålles endast då

WINBORGS ÄTTIKSPRIT

användes.

Högsta styrka.
Finaste arom.

Pris i Stockholm 1-lit. 2,25, 2-lit. 4,25
.. i landsorten .. 2,50, .. 4,50

Tillförlitligaste

FRÖ

Blomsterlökar, Rosor, Träd,
Buskar och Plantor, Red-
skap m. m. för trädgården.

Återförsäljare rabatt.
Katalog på begäran.

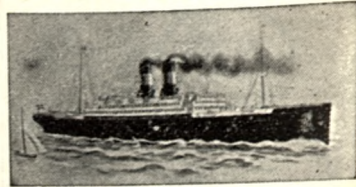
A/B Nordiska Fröhandeln
Mäster Samuelsgatan 45, Stockholm C
Telef. 817 25 - Norr 142 20

Passa på

Desinficera munnen. Icke blott un-
der epidemier utan också under van-
liga förhållanden är det av största
vikt att munnen rengöres och desin-
ficeras så att de baciller som ständigt söka tillflyktsort i mun-
intetgörelsen uppnå detta, be-
drögligt icke läkemedel, om man
ständigt använder Colgates Tandprepa-
rater, får man munnen desinficerad
utan ytterligare utgifter, samtidigt som
tänderna bli vackra och vita.

Desinficera Munnen

Colgate & Co

Direkt Linie till Amerika. Skandinavien-Amerika Linien

Skeppsbron 16, Stockholm.
Tel. adr. Transatlantic R. T. 7890.

Regina

Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.

Finnes i varje
välorterad manu-
faktur-, tricot- och
kortvaruaffär.

Direkt till förbrukare
sälja vi

Äkta Kina- och Ceylon-Teer

av utsökt kvalitet i originalpackningar
om 1 lb. och ½ lb. till kr. 5:— och
kr. 2:75 pr paket. (1 lb. = 453 gr.)
För order utom Göteborg tillkommer
porto och postförskottsavgift. Till kün-
der inom Göteborg hemsändes teet efter
tillsägelse pr tel. 2030.

A.-B. John E. Johnson, Göteborg 3.

RADIUM

Radioaktiva kompresser till omslag
mot gikt och reumatism m. fl. åkom-
mor, utstrålande per kvadratmeter
flera miljoner radioaktiva enheter per
dygn, tillverkas nu av det ytterst säll-
synta men i Sverige nyss funna, starkt
radioaktiva, mineralet Euxenit (om-
nämnt i Svenska tidningspressen i
början av året, närmare 8—12 Janua-
ri). Kompresser erhållas till 50 kr. pr
kvadratmeter genom Edv. Fredriksson,
Ätrafors. Obs.! Under århundraden,
således långt före radiums upptäckande,
har med mycket god verkan omslag
av radioaktiva gyttjan och mineral an-
vänts av befolkningen på de utrikes
orter där sådana mineral och gyttjor
förekomma.

G. H—t.

Svar. 1) För värdering av as-
ken torde vara lämpligast att ni
vänder er till A.-B. Bukowskis
konsthandel, Arsenalsgatan 1,
Stockholm. 2) Vi tillråda er att
inte med något medel söka få bort
bläckfläcken; det skulle säkerligen
mera skada än förbättra pjä-
sen. Bäst att överlåta åt en even-
tuell framtida ägare att söka ut-
plåna fläcken om han så finner
för gott.

Fråga. Var så älskvärd och
meddela mig fru Lisa Landegrens
adress. Jag har hört att fru Lan-
degren tager unga flickor i hu-
set för att lära dem huslig gärning.
Om jag så snart som möjligt kunde få svar i Idun skulle jag vara mycket tacksam.

Svar. Fru Lisa Landegrens
adress är Domaregården, Säfsjö.
Dock tro vi ej, att fru Landegren
under denna sommar ger sina po-
pulara hushållskurser, men det
går ju an att försöka!

Fråga. Med anledning av en
artikel i edert senaste nummer
ang. äggkonservering bland annat
med kalk, vore jag synnerligen
tacksam få veta om det skall va-
ra vanlig släckt gråkalk eller vit-
kalk. Högaktningfullt fru E. L.

Svar. Vanlig släckt, gråaktig
kalk brukar vara den vanligaste för
äggkonservering. Tag för allt i
världen icke osläckt kalk!

Stölma-kameror & material äro bäst!

Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från Stöltens Fotohus, Malmö

Flaggan i topp!

Vid behov av
flaggor begär vår
priskurant och prov
å duk.
Vi tillverka YL-
LEFLAGGOR av
prima kranduk.
"STORMFLAG."
GOR" av bomullsduk med tvinnad
varp och "PRIMAFLAGGOR", starka
och prisbilliga.
Vårt fabrikat tvenne gånger prisbelönt.
Alla färger äkta och mätten lagenliga.
OBS.! Priserna betydligt lägre än i fjol.
EKELÖF & SVENSSONS flaggfabr.,
Karlstad 4.

"En hemmets höga visa, som förtjä-
nar att bli känd i vidast möjliga
kretsar", skriver Nya Dagl. Alleh. om
makarna Gordons vackra bok "Hemli-
vets ideal". "Boken är en av dagens
mest värdefulla och beaktansvärda."
(Folksk. Vän.) 2:a uppl. Häft. 3: 50,
inb. 4: 50. Kataloger gratis. Lind-
blads, Uppsala.

Damkläde

extrafina kval. i stor och utsökt färg-
sortering. Herr-cheviot i verkligt hög-
fin kval. och äkta färg, finrandig, kr.
17:— pr mtr.
Minutförsäljning. - Partipris.
NORRKÖPING'S STUVLAGER,
Barnhusgat. 4. Stockholm.

Är säker död
kemikalieaffärer och apotek i flaskor å
2: 25 & 4 kr.
OBS.! Oskadligt för husdjur.

Alla Rättor loc-
kas utav Mu-
ridin"
Det verkar som
förgiftat vin
Dess färg är röd
Och Muridin är
säker död.
MURIDIN
försäljes i alla
kemikalieaffärer och apotek i flaskor å
2: 25 & 4 kr.
OBS.! Oskadligt för husdjur.

Dagligen

bör det påpekas för Eder att begagna
YVY-tvålen. När Ni en gång använt
den, så använder Ni ingen annan toa-
lettvål än Yvy-tvålen. Sprucken och
fnarrig hud undvikes, finnar, fräknar
och pormaskar försvinna, ett ungdoms-
friskt, behagligt yttre framträder och
bibehålles till ålderdomens aftr.

Yvy-tvålen säljes i varje affär i hela
landet.
Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

Gravvårdar

Bröderna Styrenius
Stenhuggeri A.-B.
VÄSTERVIK
Priskurant på begäran.

Crème Odalisk

ger torr och ojämn hy ungdomlig charm.
Pris pr burk kr. 3:— och 5:—.
Nederlag:
PARFYM. JONNY JOHNSON, Hamng. 2, Sthlm
Till landsorten mot postförskott.

MATTORNA

rengöras och sommar-
förvaras bäst hos
STHLM'S VACUUM CLEANER A/B.
(Firman grundad 1905.)
13 Uppsalagatan 13.
Rikst. 93 52. Allm. Tel. Norr 93 52.

-Tablet-
terna

Jogal

verka
snabb o.
säkert vid

Reumatism	Huvudvärk
Gikt	Ischias
Nervsmärtor	Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt
urinsyrelöslöande går Jogal till
själva roten av det onda. Dess
smärtstillande verkningar märkas
genast, även sömnlöshet bekäm-
pas med Togal.
Finnes å alla apotek.

ALLA DÖVA

törde innan
köp göres av
någon hörappa-
rat i eget in-
tresse besöka
oss. Vi inneha
världens min-
sta, billigaste,
bekvämast ap-
parat, i fickfor-
mat. 10 olika
typer som kan
regleras till oli-
ka styrkegrä-
der. Enligt kün-
ders och läka-
rens utlåtande
den bästa. Obs.! Må ej förväxlas med
den amerikanska Acoustikon eller den
tyska hörapparaten Akustik. Se till
vårt firmanamn A.-B. Akustik, Stock-
holm, finnes anbragt å apparaten.
Endast då är den äkta. För efterrapning
varnas. Gratis katalog och upplysning
samt fri provnytt över hela Sverige.
Humana priser och villkor för mindre
beställningar. Mottagning i Stockholm
varje dag 10—5, Lördagar 10—2.
A.-B. AKUSTIK, Mästersamuelsg. 71.
Riks 92 34, 824 98. Stockholm.

Husligt arbete ger fula händer

är ett påstående med modifikation. Huden blir grov av att den vid tvätt, diskning o. s. v. berövas sitt fett. Ersättes detta med ett fett av samma sammansättning, d. v. s. om händerna ofta ingnidas med oxygenolfabrikens Amarant. Coldcream, så bli dessa åter genast återställda.

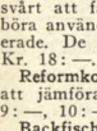
SOLO-KAFFE
A. B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
KA. DET ÖRSTA
JAVAKAFFET

Ryggållare
effektivaste hjälp för alla som har anlag för framåtböjd gång eller insjunket bröst. Uppgiv axelbredd. Kr. 12 och 14 pr st.

Grossesskorsetten
"Dorothea" den praktiskaste o. hygieniska korsett för blivande mödrar. Särskilt konstruerad och reglerbar varför ej att jämföra med vanl. korsetter. Kr. 20:—

Korpulenta damer, vilka ha svårt att få korsetter som passa, böra använda vår särskilt konstruerade. De giva en idealisk figur. Kr. 18:—
Reformkorsetter, behagliga, ej att jämföra med vanliga snörliv. 9:—, 10:—, 12:—
Backfischkorsetter för flickor. Kr. 7:—

Elastiska gördlar, lämpliga för sportmän m. fl., giver en idealisk figur. Kr. 12:—, 14:—, 16:— pr st.
Brösthållare, extra prima. Kr. 3:50, 4:—, 4:75 pr st.

Höftformare
av prima grå dräll. Varje dam som önskar vackra, välformade höfter bör alltid använda våra moderna höftformare, vilka samtidigt tjänstgör som korsett. Kr. 12:— o. 13:— pr st.
Uppgiv mått vid beställning. Exp. till landsorten mot postförskott, ombetsätt.
Sjukvårdsartiklar, alla slag, åderbräcksstrumpor, gummihandskar m. m.
Illustrerad katalog gratis.
MAGASIN SPECIAL, avd. 2. Stockholm.
Särskild Dam- & Herravdelning. Västerlånggatan 66 (Passagen). Filial: Birgerjarsgatan 9.

IDUNS TIDSFÖRDRIV.

- ARITMOREM.
1	2	3	4	5	6	7	=	bränsle
1	2	3	4				=	förnamn
1	4	6	5				=	kräldjur
1	2	6	7				=	möbel
5	7	6	2				=	runt föremål
2	6	4					=	i säng och musik
1	5	6					=	beklädnadsartikel
1	6	7					=	himlakropp
3	4						=	räkneord
6	5						=	bärredskap
7	6						=	rovdjur

FÖRLOVNINGSGÅTA.
Per K. Tordenson
och
Karine Strömerts

Dessa båda personer äro anställda vid en stor firma, och ha där lärt känna varandra. Flytta om bokstäverna i varje namn så att de i stället beteckna de båda kontrahenternas yrken.

GÅTOR.

- Jag har rygg, men kan ej jiggja; jag har ben, men kan icke stå; jag har vingar, men kan ej flyga; jag har glasögon, men kan icke se. Vem är jag?
- En fot bred, en fot lång och dock ingen fyrkant.
- Stora hjältar äga mig, men bli lätt narrar om de allt för mycket fråga efter mig i min andra betydelse.

SOLIDAR

försäljes överallt i
helpaket à 52 öre
halv- „ „ 27 „

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Hennes bror. Införandet av Eder skiss skulle ej hjälpa Eder till den klarhet Ni eftertraktar. Vi tro nämligen att skissens läsare, om de gjorde sig mödan att tänka över och uttala sig om Eder sinnesförfattning, blott vore i stånd att förvirra Edra begrepp med sina stridiga meningar. Hjälpen finner Ni endast hos Eder själv. Gräv ej ned Er i grubbel och se intet syndafördärv i de känslor, som ovillkorligen höra samman med Eder ålder. Ni har förmodligen ej mera anledning till självföret än oräkneliga andra ungdomar som med förtjänster och fel gå med upprätt panna genom livet. — Önskar Ni manuskriftet åter, så uppgiv Eder adress.

Springkicken. Berättelsen är lika stollig som Eder signatur. Ni måtte vara arbetslös som har tid att sitta och skriva ned dylik smörja.

R. N. Finnes ej plats.
M—n. Var nu detta något att anförtro åt offentligheten?

Abbe. Rätt betänkligt. Men avslutningen: "Hej hopp, min ly-

Ren och fläckfri
är den kärlek, som det unga biträdet, där han ställt sig på »Solidarpaketena», bjuder sin käraste.
Oöverträffat står »Solidar» vid alla tillfällen, när det

Solidar Tvätt-
Extrakt

gäller att självständigt tvätta den smutsigaste tvätt, så att den blir bländande vit.

Den, som älskar renlighet, skänker
»Solidar» sin hyllning.

Det kan aldrig nog
påpekas
att

ALFA KO

ARBOGA-
Fabrikens högsta märke
är af all margarin den förnämsta.

ra!" tyder i alla fall på en ljusare framtid för Er tänkande ande. "Mirabile". Rätt nått. Men vi ha ej plats.

B. Dikten är ganska bra. Men vi måste avböja av brist på utrymme.
T. G—g. Nej!

Blomsterlökar, rosor m. m. för vårplantering:

Kinesiska Silkes-pioner.
Dessa trädgårdens förnämsta prydnadsplanter äro vinterhårdiga, ge härliga, stora silkeaktiga blommor i sällsynta färger och

GARANTI: Varor ej till belåtenhet återtagas, ej grobara ersätts med varje order.

dofter. En gång planterade stå de för varje år på nytt i blom. Finnas i en mängd färger och nyanser från klarvit, crème, rosa, röd till djup purpur. Pris pr 1 st. 1:65, 5 st., en av varje färg, 7:80, 10 st. 15 kr., 15 st. 22 kr. 5 st. av en färg 7 kr. Lev. även i blandade färger, vårt val. 5 st. 6 kr., 10 st. 11 kr., 25 st. 25 kr.
Remontrosor utmärka sig framför alla andra rosor genom sin rikedom på vackra och lysande färger, blomma hela sommaren in i sena hösten, växa överallt och mycket hårdiga.
Thea-hybrid. och Thea-rosor äro mycket rikblommande, blommorna äro mycket välluktande och ha en fin och elegant form.
Polyantharosor äro de för plantering i kruka allra lämpligaste, de äro mycket rikblommande, stammen är buskformig och blommorna framkomma i stora klasar. Äro även synnerligen lämpliga till grupper, häckar och infattningar.
Klängrosor äro kraftigt växande och oerhört rikblommande, planteras intill mur, veranda eller fristående i gräsplaner.
Alla ovannämnda rosor äro av utsökt kvalitet och finnas i en mängd färger

och nyanser från snövit, gult, rosa, silkesrosa till mörkrött.
Pris 1 st. 1:75, 5 st. 8 kr., 10 st. 15 kr., 25 st. 35 kr., 50 st. 60 kr.
Anemoner, härliga, storblommiga, i vackra färgnyanser, blomma hela sommaren och trivas överallt. 6 st. 85 öre, 12 st. 1:65, 24 st. 2:95, 50 st. 5:50, 100 st. 10 kr.
Ranunkler, präktiga dubbla blommor i mycket vackra färger, utmärkt gruppblomma. 10 st. 75 öre, 15 st. 95 öre, 25 st. 1:95, 50 st. 3:75.
Enkel begonia, äkta jätteblommande, i färger vit, rosa, gul, orange, scharlakant och svart. 1 st. 35 öre, 6 st., en av varje färg 1:95, 10 st., en färg, 3 kr.
Dubbel begonia, stora, dubbla blommor i färger som enkel begonia. 1 st. 38 öre, 6 st. 2:25, 10 st., en färg, 3:25.
Gladiolus, ny prakt, vackraste nyhet i färger, vit, laxrosa, orange, rengul, indigoblå, sammetsröd, mörkrosa, karminröd, 1 st. 33 öre, 8 st., en av varje färg, 2:45, 10 st., en färg, 2:75.
Montbretia, mycket vacker gruppblomma, gula, orange och röda nyanser i blandning. 10 st. 98 öre, 15 st. 1:45, 25 st. 1:95, 50 st. 3:75.
nya gratis. Order torde insändas snarast.

Alla ovannämnda blomsterlökar äro avsedda för trädgården. För krukodling rekommenderas:
Prakt-kruk-liljor, jätteliljor med enastående vackra blommor, förnämsta och mest eleganta krukblomma. Jättelökar. Färg: vit, rosa, röd. 1 st. 1:75, 3 st., en av varje, 4:95.
Ny-Kruk-Calla är just inkommen i nya, extra goda variationer, mycket kraftiga lökar. Vackraste och mest omtyckta krukblomma. Finnes i färger: renvit, rengul, vit med brokiga blad, 1 st. 1:45, 3 st., en av varje, 4:25.
Gloxinia. Olika färger. Pr st. 60 öre, 5 st. 2:50. Utmärkt vacker krukväxt.
Fransad Kruk-Begonia, i färger som enkel begonia, stor, praktfull. 1 st. 48 öre, 6 st. 2:75.
Köksväxt- o. Blomsterfröer i lager. Pristila gratis. Återförsäljare och agenter antagas.
Varorna sändas överallt, noggrant packade och med garanti för varans äkthet och grobarhet. Likvid uttages genom postförskott eller efterkrav, order underliggande 5 kr. torde åtföljas av likvid, gärna i frimärken, jämte 80 öre till porto.

Salubrin omslag

giva lagda enligt bruksanvisningen
övertäckande effekt

Enorm ökning av postförsändelserna!

55,000 Mars 1921 129,303 Mars 1922

129,303 brev, brevkort och postanvisningar anslände till vår firmas olika avdelningar under mars månad detta år, enligt intyg som företetts i samband med en för kundkretsen anordnad pristävling. I mars månad förra året uppgick antalet till 55,000, alltså utgjorde antalet under mars månad i år 74,303 mera än under samma tid förra året.

Vad är orsaken till denna enorma ökning? Jo, vår alltmör omfattande verksamhet och allt livligare förbindelse med kundkretsen, vår alltmer ökade omsättning, vilken återigen har sin grund däri att allmänheten, även under den rådande depressionstiden kommit till köksinsikt om att vår firma är förmånligaste inköpsstället. Denna sanning bestyrkes av våra hundratals kunder landet runt, som prisa våra goda varor, billiga priser, redbara affärsprinciper. Vår stora, tusentals artiklar omfattande katalog för sommaren 1922 är den bästa rådgivare och hjälpre för var och en som vill köpa bra och billigt. Rekvisera genast katalogen och jämför priserna! Katalogen sändes på begäran gratis mot portolösen.

ÅHLÉN & HOLM - STOCKHOLM

OTTOMANER
PABAN, Stjärng. 5 (inv. Odenplan) Sthlm.

Svenska Kurortföreningen

A.-B. Bie Badanstalt, Katrineholm, Kneippbad, Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Uppl. Badkont. Bie. Läk.: Stads. R. Pousard, Katrineholm.

Borgholm (Öland). Härl. klimat. Alla slags bad o. behandlingar. Bill. priser. Överläkare Dr Joh. O. A. Bergqvist. Uppl. Kamrerarek.

Båstads Havsbad o. kuranstalt, 1/6 härl. läge, en av Västkustens naturskön, badorter. Läkare: Dr Anders Weltzin, Stockholm. Gymn.-dir. Th. Holmberg.

Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål serv. bad. Heltuft. Elektr. ljusb. Omsorgsf. massagebeh. Bill. Läk.: Fredrik Sundelin, Uppsala.

Eda (Verm. Eda) Charlottenberg. Säs. 6/6-15/8. Utm. bad, gytje-, tallbarrs- o. el. Kvartslampa. Gott bord. Goda badkar. Läk.: Dr Alfild Tamm, Stockholm.

Fjällnäs c:a 800 mtr ö. h. I björkskogs. Härl. fjälln., gott bord, c:a 60 rum. Juni-Aug. Läk. E. Rodhe.

Grännaforssa Smäl. högl. Moderna kurorter- o. specialbeh. Läk.: Dr B. Björnsson, Sthlm.

Götarp pr Gnosjö, Smäl. Högt läge i skogr. trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Rikst. Mass. Läk.

Hjo Badanstalt Alla badformer. Strandbad. Utvidgade badlokal. — God mat. Överläkare: Dr E. Tengstrand, Sthlm. Gymn. o. Mass. Dr Hj. Ekberg, Sthlm.

Hälsans Brunnanstalt, Hälsingborg. Den berömda Sofiakällan. Järnkäll. Härl. havsbad i Öresund med sandstrand. Reum. mag- o. tarmsjukd., katarrer. Läk.: A. Björkman.

Johannisdal v. Köping. Järnkälla m. hög radioaktivitet, vars vatten anv. även till alla bad. Läk.: G. Ericsson, Köping.

Källvik 8/6-21/8 v. Loftah. Häls. sobr. o. bad mot Rheum., Gikt, Nervsj. Läk.: W. Bergwall, Kneippbaden.

Lannaskede Härl. läge å Smäl. högl. 900 ft ö. h. Skogr. trakt. Stark järnk. Alla badf. Spec. gytjebeh. Kneipp. Ö. 3/6. Läk. G. Cars, Linköping.

Loka 6/6-17/8. Rheumat., Hjärtfel, Neurasth. Berömda gytjebad, Radiuminhal. Överl. Th. Hedberg, Sthlm.

Medicinska förfrågningar besvaras av ortföreningen utgivna publikationen "Svenska Bad- och Kurorter" (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoret och Svenska Turistföreningen, Stockholm, samt genom Aktiebolaget Nordisk Resebureau; Stockholm, Operahuset; Göteborg, Södra Hamngatan 43; Malmö, Stortorget 13 A; Köpenhamn, Kristen Benikowgade 1.

OBS! Önskligt är att kurgästerna medföra eget linne.

VARFÖR ÄR NI SJUK

då HOMEOPATIEN bevisligen är den bästa hjälparen vid alla sjukdomar. Ring, skriv eller gör oss ett besök. Fråglista för sjukdomsbeskrivning på begäran.

Vänd Eder med förtroende till

WESTLUNDS Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Hom. läkare.
Vardagar 10-2.
Aftonmottagn.: Tisd. o. Fred. 6-7 e. m.
R. T. 73935. A. T. Öm. 16 16.
Sturegatan 6. (Förväxla ej med Stureplan 6).
STOCKHOLM.

Avdelning för: Massage, sjukgymnastik, olika elektriska behandlingar, heluft m. m. (Billig taxa.)

KORGMÖBLER

Billigast Lilla Vattug. 25 A. Sthlm. A. T. 182 41

En liten lyckoböna medföljer varje beställning å en sats babykläder innehållande 7 st. delvis handsydda plagg av prima tyg o. modell Kr. 15:— En sats babykläder av fru Thams modell med s. k. engelsk blöja samma pris. D:o med bärmantel Kr. 21:—

Till landsorten mot postföskott. Fru B. LIDBÄCK, Valhallavägen 53, Stockholm. Riks. 58 26.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specialaffär. OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

CORONA Skrivmaskiner

för privatmannen, hemmet och kontoret. Största skriv- och genomslagsförmåga; garanterat solidaste konstruktion med modernaste anordningar. Över 400,000 i bruk. Pris m. elegant resetti endast Kr. 300.—. Begär prospekt! A.-B. MASKINAFFÄREN ROYAL STANDARD, Malmorgsgatan 1 - Stockholm.

SJU dagar i veckan läses en annons i IDUN

HUSFÖRESTÄNDARINNA, som med intresse och ansvar vill åtaga sig att sköta hemmet för ensam ungherre i Göteborg, sökes. Svar med ref., lönepretentioner och helst fotografi till "Affärsmans hem", Svenska Telegrambyråns Annonsavdeln., Göteborg.

LEDIGA PLATSER

Bättre flicka frisk, barnkär och kunnig i matlagning samt med intresse för hushållning erhåller bra plats medio maj, att samman med husmodern sköta ett mindre hem. — Modern väning med eget trevligt rum. Svar med fotografi, rekommendationer och löneanspråk till: "ej familjemedlem" postbox 92, Karlstad.

Frielev

i Gobelinvärdnad erhålles hos Ameli Fjæstad, Rackstad, Arvika.

Språkkunniga

Stenografer & Maskinskr. erh. goda platser genom

Stockholms Uthyrningsbyrå, Avd. 9. Stureplan 6, Stockholm. Brev besvaras mot dubbelt porto.

Husföreståndarinna

erhåller anställning snarast hos landsfiskal vid stationssamhälle på landet. Hjälp och ordinar lön. Endast å städ- och duglig person reflekteras. Svar till "Varaktig plats" med foto och lönepret. under adress A.-B. Gumelius' Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

PLATSSÖKANDE

I Prästgård

sökes plats av bildad svensk-engelsk flicka (28) för att få lära sköta svenskt hem. Praktisk, ordentlig och arbetsam, samt ätar sig gärna alla sorters sylsror. Engelska och franska lokterner kunna även givas om barn finnes. Vore glad att på lediga stunder få hjälpa till med socialt arbete. Eget rum. A. D. London. Iduns Expedition.

Släktforskning

i svenska och utländska arkiv utföres av
Kyrkoherde H. Södersteen,
Askersund.

Babyutstyrslar.

Bäst beprövade modeller, av fina tillbehör kr. 10:—, elegantare kr. 15:—, Fru Thams modell med engelsk blöja o. gördel samt bärmantel kr. 18:—, Dopkl. o. mössa kr. 15:—, Mönster medf., enbart mönster kr. 2:50. Förfrågningar och offert å större beställningar besvaras mot dubbelt porto.
DAGMAR JACOBSONS LINNE-SÖMNADSAFFÄR.
Borås. Rt. 1406.

Svält ej

Edra krukväxter, De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Ung musikalisk flicka

från lantbrukarehem önskar plats å präst- eller herrgård. Villig hjälpa till med alla i ett hem förekommande göromål (ej grovsvysslor). Vill anses som familjemedlem. Svar till "Fritt vivre", Postfack 25, Jordberga.

Ex sjukgymnast

önskar anställning helst hos läkare att assistera vid mottagningar och för övrigt deltaga i husligt arbete. Kunnig i finare handarbeten. Har förut innehått dylik plats. Svar märkt "Anspråkslös—arbetsvillig", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna,

ung, språkk. och musikalisk önskar plats t. något bättre hem där husm. saknas eller t. ensam Dam som sällskap o. hjälp. Närmare

Stockholms Uthyrningsbyrå, Avd. 9. Stureplan 6, Stockholm.

Sjuksköterska

med mångårig praktik önskar plats till någon klen Dam eller Herre, bästa ref. finnes.

Stockholms Uthyrningsbyrå, Avd. 9. Stureplan 6, Stockholm.

Ung musikalisk

lärlarinna med studentexamen önskar guvernantplats i juli månad. Svar till "5-årig praktik", Annonsk. Drottninggatan 18, Karlstad.

Huslig och ordentlig flicka

önskar plats omkring den 15 juni hos ensam dam eller liten familj, helst vid någon badort. Någon lön önskas. Tacksam för svar till "Pliktrogen", Box 42, Smäl.-Rydaholm.

Guvernante

önsk. anst., gärna över sommaren att lasa och spela med barn. Alder 23 år. Goda ref. finnes.

Stockholms Uthyrningsbyrå, Avd. 9. Stureplan 6, Stockholm.

Musiklärlarinna

med akademisk examen önskar sommarplats som hjälp och sällskap i bättre familj eller hos äldre dam mot fritt vivre och förmånen av att bli ansedd som familjemedlem. Undervisar gärna i sång och musik. Svar till "Musikdirektör", Pipersgatan 14, Stockholm.

PENSIONAT OCH BADORTER

Smögens Havsbad (Badrestaurangen)

rekommenderas.

Säsång 15 juni—1 september. God mat. Trevliga rum. Moderata priser. Härliga salta, varm- och kallbad. Tillfälle till fiske och segling. Tennisplan. Förfrågningar besvaras i Smögen av kamrerkontoret, telef. 43, i Stockholm av Massör G. Svensson, St-telef. V:a 108 32, säkrast I—2 e. m.

Fiskebäckskil

Restaurant Utsikten

rekommenderas!

Pris 5 Kr. per dag.

**Gynna Iduns
annonsörer!**

Guvernans

önskar under sommaren läsa med barn vid Mellby badort. Bostad ej långt fr. badorten. Svar till "Stort intresse", Iduns exp., f. v. b.

17-års flicka

med avgångsbetyg från 8:de kl., önskar plats i familj. Har under ferien haft plats som barnskötarska och hushållshjälp. Svar till "Frisk och stark", Iduns exp. f. v. b.

Lärlarinna,

van förbereda till elementarskollans lägre klasser, önskar plats. Svar till "Nu", Iduns exp. f. v. b.

Ung tysk lärarinna

med högre kompetens söker plats över sommaren i familj. Alla ämnen, särskilt språk och matematik. Behärskar svenska språket fullkomligt. Svar till Martha Jäger, Prästgården, Torrom.

Student

på greklinjen, söker informatorplats i sommar (ej matematiska ämnen), helst i Stockholmstrakten. Svar till "E. W.", Box 6, Svenljunga.

Musiklärarinna

önskar 15 juni—15 aug. mot fritt vire komma i gott hem på landet att undervisa i pianospelning. Tacksam för svar till "Sommarvistelse 1922", Iduns exp., f. v. b.

Elementarlärarinna

önskar omkr. 6 veckors tid plats i trevlig familj på landet. Undervisning kan meddelas i pianospelning, handarbeten och engelsk konversation. Även villig medfölja på resor. Svar till "Fritt vire", S. Gumelius Annonbyrå, Malmö.

I prästgård

eller annat religiöst hem önskar oberoende, ensam änkefru plats som husföreståndarinna. Svar till "Frisk och duglig", Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka

önskar komma som sällskap och hjälp till familj eller ensam dam. Musikalisk och van vid alla husliga göromål. Svar till "G. A.", Iduns exp. f. v. b.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att

annonsera i Idun.

Insänd Eder annons till Iduns Annonkontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Holländaregatan 3.

Professor PATRIK HAGLUND
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik. R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301. För behandling av stöjle- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbningsar.

D:r A. KARSTEN

Medicinsk Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80.
Framstående lärarekrafter.
Individuell undervisning.
Begränsat elevantal.
Begär prospekt och årsredogörelse.
Inspektör Föreståndare
Otto Nordenskjöld. Erik Börner
Professor. Direktör.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Birgittas
Äkta Citron-Crème.
Ofelbart medel mot sträv och narig hy
Bästa ansiktsmassagegrème.
Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden.
Tillverkas av saften av friska citroner.
Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

Fräkencreme
IGA Borttager fräcknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. För-sändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Praktiska,
hygieniska, impregnerade damunderkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. minut billigast från
Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Sommarferier i England

JULI—AUGUSTI
För flickor över 16 år. En månads studieresa — under kompetent ledning — till bemärkta platser i England. — Deltagarna samlas i Stockholm och Göteborg varifrån ledare medföljer under resan. Skriv till föreståndarinna för The English School, Nysted, Danmark.

Över sommaren

emottages fortfarande elever vid Hösterums Husm. & Trädg.-skola. Utm. ref. Svar snarast till Fru S. af Ekenstam, Hösterum, Söderköping.

Flickpension å Villa Vettra

Husmodersskola.
Naturskönt belägen vid Vätterns norra skärgård. Stor frukt- och blomsterträdgård. Nu kurs 1 juni—1 sept. Fackutbildade lärarinnor. Härlig sommarvistelse. Bad. God omvärdnad. Reducerade priser. Elektriskt ljus. Begär prospekt. Riks. Sundbo Hammar 10.
Fru Elvira Giöbel, Hammar, Askersund.

Sommarferiekurser

på badorter i England och Frankrike för studerande ungdom, manlig och kvinnlig, samt andra intresserade.
Prospekt och upplysningar genom kursernas anordnare
Läroverksadjunkten Bernhard Jansson, Linköping. Tel. 13 76.

STILLE-WERNERS CENTRAL
R. T. 16672 REGERINGSGATAN 19 R. T. 16672
Gördlar av alla slag (nya modeller). Gummistrumpor och bandager. Mättagning och provning även i hemmen.
HÅLFOTSLÄGG
D:r Henning Waldenströms modell.
Lätta och hållbara, tillverkade av rostfritt stål utföras de efter foten för varje särskilt fall och hårdas därefter — bibehålla sedan sin form. Vid beställning per post (till avd. B) torde bifogas avtryck av båda fötterna; tagas på följande sätt: Fotsulan bestyckes med en lösning av mörk vattenfärg, som får avdunsta något, tills foten är lagom fuktig, varefter patienten ställer sig på ett ark papper och man har så avtrycket. Beteckna med X eventuellt ömmande punkter. Bäst att behandla en fot åt gången. Ju finare avtrycket är, desto bättre passande bliva hälfootsläggen.
Pat. ann.

Stilfulla Kappor och Klänningar

Aftontoaletter, sys väl och billigt i Fru Louise Lundgrens Damskrädderi-ateljé, Västerlånggatan 68, 4 tr. R. T. 224 61. Mångårig praktik.

Strengnäs Husmodersskola

En sex veckors sommarkurs börjar 15 juli med undervisning i matlagning, bakning och konservering. Hösttermin 31 aug.—15 december. Grundlig och praktisk undervisning. Prospekt mot porto genom Fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898.

Herrsätra Skola, helpension,

8 kl. flickskola, helpension, förlagd till Carlberga villaegendom, Södertälje. Anna Sundin. Riks Södertälje 532.
Skolan står under K. Skolöverstyrelsens inspektion.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar 20 sept. 1922 en ny kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: finare och enklare matlagning även vegetarisk, klädsömnad, vävning, födoämneslära, bokföring samt främmande språk. Närmare upplysningar och referenser lämnas av
GERTRUD WALIN. Leksand. SIGNE PHILIP.

GRANSHOLMS
FINPAPPERSBRUK
ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803
Specialbruk för finare pappersorter
LEVERANTÖR AV
IDUNS PAPPER
OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:
R. W. STARE
R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

Utmärkta organ för annonsering i landsorten!

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Gevele: Gevele-Posten.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand: Härnösands-Posten.
- Höganäs: Höganäs Tidning.
- Hörby: Hörby Dagblad.
- Jönköping: Smålands Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Linköping: Östgöten.
- Ludvika: Ludvika Tidning.
- Luleå: Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil: Lysekils-Posten.
- Malmö: Skånska Aftonbladet.
- Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
- Mora: Mora Tidning.
- Norrköping: Norrköpings Tidningar.
- Nyköping: Södermanlands Nyheter.
- Nässjö: Nässjö-Tidningen.
- Skövde: Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
- Säter: Säter Tidning.
- Söderhamn: Söderhamns Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Udevalla: Bohusläningen.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Upsala: Tidningen Upsala.
- Visby: Gotlänningen.
- Västervik: Västerviks-Tidningen.
- Växjö: Nya Växjöbladet.
- Örebro: Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten.
- Östersund: Jämtlands-Posten.

Några ord till Damerna om egna hem.

Tidens sociala lösen är bland annat jord och trevliga hem åt så många som möjligt.

Bland dem som har till uppgift att ordna om jord och egna hem är Österskärs o. Täbykontoret, vilka under många år på det mest tillmötesgående sätt ordnat för sådana hem och sommarstugor på sina områden å Österskär, Tuna Gärd, Akersberga o. Täby-Byleområdena.

Kontoret vänder sig nu under "Bygge och Boveckan" genom Damernas tidning Idun, direkt till damerna själva, d. v. s. dem som ännu ej känna till eller besett de lantliga platserna, villorna och sommarstugorna, och ber dem att taga närmare reda på de billiga priserna, de lätta villkoren för markens förvärvande och andra platsförhållanden. Denna direkta inbjudan till damerna, som vistas mest i hemmet, och oftast visat sig vara de som giva såväl impuls, som även vara den drivande kraften och "själen" mot målet det "egna hemmet" eller endast "sommarstugan", göres i förvisning att de genom oss garanteras få billigare tomt och villa än på de flesta ställen åt skärgårdskusten.

Områden ligga i sunda barr- och lövskogsskyddade, av en mängd läkare rekommenderade s. k. "rekrationslägen" med snabba, täta tågförbindelser till staden.

Månadsbiljett sänker reskostnaden till spårvägspriser.

Genom detta enkla påvisande av förhållandet, och med uppmaningen till damerna, att se om något passar dem, har Kontoret så att säga räckt fram en hand till hjälp — sedan är det damernas sak att handla förståndigast.

Råd, ritningar och förslag erhållas beredvilligt vid besök på

ÖSTERSKÄRS-TÄBYKONTORET

DROTTNINGGATAN 50 - STOCKHOLM

Rt. 22701.

Kl. 9-3.

At. 2341.

(Cloetta) N° 1

Där Cloetta-cacaon odlas

I DET SOLDRUCKNA SYDAMERIKA, i Equadors och Venezuelas jämna tropikhetta, ligga världens främsta cacaodistrikter. Tungt och hårt är arbetet i den fuktvarma luften, men det ömtåliga cacaoträdet frodas och utvecklas som ingenstädes, och frukten är ojämförlig. Där hämtar vår fabrik råvaran till sin förnämliga Cloetta Guldcacao.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

AMOR TILL PSYCHE.

Den hemlighet, o Psyche, du ej anar, som vägen till olympisk skönhet banar: Som dagg på rosens blad så blir ditt morgonbad med **FLORODOL**. En mild balsamisk tvål.

Till födelsedag och Namnsdag

Herrarnas present!

Nobless
25 cigarrer i lyxförpackning

kr. 17,50